

มาตรการการหักค่าลดหย่อนทางภาษีในการซื้อเครื่องคิดเลข

เพื่อแก้ไขปัญหาจรรยาบรรณ

เบญจพร เพ็ชรพุด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานิติศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมมยงค์

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

พ.ศ. 2563

**Tax Deduction Measure : Dashcam Purchase Allowance
to Solve Traffic Problems**

Benjaporn Petpool

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements

for the Degree of Master of Laws

Department of Law

Pridi Bhanomyong Faculty of Law, Dhurakij Pundit University

2020

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

ปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

หัวข้อวิทยานิพนธ์ มาตรการการหักค่าลดหย่อนทางภาษีในการซื้อหลักทรัพย์
เพื่อแก้ไขปัญหาจรรยา

เสนอโดย นางสาวเบญจพร เพ็ชรพุด

สาขาวิชา นิติศาสตร์

หมวดวิชา กฎหมายเอกชนและกฎหมายธุรกิจ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์ รอดจันทร์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์แล้ว

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราโมทย์ ประจนปัจจนึก)

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์ รอดจันทร์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พันตำรวจเอก ดร.สหวัฒน์ หอมจันทร์)

คณะนิติศาสตร์ปริธี พนมมยงค์ รับรองแล้ว

..... ศ. วิมลทิพย์ คณบดีคณะนิติศาสตร์ปริธี พนมมยงค์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชาย รัตนชื้อสกุล)
วันที่ ๑๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

หัวข้อวิทยานิพนธ์	มาตรการการหักค่าลดหย่อนทางภาษีในการซื้อกล้องติดรถยนต์ เพื่อแก้ไขปัญหาจราจร
ชื่อผู้เขียน	เบญจพร เพ็ชรพูล
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์ รอดจันทร์
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2562

บทคัดย่อ

ปัจจุบันปัญหาที่สังคมไทยมักจะประสบปัญหาบนท้องถนน และยังไม่สามารถแก้ไข
ปัญหาได้ ก็คือ ปัญหาการจราจร ซึ่งปัจจัยหลักของปัญหาการจราจร คือ ปริมาณของถนนไม่
เพียงพอกับปริมาณของรถยนต์ที่ขับขึ้นบนท้องถนน เนื่องจากผู้เดินทางมีการใช้รถยนต์ส่วนบุคคล
กันมากกว่าการขนส่งสาธารณะ ทำให้บนถนนเต็มไปด้วยรถยนต์จำนวนมาก มีการจราจรที่ติดขัด
มากจนเกินไป และสาเหตุที่ผู้คนต่างหันมาใช้รถยนต์ส่วนบุคคลกันมากขึ้น เพราะฉะนั้นวิทยานิพนธ์
เล่มนี้จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษามาตรการการแก้ไขเพิ่มเติมรายการค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคล
ธรรมดา กรณีการหักค่าลดหย่อนทางภาษีในการซื้อกล้องติดรถยนต์เพื่อแก้ไขปัญหาจราจรว่าจะ
สอดคล้องกับหลักความเป็นธรรมในแนวตั้งและแนวนอน และหลักความมีประสิทธิภาพในการ
จัดเก็บภาษีหรือไม่อย่างไร

ตัวบรรเทาภาระภาษีมีวัตถุประสงค์ เพื่อให้รัฐใช้เป็นกลไกในการสนับสนุนบุคคลหรือ
กิจกรรมบางประเภท โดยมีการกำหนดการหักค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จากการศึกษา
พบว่ามาตรการของรัฐบาลและกฎหมายภาษีของประเทศไทยยังไม่มียกเว้นเกี่ยวกับมาตรการ
การแก้ไขเพิ่มเติมรายการค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กรณีการหักค่าลดหย่อนทางภาษีใน
การซื้อกล้องติดรถยนต์เพื่อแก้ไขปัญหาจราจรโดยตรง จะมีเพียงกรณีที่ลดเบี้ยประกันให้หากมีการ
ติดกล้อง CCTV ในรถยนต์ ดังนั้น หากมีการนำค่าใช้จ่ายในการซื้อกล้องติดรถยนต์มาหักเป็นค่า
ลดหย่อนในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จะมีข้อดีต่อรัฐบาลในการใช้นโยบายทางด้านภาษีมา
สนับสนุนกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ รัฐบาลจึงควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายให้สามารถนำเงินค่า

ซื้อกล้องติดรถยนต์มาหักเป็นค่าลดหย่อนในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยจะต้องมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับหลักความเป็นธรรมและหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

ดังนั้น แม้ว่าการเพิ่มมาตรการการนำค่าใช้จ่ายในการซื้อกล้องติดรถยนต์มาหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยบัญญัติเพิ่มเติมกฎกระทรวงว่าด้วยการยกเว้นรายการจะส่งผลกระทบต่อหลักความเป็นธรรมและหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีทั้งผลดีและผลเสียก็ตาม แต่ผู้วิจัยเห็นว่าการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนและเหมาะสม โดยการให้นำเงินได้เท่าที่จ่ายเป็นค่าซื้อกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ที่ติดตั้งกับรถยนต์ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ต้องไม่เกินห้าพันบาทต่อรถยนต์หนึ่งคัน สำหรับปีภาษีนั้น เป็นเงินได้พึงประเมินที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จะช่วยสร้างความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และส่งเสริมความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของรัฐมากขึ้น

Thesis Title	Tax Deduction Measure : Dashcam Purchase Allowance to Solve Traffic Problems
Author	Benjaporn Petpool
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Jirasak Rodjun
Department	Law
Academic Year	2019

ABSTRACT

Thailand has not solved and still faces traffic problems mainly because there are not enough roads to support an increasing number of cars which is a consequence of people's preference to use private cars rather than public transport. Thus, this thesis would explore whether and how a measure of the personal income tax deduction using a dashcam purchase allowance in an attempt to solve the traffic problems would comply with the fairness, both vertical and horizontal, and the efficiency of the tax collection.

Tax allowance is used purposely by a government as a tool to support a certain group of people or activities by means of issuing tax allowance for the personal tax income deduction. According to the study of the government's measure and the tax law, there has not been a direct measure of the personal income tax deduction through the dashcam purchase allowance to solve the traffic problems, except the premium discount for installation of the dashcam. Therefore, issuing the dashcam purchase allowance for the personal income tax deduction could help the government benefit from the tax policy to achieve the good activity or traffic problem solving. But to do so, the government must thoroughly consider and issue clear and suitable regulations and conditions to comply with the fairness and the efficiency of the tax collection.

Although there would be both advantages and disadvantages concerning the fairness and the efficiency of the tax collection of this personal income tax deduction measure from

the dashcam purchase allowance in the Ministerial Regulation regarding the tax exemption, the researcher suggests that the clear and suitable conditions would help achieve the better result. Having said that, the amount actually paid for the purchase of the dashcam but no more than 5,000 Baht could be used for the tax deduction to create the fairness and the efficiency of the tax collection.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จาก รองศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์ รอดจันทร์ ที่ให้ความกรุณาได้รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตลอดเวลาอันมีค่าเพื่อให้ความรู้ คำแนะนำ การปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ให้ความช่วยเหลือ และให้ความเมตตาแก่ผู้เขียนเป็นอย่างดียิ่งเสมอมา เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความครบถ้วน ถูกต้อง และสมบูรณ์ที่สุด ผู้เขียนจึงขอกราบขอบพระคุณท่านอาจารย์เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราโมทย์ ประจนปัจจนึก ที่กรุณาได้รับเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.จิรศักดิ์ รอดจันทร์ และรองศาสตราจารย์ พันตำรวจเอก ดร. สหพัฒน์ หอมจันทร์ ซึ่งได้กรุณาได้รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำทางกฎหมาย และความรู้อันเป็นประโยชน์ ตลอดจนชี้แนะในการแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอโน้มรำลึกถึงพระคุณบิดามารดา และครอบครัว ขอกราบขอบพระคุณ บิดามารดาซึ่งเป็นแรงใจอันมีค่า และสำคัญที่สุดของผู้เขียน ซึ่งเป็นผู้ส่งเสริม สนับสนุน และเป็นแรงผลักดันให้กับผู้เขียนในทุก ๆ ด้านมาโดยตลอด จึงส่งผลทำให้การศึกษาระดับมหาบัณฑิตของผู้เขียนสำเร็จลุล่วงได้ในที่สุด

หากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีคุณค่าสามารถก่อให้เกิดความรู้ และเป็นประโยชน์แก่การศึกษา หรือในทางปฏิบัติใด ๆ ผู้เขียนขอมอบความดีทั้งหมดแต่บิดา มารดา ครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่าน ตลอดจนผู้แต่งหนังสือ ตำรา บทความและข้อเขียนทั้งหลายที่ผู้เขียนได้ใช้ศึกษาค้นคว้าในการจัดทำ และอ้างถึงในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

เบญจพร เพ็ชรพูล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
สารบัญตาราง.....	๗
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	5
1.3 สมมติฐาน.....	6
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	6
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา.....	7
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
2. แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีในการแก้ไขปัญหาการจราจรและมาตรการการหักลดหย่อน ทางภาษี.....	8
2.1 หลักการจัดเก็บภาษีที่ดีของอดัม สมิท.....	8
2.2 หลักการจัดเก็บภาษีที่ดีในปัจจุบัน.....	13
2.3 หลักการใช้ตัวบรรเทาภาระภาษี.....	18
2.4 แนวความคิดในการแก้ไขปัญหาการจราจร.....	21
2.5 หลักการและแนวความคิดในการแก้ไขปัญหาการจราจรโดยการหักค่าลดหย่อน เพื่อการชื้อกึ่งลดหย่อน ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.....	24
3. กฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับ การหักค่าลดหย่อนในการชื้อกึ่งลดหย่อน เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจร.....	41

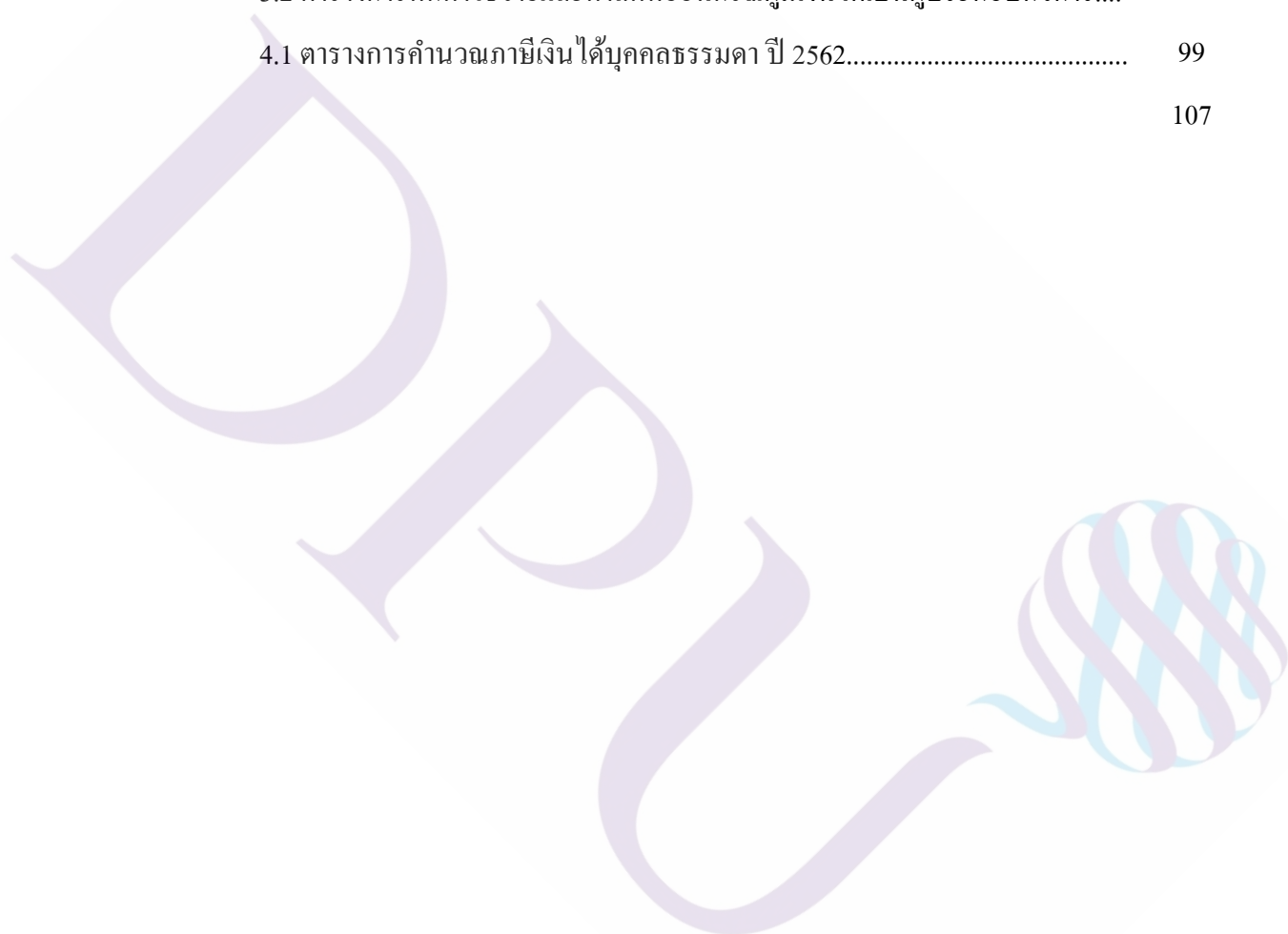
สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3.1 กฎหมายของประเทศไทย.....	41
3.2 กฎหมายของต่างประเทศ.....	80
4. ปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาการหักค่าลดหย่อนทางภาษีในการซื้อกองทุนตราหนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจร.....	103
4.1 วิเคราะห์ปัญหาการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้อกองทุนตราหนี้กับหลักความ เป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี.....	104
4.2 วิเคราะห์ปัญหาการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้อกองทุนตราหนี้กับหลักความ มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี.....	108
4.3 วิเคราะห์ปัญหาการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้อกองทุนตราหนี้กับการแก้ไข ปัญหาการจราจร.....	110
4.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการแก้ไขปัญหาการจราจรโดยใช้มาตรการการจัดเก็บภาษี ของประเทศไทยกับของต่างประเทศ.....	112
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	114
5.1 บทสรุป.....	114
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	119
บรรณานุกรม.....	122
ประวัติผู้เขียน.....	128

สารบัญตาราง

ตารางที่

2.1 ตารางอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปี 2562.....	หน้า
3.1 ตารางการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนกรณีผู้มีเงินได้เป็นลูกจ้าง.....	39
3.2 ตารางการหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนกรณีผู้มีเงินได้เป็นผู้ประกอบกิจการ....	97
4.1 ตารางการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปี 2562.....	99
	107

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันปัญหาที่สังคมไทยมักจะเจออยู่เรื่อย ๆ บนท้องถนน และยังไม่สามารถแก้ไข ปัญหาได้ ก็คือ ปัญหาการจราจร ไม่ว่าจะในเมืองหลวงอย่างกรุงเทพมหานคร หรือเขตปริมณฑลก็ตาม ต่างได้รับผลกระทบกันทั้งสิ้น ซึ่งปัจจัยหลักของปัญหาการจราจร คือ ปริมาณของรถยนต์ที่บนท้องถนนมีมากเกินไป เนื่องจากผู้เดินทางมีการใช้รถยนต์ส่วนบุคคลกันมากกว่าการขนส่งสาธารณะ¹ ทำให้บนถนนเต็มไปด้วยรถยนต์จำนวนมาก มีการจราจรที่ติดขัดที่เกิดจากผู้ใช้งานรถยนต์ ขาดวินัยในการจราจร และสาเหตุที่ผู้คนต่างหันมาใช้รถยนต์ส่วนบุคคลกันมากขึ้น มีดังนี้

1. ระบบขนส่งมวลชนยังไม่ทั่วถึง ในเขตกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นเมืองใหญ่มีประชากรอยู่อาศัยมากมาย และที่อยู่อาศัยก็มีราคาที่สูงขึ้น จึงทำให้ผู้คนส่วนใหญ่ เลือกที่จะไปอาศัยอยู่ในบริเวณที่ไกลออกไปโดยยอมเดินทางไกลขึ้น เพื่อประหยัดค่าใช้จ่ายของที่อยู่อาศัย เมื่อประชากรกระจายตัวไปอยู่บริเวณแถบนอกเมือง ระบบขนส่งมวลชนก็ลดน้อยตามลงไปด้วย² ตัวอย่างเช่น ถ้าซื้อบ้านอยู่แถวพระราม 5 จะมีเพียงแค่รถสาธารณะหรือรถโดยสารสาธารณะบางสายที่วิ่งผ่านบริเวณรอบ ๆ เท่านั้น ไม่เช่นนั้นก็ต้องเรียกใช้บริการแท็กซี่ ซึ่งจะมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่เพิ่มสูงมากขึ้นกว่าเดิม³ ดังนั้น ผู้คนเหล่านั้นจึงเลือกที่จะซื้อรถยนต์ส่วนบุคคลเพื่อจับจี้ในการเดินทางของแต่ละวันดีกว่าการให้บริการขนส่งมวลชน

¹ Dolporn Prasartkijit, “ปัญหาการจราจรที่แท้จริงมีอะไรบ้าง,” สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2562, จาก <http://dparktraffic.com/traffic/>.

² Tonkit, “ต้องเหตุผล ที่ทำให้คนกรุง เลือกใช้รถยนต์ส่วนตัว,” สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2562, จาก <https://tonkit360.com/31712/>.

³ พิสน ลิละหุต, “ทำไมคนกรุงต้องขับรถออกมาให้รถติดมากขึ้น,” สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2562, จาก <https://www.autodeft.com/deftcoop/why-bangkok-citizens-drive-to-work>.

2. ระบบขนส่งมวลชนล่าช้า เนื่องจากขนส่งมวลชนจะมีเส้นทางในการเดินทางที่ จะต้องมีการรับผู้โดยสารตามป้ายต่าง ๆ จึงทำให้ระยะเวลาในการเดินทางมีความล่าช้า อีกทั้งใน การรอรถขนส่งมวลชนนั้นใช้ระยะเวลารอคอยค่อนข้างนาน กล่าวคือในการรอรถโดยสารสาธารณะ หรือรถตู้สาธารณะบางจุดหรือบางป้าย อาจต้องรอเวลาเกินกว่าครึ่งชั่วโมงขึ้นไป เนื่องจากรถ มวลชนมีไม่เพียงพอ หรือบางทีกรณีมีผู้โดยสารที่มีปริมาณจนเกินไปจึงไม่สามารถขึ้นรถโดยสาร สาธารณะได้⁴ หรือผู้คนบางส่วนอาจจะต้องเดินทางหลายต่อกว่าจะถึงจุดหมายปลายทาง เพราะไม่มี รถขนส่งมวลชนที่วิ่งตรงไปถึงที่ทำงานหรือจุดหมายโดยตรง⁵ ดังนั้น การขั้รถขนส่งส่วนบุคคลจึง ทำให้ลดระยะเวลาในการเดินทางได้มากกว่ารถโดยสารสาธารณะ

3. ระบบขนส่งมวลชนที่ไม่ปลอดภัย ในปัจจุบันจะเห็นได้จากข่าวตามสื่อต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องอุบัติเหตุที่เกิดจากรถขนส่งมวลชนมากมาย จนทำให้ประชาชนที่เห็นข่าวเริ่มหวาดกลัว กับการเดินทางโดยรถขนส่งมวลชน จึงทำให้ผู้คนบางส่วนยอมที่จะขั้รถขนส่งส่วนบุคคลในการ เดินทางมากกว่า เนื่องจากระบบขนส่งมวลชนยังไม่มีมาตรการในเรื่องความปลอดภัยที่เข้มงวด มากพอ⁶ ไม่ว่าจะเป็นกรณีที่คนขั้รถขนส่งมวลชนขั้ด้วยความเร็วที่มากเกินไป หรือรถขนส่ง มวลชนบางคันมีสภาพที่เก่า สีสลุดลอก ผุพังเกินกว่าจะนำมาให้บริการได้ เป็นต้น⁷

นอกจากเหตุผลข้างต้นที่กล่าวมาแล้ว ยังมีเหตุผลอีกมากมายที่ทำให้ผู้คนตระหนักถึง ความจำเป็นที่จะต้องขั้รถขนส่งส่วนบุคคลออกมาใช้บนท้องถนนมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการรับ-ส่ง ลูกหลาน กรณีที่จะต้องกลับบ้านดึก หรือจะต้องเดินทางไปหลายแห่งในหนึ่งวัน เป็นต้น⁸ ซึ่งใน ต่างประเทศ อย่างเช่น โดเกีย ประเทศญี่ปุ่น จะให้ความสำคัญกับระบบขนส่งมวลชนเป็นอย่าง แรก โดยจะมีเส้นทางรถไฟที่ครอบคลุมทั่วทั้งเมือง และช่องว่างระหว่างเส้นทางก็จะมีรถ โดยสาธารณะที่เชื่อมต่อแต่ละแห่งอย่างสะดวกสบาย รถโดยสารสาธารณะนั้นจะมาตรงเวลา และมีการขั้ที่ปลอดภัยต่อผู้โดยสาร

⁴ เพ็งอ้าง.

⁵ อ้างแล้ว เจริญรถที่ 2.

⁶ เพ็งอ้าง.

⁷ อ้างแล้ว เจริญรถที่ 3.

⁸ เพ็งอ้าง.

จากสาเหตุดังกล่าว จึงทำให้ประชาชนส่วนใหญ่หันมาใช้รถยนต์ส่วนบุคคลกันมาก เมื่อมีการนำรถยนต์ส่วนบุคคลออกมาขับขี่บนท้องถนนจำนวนมาก ก็ย่อมมีความเสี่ยงเพิ่มขึ้นที่จะก่อให้เกิดเหตุการณ์ที่นำไปสู่ข้อพิพาทระหว่างผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคล แต่ถ้าผู้ขับขี่มีหลักฐานการขับขี่ของตนเองก็จะทำให้ข้อพิพาทระหว่างคู่กรณีระงับลงได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันมีเทคโนโลยีที่เรียกว่า “กล้องติดรถยนต์” คือ กล้องวิดีโอที่ติดที่หน้ารถยนต์ที่จะบันทึกภาพและเสียงต่อเนื่อง ซึ่งจะสามารถบันทึกเหตุการณ์การขับขี่บนท้องถนนของผู้ขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคลได้ ทำให้เกิดพยานหลักฐานที่สามารถนำมาใช้ในการระงับข้อพิพาทได้ นอกจากนี้ กล้องติดรถยนต์ยังมีประโยชน์ ดังต่อไปนี้

1. ใช้เป็นหลักฐานเมื่อเกิดอุบัติเหตุ เพราะกล้องติดรถยนต์จะทำการบันทึกภาพไว้ตลอดเวลา ตัวอย่างเช่น เมื่อเจ้าของรถยนต์ขับรถไปเฉี่ยวชนกับรถยนต์คันอื่น หากทั้งสองฝ่ายตกลงกันไม่ได้ ซึ่งต่างฝ่ายต่างไม่ยอมรับผิด โทษกันไปโทษกันมา¹⁰ แต่ถ้าเจ้าของรถยนต์มีกล้องติดหน้ารถ ปัญหาเหล่านี้ก็จะจบง่ายขึ้น เนื่องจากภาพวิดีโอจากกล้องติดรถยนต์สามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานในการยืนยันว่าฝ่ายใดผิด¹¹

2. ใช้ในการจับตัวคนผิด แม้เจ้าของรถยนต์จะไม่ใช่มอเตอร์ไซค์ตัวเอง แต่หากกล้องติดหน้ารถของเจ้าของรถยนต์สามารถจับภาพที่เกิดขึ้นได้ ก็สามารถนำภาพวิดีโอที่บันทึกจากกล้องติดรถยนต์มาใช้เป็นหลักฐานได้เช่นเดียวกัน¹² ตัวอย่างเช่น มีโจรกระชากสร้อย, มีการชนแล้วหนีไป หากมีการติดตั้งกล้องติดรถยนต์ก็จะมีการบันทึกภาพเหตุการณ์เหล่านั้นเอาไว้ ซึ่งสามารถส่งหลักฐานเหล่านี้ไปให้เจ้าหน้าที่ตำรวจติดตามจับตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษได้¹³

⁹ Eknarin Morya, “5 ประโยชน์ดี ๆ เมื่อคุณมีกล้องติดรถยนต์หรือกล้องหน้ารถ,” สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2562, จาก <https://www.frank.co.th/>.

¹⁰ WONGSATHON, “10 ประโยชน์ ของกล้องติดหน้ารถ,” สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2562, จาก <https://www.one2car.com/%E0%B8%82%E0%B9%88%E0%B8%B2%E0%B8%A7/car-camera/49129>.

¹¹ “5 ข้อดีของการมีกล้องติดรถยนต์,” สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2562, จาก <http://proof-carcam.com>.

¹² เพิ่งอ้าง.

¹³ อ้างแล้ว เจริงรรถที่ 10.

3. ช่วยบันทึกเส้นทางการเดินทาง กล้องติดรถยนต์จะบันทึกภาพตลอดการเดินทางของผู้ขับรถยนต์ไว้¹⁴ เมื่อต้องเดินทางไปในที่ที่ไม่เคยไป และเกิดหลงทางหาทางกลับไม่ถูกสามารถเปิดกล้องย้อนกลับมาดูได้ว่าขับผ่านเส้นทางไหนมาบ้าง เพื่อที่จะได้กลับไปทางเดิมดูอีก ทั้ง ปัจจุบันกล้องติดรถยนต์ส่วนใหญ่มีระบบ GPS ที่สามารถตรวจสอบประวัติเส้นทางการเดินทางได้อีกด้วย¹⁵

4. ใช้เป็นส่วนลดในการต่อเบี้ยประกันภัยรถยนต์ได้ คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) มีคำสั่งให้บริษัทประกันภัยลดเบี้ยประกันภัยร้อยละ 5-10 ของเบี้ยประกันภัยสุทธิ ซึ่งมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2560¹⁶ ต้องเป็นกล้องติดรถยนต์ที่สามารถบันทึกวิดีโอได้ ไม่ใช่อุปกรณ์อื่นที่ดัดแปลงเพื่อให้มีการใช้งานเหมือนกับกล้องติดรถยนต์ และต้องติดตั้งไว้ตลอดเวลาที่เอาประกันภัยด้วย¹⁷

5. รู้สึกมั่นใจและปลอดภัย¹⁸ สามารถขับรถยนต์ได้อย่างอุ่นใจ กล่าวคือ การขับที่รถยนต์บนท้องถนนมีความเสี่ยงต่าง ๆ มากมาย¹⁹ หากมีกล้องที่คอยบันทึกภาพเหตุการณ์ต่าง ๆ เอาไว้ ถ้ามีอุบัติเหตุเกิดขึ้นก็จะมีพยานหลักฐานที่เป็นภาพเคลื่อนไหวและมีเสียงที่ได้จากการบันทึกจากกล้องที่ติดอยู่หน้ารถยนต์ สามารถนำมาใช้ยืนยันได้ว่าไม่ได้เป็นฝ่ายผิด²⁰

แต่อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายบังคับให้ต้องมีการติดตั้งกล้องติดรถยนต์ เจ้าของรถยนต์ส่วนใหญ่จึงไม่สนใจที่จะติดตั้งกล้องติดรถยนต์ เพราะเหตุที่ว่ามีการใช้จ่ายเพิ่มขึ้น หรืออาจมองว่ายังไม่มีความจำเป็นที่จะต้องติดตั้ง เป็นต้น ซึ่งหากมีการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมกฎกระทรวงให้เจ้าของหรือผู้ขับรถยนต์ส่วนบุคคลสามารถนำค่าใช้จ่ายในการ

¹⁴ “5 เหตุผลที่รถทุกคนต้องมีกล้องติดรถ ตัวช่วยสำคัญที่คุณอาจไม่เคยรู้,” สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2562, จาก <https://www.solivelyth.com>.

¹⁵ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 10.

¹⁶ TQM, “ติดกล้องรถยนต์ขอส่วนลดประกัน,” สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2562, จาก <https://www.tqm.co.th>.

¹⁷ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 10.

¹⁸ “ประโยชน์ของกล้องติดรถยนต์ (Car Camera Benefit),” สืบค้นเมื่อ 18 กรกฎาคม 2562, จาก <http://www.forwardsat.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=539712217&Ntype=111>.

¹⁹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 14.

²⁰ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 11.

ซื้อกล้องติดรถยนต์มาหักออกจากเงินได้พึงประเมินในฐานะเป็นค่าลดหย่อนในการคำนวณภาษีเงินได้ของบุคคลธรรมดาได้ เจ้าของรถยนต์ก็ย่อมที่จะหันมาให้ความสนใจในการติดตั้งกล้องติดรถยนต์มากขึ้น เมื่อมีการติดตั้งกล้องติดรถยนต์กันมากขึ้น ก็จะสามารถแก้ไขปัญหาจราจรได้ เนื่องจากหากเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนขึ้น คู่กรณีทั้งสองฝ่ายก็ต่างมีหลักฐานที่บันทึกไว้ในกล้องติดรถยนต์ซึ่งสามารถนำไปเป็นพยานหลักฐานในการพิสูจน์หาผู้กระทำผิดกับเจ้าหน้าที่ตำรวจได้ ซึ่งจะทำให้รู้ได้ว่าฝ่ายไหนถูกหรือฝ่ายไหนผิด โดยที่ไม่ต้องมีการโต้เถียงกันระหว่างคู่กรณีให้ยุ่งยากในที่เกิดเหตุซึ่งอาจก่อให้เกิดความรุนแรงทางอารมณ์ได้ จะเห็นได้ว่าการติดตั้งกล้องติดรถยนต์นั้นจะเป็นการระงับข้อพิพาทได้เป็นอย่างดีและถูกต้องตามกฎหมาย รวมถึงการลดปัญหาการจราจรได้อีกด้วย

เพราะฉะนั้น หากมีการแก้ไขปรับปรุงเพิ่มเติมกฎกระทรวงในเรื่องค่าลดหย่อนสำหรับการซื้อกล้องติดรถยนต์จะทำให้ประชาชนผู้เสียภาษีหันติดกล้องติดรถยนต์เพิ่มมากขึ้นเพื่อนำค่าใช้จ่ายในการซื้อกล้องติดรถยนต์ไปหักออกจากเงินได้พึงประเมินที่จะต้องเสียในแต่ละปี แม้การติดกล้องติดรถยนต์จะไม่ได้ช่วยในการแก้ไขปัญหาการจราจรได้ทั้งหมด แต่ก็สามารถช่วยลดปัญหาการจราจรที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้บางส่วน

ดังนั้น จากที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้เห็นถึงปัญหาการจราจรในประเทศไทย วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงมุ่งศึกษามาตรการการหักค่าลดหย่อนทางภาษีในการซื้อกล้องติดรถยนต์เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาการจราจรที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้ โดยศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศ เพื่อนำมาปรับใช้ให้กับกฎหมายของประเทศไทย

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีในการแก้ไขปัญหาการจราจรและมาตรการการหักลดหย่อนทางภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายในการซื้อกล้องติดรถยนต์
2. เพื่อศึกษากฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการหักค่าลดหย่อนในการซื้อกล้องติดรถยนต์ เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจร
3. เพื่อศึกษาปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาการหักค่าลดหย่อนทางภาษีในการซื้อกล้องติดรถยนต์เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรกับหลักความเป็นธรรม และหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

4. เพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาจราจร โดยการใช้มาตรการการหักค่าลดหย่อนทางภาษีในการซื้อรถยนต์คันใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม และหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

1.3 สมมติฐาน

ในปัจจุบันกฎหมายของประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติในเรื่องของการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้อรถยนต์คันใหม่ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ประชาชนทั่วไปจึงยังไม่เห็นถึงความสำคัญของการติดตั้งรถยนต์คันใหม่ กรณีดังกล่าวจึงเป็นกรณีที่ภาครัฐไม่ได้ใช้มาตรการทางภาษีในการส่งเสริมให้ประชาชนติดตั้งรถยนต์คันใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาจราจรในท้องถนน ดังนั้น จึงสมควรจะต้องมีการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายในประมวลรัษฎากรหรือออกกฎกระทรวงที่เกี่ยวกับการนำเงินค่าใช้จ่ายที่ซื้อรถยนต์คันใหม่มาติดตั้งนั้นสามารถหักเป็นค่าลดหย่อน ซึ่งหักออกจากเงินได้พึงประเมินในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา อันจะเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนหันมาให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาจราจร โดยการติดตั้งรถยนต์คันใหม่มากขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มุ่งศึกษาวิเคราะห์ถึงการนำค่าใช้จ่ายในการซื้อรถยนต์คันใหม่หักเป็นค่าลดหย่อนออกจากเงินได้พึงประเมินในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยจะศึกษาเปรียบเทียบและวิเคราะห์จากหลักการลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทยและต่างประเทศ ศึกษาเปรียบเทียบวิเคราะห์การแก้ไขปัญหาจราจรของประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อจะเสนอแนะเป็นแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติของกฎหมายในประมวลรัษฎากรหรือออกกฎกระทรวงให้มีการเพิ่มค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ในกรณีการนำค่าใช้จ่ายที่ซื้อรถยนต์คันใหม่หักเป็นค่าลดหย่อนทางภาษี เพื่อเป็นการจูงใจให้ประชาชนซึ่งเป็นเจ้าของรถยนต์หันมาติดตั้งรถยนต์คันใหม่เพื่อแก้ไขปัญหาจราจร ในการตรวจสอบวินัยทางจราจรของประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนน และยังเป็นหลักฐานสำคัญในการยืนยันตัวผู้กระทำความผิด

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ดำเนินการศึกษาวิจัยและใช้วิธีการในลักษณะวิจัยเชิงเอกสาร (Document Research) โดยการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากหนังสือวิชาการ ตำรากฎหมาย วิทยานิพนธ์ บทความวิชาการ วารสาร เอกสารต่าง ๆ ทั่วประเทศกฎหมาย รวมถึงสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งหลายที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ เพื่อนำข้อมูลมาศึกษา และวิเคราะห์หาข้อสรุป ข้อเสนอแนะเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่อไป

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีในการแก้ไขปัญหาการจราจรและมาตรการการหักค้ำลดหย่อนทางภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องจักรยนต์
2. ทำให้ทราบถึงกฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการหักค้ำลดหย่อนในการซื้อเครื่องจักรยนต์ เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจร
3. ทำให้ทราบถึงปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาการหักค้ำลดหย่อนทางภาษีในการซื้อเครื่องจักรยนต์เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรกับหลักความเป็นธรรม และหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี
4. ทำให้ทราบถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาการจราจร โดยการใช้มาตรการการหักค้ำลดหย่อนทางภาษีในการซื้อเครื่องจักรยนต์ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม และหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

บทที่ 2

แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีในการแก้ไขปัญหการจราจร

และมาตรการการหักลดหย่อนทางภาษี

ในปัจจุบันรัฐบาลของประเทศต่าง ๆ มีหน้าที่ในการพัฒนาประเทศเพื่อให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้นในด้านต่าง ๆ เช่น ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงของประเทศ เป็นต้น²¹ เพื่อให้ประชาชนในประเทศมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งในการดำเนินกิจการดังกล่าวของรัฐบาลนั้นย่อมต้องมีค่าใช้จ่าย รัฐบาลจึงต้องหารายได้เพื่อดำเนินกิจการให้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายนั้น โดยรายได้ของรัฐบาลอาจจะมาจาก การเก็บภาษีอากร การรับบริจาค การให้บริการ การขายสินค้า เป็นต้น²² ในบทนี้ผู้วิจัยจะทำการศึกษาหลักการจัดเก็บภาษีที่ดีของอดัม สมิท (Adam Smith) หลักการจัดเก็บภาษีที่ดีในปัจจุบัน หลักการใช้ตัวบรรเทาภาระภาษี แนวความคิดในการแก้ไขปัญหการจราจร รวมทั้งแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีในการแก้ไขปัญหการจราจรและมาตรการการหักลดหย่อนทางภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายในการซื้อเครื่องจักรยนต์ เพื่อนำมาใช้เป็นหลักการในการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาในบทที่ 4 ต่อไป

2.1 หลักการจัดเก็บภาษีที่ดีของอดัม สมิท

ในค.ศ. 1776 อดัม สมิท (Adam Smith) นักเศรษฐศาสตร์ชาวอังกฤษได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะและมูลเหตุที่ก่อให้เกิดความร่ำรวยของประเทศ โดยเห็นว่า “รัฐไม่ควรเข้าไปแทรกแซงทางเศรษฐกิจ เนื่องจากรัฐมีหน้าที่เพียงป้องกันภัยและรักษาความสงบเรียบร้อย รัฐอาจ

²¹ อรรถพร พจนานูรัตน์, กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร Law of Taxation, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547), น. 1.

²² สุเมธ ศิริคุณโชติ กำธร สิทธิวงศ์ อุดิศศักดิ์ สืบประดิษฐ์ และภิรรัตน์ เจียรนัย, ภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร 2561, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, 2561), น. 2.

เข้าไปแทรกแซงได้เฉพาะในกิจการบางประเภทที่เอกชนไม่สามารถกระทำเองได้เท่านั้น และอดัม สมิท (Adam Smith) ยังพบว่าโลกเศรษฐกิจนั้นเหมือนโรงงานขนาดใหญ่ ที่มีการแบ่งงานกันทำ โดยผู้ทำงานช่วยกันทำสินทรัพย์ ช่วยกันผลิตโภคทรัพย์ หากผู้ใดเชี่ยวชาญในงานที่ตนเองถนัดก็จะทำให้งานนั้นได้ผลผลิตที่ดียิ่งขึ้น ดังนั้น ที่ดินจึงไม่ใช่อย่างเดียวที่จะสร้างความร่ำรวย และความมั่งมีให้แก่ชาติได้ แต่กลับกลายเป็นว่างานของมนุษย์ที่สร้างความร่ำรวย และความมั่งมีให้แก่ชาติ แม้ความคิดเห็นส่วนตัวในการทำงานของบุคคล จะมีความเห็นแย้งกันบ้าง แต่ก็เป็นส่วนน้อยซึ่งจะมีผลดีแก่บุคคลและแก่ชาติมาก”²³

อดัม สมิท (Adam Smith) จึงได้เสนอหลักการจัดเก็บภาษีที่ดีในหนังสือการสอบสวนธรรมชาติและสาเหตุแห่งความมั่งคั่งของประชาชาติ (An Inquiry into the Nature and Causes of the Wealth of Nations) ไว้ว่า หลักการจัดเก็บภาษีที่ดีนั้นมีสาระสำคัญอยู่ 4 ประการ (Four Canons of Taxation)²⁴ ดังนี้

1. หลักความเป็นธรรม (Equity)

การจัดเก็บภาษีอากรตามหลักความเป็นธรรม หมายถึง ผู้ซึ่งมีความสามารถในการหารายได้เท่ากันควรต้องเสียภาษีให้แก่รัฐโดยเท่าเทียมกัน หลักนี้เรียกว่า ความเป็นธรรมในแนวนอน (Horizontal Equity) และไม่ควรมีการยกเว้นภาษี หรือลดภาษีให้แก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงความสามารถในการหารายได้ของแต่ละบุคคลย่อมมีความสามารถที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นกำลังทรัพย์ ร่างกาย หรือสติปัญญา จึงไม่สามารถจ่ายภาษีในจำนวนเงินที่เท่ากันได้ ดังนั้น ผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีมากก็ควรที่จะจ่ายภาษีให้แก่รัฐมากกว่าผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีน้อย ซึ่งหลักนี้เรียกว่า ความเป็นธรรมในแนวตั้ง (Vertical Equity)²⁵

นอกจากนี้ หลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีต้องพิจารณาถึงทรัพย์สินหรือเงินทุนประกอบด้วย เพราะบางคนอาจมีความสามารถในการหารายได้น้อยแต่มีทรัพย์สินหรือเงินทุนมาก

²³ ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล, การคลังและการภาษีอากร ภาคทฤษฎีและหลักกฎหมายภาษีอากร, (กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2547), น. 63 - 64.

²⁴ จีรศักดิ์ รอดจันทร์, ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา : หลักการและบทวิเคราะห์, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556), น. 7 - 8.

²⁵ ปรีดา นาคเนาทิม, เศรษฐศาสตร์ การภาษีอากร 1, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2531), น. 28.

กรณีเช่นนี้ย่อมถือว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีมาก หรือพิจารณาถึงความสามารถในการใช้จ่าย ซึ่งผู้ที่มีเงินสำหรับใช้จ่ายมากก็ย่อมเป็นผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีมาก²⁶ หากรัฐพิจารณาจากความสามารถในการเสียภาษีอากรของแต่ละบุคคลจากรายได้ ทรัพย์สิน เงินทุน หรือการใช้จ่าย โดยยึดหลักความเป็นธรรมในแนวนอน (Horizontal Equity) และหลักความเป็นธรรมในแนวตั้ง (Vertical Equity) เป็นเกณฑ์ในการคำนวณภาษีอากร การจัดเก็บภาษีอากรดังกล่าวก็จะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ²⁷

หลักความเป็นธรรมในแนวนอน (Horizontal Equity) จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เสียภาษีสถานะเท่าเทียมกันในภาวะแวดล้อมเหมือนกัน ได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน กล่าวคือ คนที่มีความสามารถในการเสียภาษีอากรเท่ากันจะต้องเสียภาษีอากรเท่าเทียมกัน ตัวอย่างเช่น ถ้าใช้รายได้เป็นเครื่องมือในการวัดความสามารถเสียภาษี บุคคลซึ่งอยู่ในฐานะเดียวกัน เมื่อมีรายได้ที่เท่ากัน ย่อมต้องเสียภาษีในจำนวนที่เท่ากัน จึงจะก่อให้เกิดความเป็นธรรมในแนวนอน²⁸

หลักความเป็นธรรมในแนวตั้ง (Vertical Equity) จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เสียภาษีในสถานะที่ไม่เท่าเทียมกันก็ควรได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกัน กล่าวคือ คนที่มีความสามารถในการเสียภาษีที่ต่างกันก็ควรจะต้องเสียภาษีอากรที่ต่างกันด้วย โดยจำนวนภาษีอากรที่เสียต่างกันนั้นจะต้องเป็นความแตกต่างที่เหมาะสม แม้หลักความเป็นธรรมในแนวตั้งจะมีข้อดีในการสร้างความเป็นธรรมมากที่สุดก็ตาม แต่อาจจะเกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ เนื่องจากการยากที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ว่าคนที่มีความสามารถในการเสียภาษีต่างกันนั้น ควรจะเสียภาษีอากรจำนวนต่างกันเท่าใดจึงจะเรียกว่าเป็นธรรม²⁹

อย่างไรก็ตาม รัฐจะต้องมีการจัดเก็บภาษีอากรตามหลักความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ครั้งใหม่ด้วย เพื่อให้ความเหลื่อมล้ำในด้านรายได้ระหว่างประชาชนลดลง หากประชาชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ เงินได้จากการทำงาน เงินได้ที่เกิดจากน้ำพักน้ำแรง หรือเงินได้ที่งอกเงยจากทรัพย์สินล้วนเป็นเงินที่แต่ละคนได้มาซึ่งนำไปสู่ความเหลื่อมล้ำ หรือ

²⁶ เพิ่งอ้าง.

²⁷ เพิ่งอ้าง.

²⁸ สุภรัตน์ ควัฒน์กุล, ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร, เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายภาษีอากร 1 หน่วยที่ 1 - 7, 2544, น. 50.

²⁹ เพิ่งอ้าง.

ความไม่เสมอภาคทางด้านรายได้ และจะก่อให้เกิดปัญหาในด้านเศรษฐกิจและสังคม อันมีสาเหตุดังต่อไปนี้

1) สิ่งที่ดีตัวปัจเจกชนมาแต่กำเนิด ไม่ว่าจะเป็นฐานะทางทรัพย์สิน ทางการเงิน ทางแรงงาน หรือความสามารถพิเศษเฉพาะตัว หรือพรสวรรค์ เป็นต้น ย่อมทำให้มีโอกาสในการสร้างรายได้มากกว่าคนทั่วไปที่ไม่มีเลย จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดความไม่เสมอภาคขึ้น³⁰

2) การศึกษา บุคคลใดมีโอกาสศึกษาในระดับที่สูงย่อมที่จะมีความรู้ หรือโอกาสในการหารายได้มากกว่า หรือมีทางเลือกมากกว่าผู้มีความรู้ หรือการศึกษาที่ไม่สูง³¹

3) ความมุ่งมั่นในการทำงานและการออมเงิน บุคคลที่ทำงานหนักกว่าและสามารถเก็บเงิน ประหยัดกว่าบุคคลซึ่งทำงานได้เงินมาก แต่กลับฟุ่มเฟือย ย่อมมีเงินเหลือเก็บมากกว่า จึงสามารถนำเงินออมไปลงทุนต่าง ๆ เพื่อสร้างรายได้ให้มากขึ้น³²

4) ลักษณะเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล ไม่ว่าจะเป็นความแตกต่างกันทางเพศ ศาสนา เชื้อชาติ อายุ วุฒิภาวะ เป็นต้น³³

สาเหตุดังกล่าวข้างต้น เป็นสาเหตุของความเหลื่อมล้ำ หรือความไม่เสมอภาคระหว่างประชาชนแต่ละบุคคล รัฐจึงควรจะนำแนวความคิดหรือนโยบายการกระจายรายได้ครั้งใหม่มาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ และนำมาซึ่งการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม หรือเสมอภาคมากขึ้น เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ในสังคม โดยเข้าไปแทรกแซงระบบตลาด หรือโดยการจัดสรรทรัพยากรในระบบเศรษฐกิจอีกครั้ง ด้วยวิธีที่รัฐดึงเงินออกจากกระเป๋าคนรวยไปสู่คนจน เพื่อที่จะนำมาซึ่งการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมหรือเสมอภาคในสังคมมากขึ้น³⁴

2. หลักความแน่นอน (Certainty)

ภาษีอากรที่จัดเก็บทุกประเภทต้องมีหลักเกณฑ์ในการจัดเก็บที่แน่นอนและชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นฐานภาษี การประเมินภาษี และวิธีการจัดเก็บภาษี ซึ่งทำให้ผู้เสียภาษีสามารถมีเวลาเตรียมตัว มีระยะเวลาในวางแผนการชำระภาษีและทำให้ผู้เสียภาษีสามารถคำนวณเงินที่ต้องชำระ

³⁰ อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ 24, น. 13.

³¹ เพิ่งอ้าง.

³² เพิ่งอ้าง.

³³ .เพิ่งอ้าง.

³⁴ อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ 24, น. 14.

ภาษีได้ ภายใต้หลักความแน่นอนอันจะทำให้การบริหารจัดเก็บภาษีอากรเกิดความโปร่งใส³⁵ โดยหลักความแน่นอนนั้นจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของเหตุผล มิใช่มาจากการกระทำตามอำเภอใจของฝ่ายผู้จัดเก็บหรือฝ่ายผู้เสียภาษี ซึ่งรัฐต้องบัญญัติหลักเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจนและไม่คลุมเครือ³⁶

กล่าวคือ ทั้งในแง่ของบทบัญญัติกฎหมายควรมีความชัดเจนแน่นอน โดยให้คำจำกัดความ กำหนดขอบเขตเพื่อไม่ต้องมีการตีความ โดยใช้ภาษาที่ประชาชนทั่ว ๆ ไปเข้าใจได้ง่าย รวมถึงวิธีปฏิบัติที่ระบุหลักเกณฑ์เป็นขั้นตอนชัดเจน³⁷ แบ่งออกเป็น 4 ประการ ดังนี้

1) ความแน่นอนว่าภาระภาษีตกแก่ผู้ใด คือ กฎหมายภาษีอากรต้องมีความแน่นอนว่าต้องการให้ภาระภาษีที่แท้จริงตกแก่ผู้ใด ซึ่งจะทำให้สะดวกแก่เจ้าพนักงานจัดเก็บภาษีในการตีความกฎหมาย โดยการตีความกฎหมายภาษีจะต้องมีความแน่นอนและยึดความถูกต้องตามหลักเกณฑ์และเจตนารมณ์ของกฎหมายเพื่อให้ความเป็นธรรมแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง มิใช่การตีความเพื่อให้รัฐได้ประโยชน์สูงสุดแต่เพียงอย่างเดียว³⁸

2) ความแน่นอนในเรื่องความรับผิดชอบในจำนวนภาษี คือ กฎหมายภาษีอากรต้องมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เสียภาษีสามารถกำหนด หรือสามารถคำนวณภาระภาษีของตนเอง นอกจากนั้น ภาษีที่จัดเก็บจะต้องมีความแน่นอนทั้งในเรื่องฐานภาษี อัตราภาษี รวมถึงวัน เวลาที่จัดเก็บอีกด้วย³⁹

3) ความแน่นอนในเรื่องขอบเขตที่ถือเป็นการหลบหลีกภาษี คือ ควรมีขอบเขตหรือจุดแบ่งที่แน่นอนระหว่างการกระทำที่เป็นการหนีภาษี (Tax Evasion) ซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายกับการหลีกเลี่ยงภาษี (Tax Avoidance) โดยถือว่าไม่ผิดกฎหมาย และความแน่นอนในขอบเขตที่เจ้าพนักงานผู้จัดเก็บภาษีสามารถปฏิเสธหรือไม่ยอมรับเทคนิคที่ใช้ในการหนีภาษีหรือหลีกเลี่ยงภาษี⁴⁰

³⁵ อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ 25, น. 31 - 32.

³⁶ ศุภลักษณ์ พินิจภูวดล, คำอธิบายทฤษฎีและหลักกฎหมายภาษีอากร, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2547), น. 62.

³⁷ สรายุทธ์ ภูษยาภรณ์, ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร, ดุลพินิจ, 52 (3) 2548 น. 46 - 47.

³⁸ เพิ่งอ้าง.

³⁹ เพิ่งอ้าง.

⁴⁰ เพิ่งอ้าง.

4) ความแน่นอนในการคาดการณ์ภาษีที่จะเก็บได้ในแต่ละปีภาษี คือ กฎหมายภาษีอากรควรมีความแน่นอน รวมถึงหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีสามารถคาดการณ์ได้ถึงจำนวนภาษีที่จะเก็บได้ในปีหนึ่ง⁴¹

3. หลักความสะดวกในการจ่ายภาษี (Convenience of Payment)

ภาษีที่อากรทุกประเภทควรจะเรียกเก็บตรงตามระยะเวลา และตามวิธีการชำระภาษีที่ทำให้ผู้มีหน้าที่เสียภาษีได้รับความสะดวกที่สุด โดยหลักความสะดวกในการจ่ายภาษีนี้อาจมีความมุ่งหมายว่าสถานที่จัดเก็บภาษีก็ต้องสะดวกในการเดินทางมาติดต่อ หรือมีการขนส่งที่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีสามารถเข้าถึงได้⁴² เนื่องจากประชาชนมีภาระหน้าที่ต้องเสียภาษีให้แก่รัฐ รัฐก็ควรเป็นฝ่ายอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้มีหน้าที่เสียภาษีในการไปติดต่อเพื่อชำระภาษีด้วย⁴³

4. หลักความประหยัดในการจัดเก็บภาษี (Economy in Collection)

การจัดเก็บภาษีอากรทุกประเภทย่อมมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นทั้งฝ่ายของรัฐและฝ่ายของประชาชน รัฐจึงควรออกแบบวิธีการจัดเก็บภาษีอากรที่จะทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเก็บภาษีอากรให้น้อยที่สุด ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานของเสียภาษีให้น้อยที่สุด แต่ได้รับผลประโยชน์มากที่สุด⁴⁴ โดยการที่รัฐดึงเงินออกจากกระเป๋าของประชาชนอย่างประหยัดที่สุด และเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระเป๋าเงินของประชาชนให้น้อยที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ นอกเหนือจากเงินภาษีที่นำเข้าไปสู่คลังสาธารณะของแต่ละรัฐ⁴⁵ กล่าวคือ รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีให้น้อยที่สุด และผู้เสียภาษีก็เสียค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับภาษีนั้น ๆ ให้น้อยที่สุดด้วย

2.2 หลักการจัดเก็บภาษีที่ดีในปัจจุบัน

การเก็บภาษีอากรเป็นวิธีที่สำคัญที่สุดในการหาเงินของรัฐบาล กล่าวคือ บังคับให้เอกชนจ่ายเงินให้แก่รัฐบาลโดยไม่คำนึงถึงผลตอบแทนที่ผู้จ่ายเงินจะได้รับ ภาษีอากรมีลักษณะแตกต่างจากรายรับของรัฐบาลอย่างอื่นอยู่ 2 ประการ คือ

⁴¹ เพิ่งอ้าง.

⁴² อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 36, น.62 - 63.

⁴³ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 25, น. 32.

⁴⁴ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 25, น. 33.

⁴⁵ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 24, น. 7-8.

ประการแรกเป็นลักษณะการบังคับ กล่าวคือ เมื่อมีการกำหนดเงื่อนไขหรือกฎเกณฑ์
อย่างไร้ ถ้าหากเอกชนผู้ใดเข้าลักษณะหรือกระทำการใด ๆ ให้เข้าตามเงื่อนไขหรือกฎเกณฑ์นั้น
จะต้องจ่ายเงินให้รัฐบาล⁴⁶

ประการที่สองเป็นการขาดความสัมพันธ์ระหว่างเงินที่จ่ายกับประโยชน์หรือ
ผลตอบแทนที่ผู้จ่ายได้รับ⁴⁷

ลักษณะการบังคับ และลักษณะการขาดความสัมพันธ์ระหว่างเงินที่จ่ายกับผลตอบแทน
นั้นยังมีความแตกต่างกันระหว่างภาษีอากรรูปแบบต่าง ๆ กันด้วย ภาษีอากรบางประเภท เช่น ภาษี
เงินได้จะปรากฏชัดแจ้งว่ามีลักษณะบังคับและไม่สัมพันธ์กับผลตอบแทนในรูปบริการของรัฐที่
ผู้เสียภาษีได้รับ แต่รายรับบางประเภท เช่น ค่าธรรมเนียมการสมรส แม้จะมีลักษณะบังคับแต่ก็มี
ผลตอบแทนในรูปการรับรองฐานะตามกฎหมายของสามี - ภรรยา เนื่องจากผลตอบแทนนั้นไม่มี
ความสัมพันธ์กับจำนวนเงินค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระ กล่าวคือ ไม่อาจวัดได้ว่าผลตอบแทนมีค่า
เท่าใด จึงถือว่าค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ในลักษณะนี้เป็นภาษีอากรรูปแบบหนึ่ง และรายรับบางประเภท
มีลักษณะบังคับน้อย แต่ความสัมพันธ์ระหว่างเงินที่เรียกเก็บกับผลตอบแทนต่างกันมากเมื่อเทียบกับ
ต้นทุน เช่น รายได้จากการผูกขาดผลิตยาสูบ ลักษณะบังคับมีเพียงผู้บริโภคจำเป็นต้องซื้อสินค้า
ที่รัฐบาลเป็นผู้ผลิต แต่ราคาที่ขายนั้นรัฐบาลได้บวกกำไรเข้าไปโดยไม่คำนึงถึงต้นทุนแบบสินค้า
ทั่วไปเพื่อหารายได้เช่นเดียวกับภาษีอากร⁴⁸

เนื่องจากเป้าหมายในบทบาททางเศรษฐกิจของรัฐบาลประกอบด้วยความมุ่งประสงค์ที่
จะให้มาตรฐานการครองชีพของประชาชนอยู่ในระดับสูงสุดเท่าที่ทรัพยากรและปัจจัยการผลิต
อำนวยให้ และการให้แบ่งสรรรายได้เป็นไปด้วยความเป็นธรรม ภาษีอากรที่ดีจึงต้องสอดคล้องกับ
เป้าหมายดังกล่าว ทั้งอาจต้องอ่อนไหวไปตามความเห็นทางด้านการเมืองเกี่ยวกับเสรีภาพในการ
เลือกของเอกชนด้วย และในขณะเดียวกันก็ต้องผลิตรายได้เพื่อให้รัฐบาลสามารถมีบทบาทในทาง
เศรษฐกิจได้เต็มที่ตามความเหมาะสมเพื่อให้ได้สอดคล้องกับเป้าหมายดังกล่าว ภาษีอากรที่ดีจะต้อง
มีลักษณะที่อย่างน้อย 4 ประการ คือ ประการแรกจะต้องอำนวยความสะดวก ประการที่สองจะต้องมี

⁴⁶ วิทย์ ตันตยกุล, กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร, (กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่ง
เนติบัณฑิตสภา, 2524), น. 2.

⁴⁷ เพิ่งอ้าง.

⁴⁸ เพิ่งอ้าง.

ลักษณะเป็นกลางในทางเศรษฐกิจเพื่อให้ระบบเศรษฐกิจดำเนินไปโดยมีประสิทธิภาพที่สุด ประการที่สามภาระที่ภาษีอากรก่อให้เกิดขึ้นจะต้องเป็นธรรม และประการที่สี่การเก็บภาษีอากรจะต้องมีประสิทธิภาพเพื่อมิให้ลักษณะที่ดีประการอื่น ๆ ต้องเสียไปเพราะไม่สามารถบังคับจัดเก็บภาษีอากรได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วย⁴⁹

การที่รัฐจะออกกฎหมายเพื่อจัดเก็บภาษีอากรนั้น รัฐจะต้องพิจารณาว่า รัฐควรจะเก็บภาษีอากรนั้นจำนวนเท่าใด และภาษีอากรประเภทใดจะเหมาะสมกับภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างไร เรื่องนี้ยากแก่การที่จะกำหนดหลักเกณฑ์ว่าภาษีอากรอะไรดีที่สุด เพราะต้องขึ้นอยู่กับภาวะทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม การที่จะมีระบบจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพได้นั้นจะต้องมีหลักเกณฑ์การจัดเก็บ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการกำหนดการจัดเก็บภาษี⁵⁰

หลักการจัดเก็บภาษีอากรตามแนวคิดของ อัดัม สมิท (Adam Smith) เป็นรากฐานของหลักการจัดเก็บภาษีอากรที่ดี ซึ่งได้มีหลักการจัดเก็บภาษีอีกหลายประการเพื่อให้มีความเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลง และสอดคล้องกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของโลกเปลี่ยนแปลงไป ดังนี้

1. หลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

หลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี (Efficiency in Tax Administration and Compliance) คือ ค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีจะต้องมีจำนวนไม่มากเมื่อเทียบกับรายได้ที่จะได้รับมาจากการจัดเก็บภาษี⁵¹ ซึ่งหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีและการให้ความร่วมมือในการเสียภาษี มีหลักว่า ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีของเจ้าหน้าที่และค่าใช้จ่ายในการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้เสียภาษีควรจะต้องต่ำที่สุด เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการจัดเก็บภาษีที่ผลกระทบต่อรายได้ของรัฐบาลที่เกิดจากการจัดเก็บภาษี หากรัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากในการบริหารจัดการเก็บให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ รัฐก็จะไม่มีเงินเพียงพอที่จะใช้จ่าย

⁴⁹ อ่างแล้ว เจริงรรถที่ 46, น. 21.

⁵⁰ ภาวินี อนันต์ชนสาร, “มาตรการการปรับเพิ่มรายการค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ศึกษากรณี การหักค่าลดหย่อนค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2559), น. 11.

⁵¹ อ่างแล้ว เจริงรรถที่ 46, น. 28.

สาธารณะ ดังนั้น รัฐต้องสามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้จัดเก็บภาษีได้มาก โดยมีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีน้อยที่สุด⁵²

ส่วนค่าใช้จ่ายในการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีของผู้เสียภาษี ถือเป็นภาระที่เพิ่มขึ้นแก่ผู้เสียภาษีเพราะนอกจากผู้เสียภาษีต้องเสียเงินเป็นค่าภาษีแล้ว ยังต้องเสียค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการดำเนินการในการจ่ายภาษีให้แก่รัฐอีก หากค่าใช้จ่ายในการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีสูงแล้ว อาจนำไปสู่การลดลงอย่างมากของรายได้ที่ใช้จ่ายได้ (Disposable Income) และความไม่เต็มใจในการเสียภาษีของผู้เสียภาษี⁵³

2. หลักความมีประสิทธิภาพในทางเศรษฐกิจ (Economic Efficiency) การจัดเก็บภาษีที่ดีนั้นจะต้องส่งผลกระทบต่อผู้เสียภาษีให้น้อยที่สุด หรือก่อให้เกิดการบิดเบือนการตัดสินใจในการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้น้อยที่สุด โดยเชื่อว่าภาษีมักมีผลต่อแรงจูงใจในการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการบิดเบือนการตัดสินใจในการทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษี เพราะผู้เสียภาษีอาจเลือกที่จะไม่ประกอบอาชีพที่ตนเองชอบและถนัดด้วยเหตุผลที่การประกอบอาชีพดังกล่าวอาจถูกรัฐจัดเก็บภาษีได้ จึงส่งผลกระทบต่อแรงจูงใจที่ทำให้ผู้เสียภาษีเลือกที่จะประกอบอาชีพที่ไม่ต้องเสียภาษีแทน หรือเสียภาษีในจำนวนที่ไม่สูงมาก กรณีดังกล่าวเป็นการบิดเบือนที่ก่อให้เกิดผลไม่จูงใจให้ทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ซึ่งเรียกว่า ภาระส่วนเกิน (Excess Burden) หรือ ความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ (Deadweight Loss) ดังนั้น การจัดเก็บภาษีนั้นรัฐจึงควรแทรกแซงหรือบิดเบือนต่อการตัดสินใจให้น้อยที่สุด เพื่อสนับสนุนให้สร้างแรงจูงใจในการทำงาน การประกอบอาชีพ การออม หรือการลงทุนของผู้เสียภาษีและก่อให้เกิดรายได้จากการจัดเก็บภาษีของรัฐในจำนวนที่มากขึ้น⁵⁴

การจัดเก็บภาษีที่ทำรายได้ให้แก่รัฐจึงต้องให้เกิดความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการบิดเบือนของภาษีที่ก่อให้เกิดผลไม่จูงใจให้ผู้เสียภาษีทำกิจกรรมทางเศรษฐกิจในระดับที่ต่ำที่สุด เพื่อก่อให้เกิดความสูญเปล่าทางเศรษฐกิจน้อยที่สุด ตามหลักความมีประสิทธิภาพในทางเศรษฐกิจของภาษีหรือที่เรียกว่า หลักความเป็นกลางทางเศรษฐกิจของภาษี (Economic Neutrality)⁵⁵

⁵² อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 24, น. 34.

⁵³ เพิ่งอ้าง.

⁵⁴ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 24, น. 40 - 44

⁵⁵ เพิ่งอ้าง.

3. หลักการยอมรับ (Acceptability) การจัดเก็บภาษีแต่ละประเภทของรัฐ ต้องเป็นไปอย่างยุติธรรมและเป็นที่ยอมรับของประชาชนทุกคน ซึ่งการยอมรับขึ้นอยู่กับความเชื่อและความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อรัฐ และความสัมพันธ์ระหว่างการเสียภาษีและประโยชน์ที่ผู้เสียภาษีจะได้รับจากรัฐ ดังนั้น หากรัฐสามารถแสดงให้เห็นถึงผลประโยชน์หรือผลตอบแทนที่ผู้เสียภาษีจะได้รับในอนาคต ย่อมทำให้ประชาชนผู้เสียภาษียอมรับและให้ความร่วมมือในการเสียภาษีมากขึ้น⁵⁶

4. หลักความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ (Enforceability) ภาษีอากรที่ดีการจัดเก็บต้องสามารถบริหารจัดการเก็บอย่างได้ผลในทางปฏิบัติซึ่งต้องมีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับรูปแบบโครงสร้างการบริหารของแต่ละประเทศเป็นสำคัญ⁵⁷

5. หลักการทำได้ (Productivity) หมายถึง ภาษีที่มีฐานกว้างและฐานของภาษีขยายตัวได้รวดเร็วตามความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำรายได้ให้แก่รัฐเป็นอย่างดี โดยไม่ต้องเพิ่มอัตราการจัดเก็บ⁵⁸

6. หลักความยืดหยุ่น (Flexibility) หลักการจัดเก็บภาษีอากรที่ดีควรมีความยืดหยุ่นในโครงสร้างและอัตราภาษีที่จัดเก็บควรที่จะสามารถถูกเปลี่ยนแปลงได้โดยไม่ยากเกินไป ง่ายต่อการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ทางเศรษฐกิจ⁵⁹ กล่าวคือ สามารถเปลี่ยนแปลงอัตราภาษีให้ไปตามสถานะเศรษฐกิจของประเทศ หรือการเปลี่ยนแปลงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้เสียภาษี เพื่อให้การจัดเก็บภาษีได้มากหรือน้อยตามความต้องการทางเศรษฐกิจและการคลัง และการปรับเปลี่ยนควรส่งผลในทันทีต่อรายได้ของรัฐหรือพฤติกรรมของผู้บริโภค⁶⁰

7. หลักอำนาจรายได้ (Productivity)

ระบบภาษีอากรจึงต้องทำรายได้สูงให้แก่รัฐ เนื่องจากรัฐจำเป็นต้องหารายได้มาใช้จ่ายหากระบบภาษีอำนาจรายได้ต่ำ เมื่อรัฐบาลจำเป็นต้องจัดเก็บภาษีเพิ่มเติม ประชาชนก็จะมองว่าเป็น

⁵⁶ เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม, การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543), น. 147.

⁵⁷ สุกลักษณ์ พินิจภูวดล, กฎหมายภาษีอากร, (กรุงเทพมหานคร : คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556), น. 77.

⁵⁸ เติ้งฮ้าง.

⁵⁹ ฮ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 46, น. 22.

⁶⁰ ฮ้างแล้ว เชิงอรรถที่ 37, น. 39.

การสร้างความสะดวกหรือให้แก่คนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น การจัดเก็บภาษีอากรที่ดีจึงต้องมีประเภทภาษีที่ไม่มาก โดยภาษีแต่ละประเภทสามารถทำรายได้สูงให้แก่รัฐเมื่อสถานการณ์ทางเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป เพราะฉะนั้นการจัดเก็บภาษีอากรจึงควรเก็บเฉพาะประเภทที่สามารถทำรายได้สูง โดยไม่ควรจัดเก็บภาษีอากรหลายประเภท จนเป็นที่รำคาญแก่ผู้เสียภาษีอากร⁶¹

8. หลักความชอบด้วยกฎหมาย (Legitimacy)

การจัดเก็บภาษีที่ดีจะต้องมีความชอบด้วยกฎหมายในสายตาของประชาชนผู้มีหน้าที่เสียภาษี อีกทั้งเป้าหมายและการทำงานของระบบภาษีจะต้องมีความถูกต้องตามกฎหมาย รวมทั้งต้องเป็นภาษีที่สามารถบังคับให้จัดเก็บได้จริง มิใช่ว่าเป็นภาษีที่ดีในทางทฤษฎี แต่นำมาใช้บังคับจริงไม่ได้เพราะยากในทางปฏิบัติ⁶²

2.3 หลักการใช้ตัวบรรเทาภาระภาษี

กฎหมายกำหนดให้ผู้มีเงินได้นำค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้และค่าใช้จ่ายตามรายการ ซึ่งเป็นค่าลดหย่อน สามารถนำไปหักออกจากเงินได้พึงประเมิน โดยค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของตัวบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษี ทำให้ผู้เสียภาษีเสียภาษีน้อยลง หรืออาจจะไม่ต้องเสียภาษีเลย ทั้งนี้ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ระหว่างประชาชน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี หรือเพื่อการกระจายรายได้และความมั่งคั่งอย่างเป็นธรรมและเสมอภาคมากขึ้น⁶³

ตัวบรรเทาภาระภาษี หมายถึง วิธีการทุกชนิดที่ทำให้เกิดการลดภาระภาษีเงินได้ หรือการลดลงในภาระภาษีซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อสร้างแรงจูงใจ⁶⁴ ซึ่งตัวบรรเทาภาระภาษี ได้ถูกกำหนดไว้ในระบบภาษี และกฎหมายภาษีเงินได้เพื่อวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ ดังนี้

1. เพื่อสนับสนุนความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีและความเป็นธรรมในการกระจายรายได้ครั้งใหม่⁶⁵

⁶¹ สมคิด บางโม, ภาษีอากรธุรกิจ, (กรุงเทพมหานคร : วิทยพัฒน์, 2547), น. 19.

⁶² อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 24, น. 8.

⁶³ วาสนา สุขสมัย, “การนำระบบเครดิตภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามาใช้แทนระบบการหักลดหย่อน,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551), น. 22.

⁶⁴ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 24, น. 113.

2. เพื่อประโยชน์ต่อบุคคลหรือกิจกรรมใดโดยเฉพาะ⁶⁶

ตัวบรรเทาภาระภาษี สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) ตัวบรรเทาภาระภาษีในเชิงโครงสร้าง (Expenses of Earning Income)

ตัวบรรเทาภาษีในเชิงโครงสร้าง หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้ (Expenses of Earning Income) และค่าลดหย่อนภาษีส่วนบุคคล (Personal Allowances) ได้แก่ ค่าลดหย่อนภาษีสำหรับผู้มีเงินได้ ค่าลดหย่อนภาษีสำหรับคู่สมรสของผู้มีเงินได้ และค่าลดหย่อนภาษีสำหรับบุตรของผู้มีเงินได้⁶⁷

กรมสรรพากรของสหราชอาณาจักรกล่าวว่า ตัวบรรเทาภาระภาษีจะถูก เรียกว่า “ตัวบรรเทาภาระภาษีในเชิงโครงสร้าง” หากตัวบรรเทาภาระภาษีนั้นได้ถูกใช้เพื่อวัตถุประสงค์ ดังนี้

(ก) เพื่อหักเป็นค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้⁶⁸

(ข) เพื่อสะท้อนถึงวัตถุประสงค์อย่างกว้างของภาษี เช่น ช่วยให้เกิดความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี ช่วยให้เกิดการกระจายรายได้ครั้งใหม่ที่เป็นธรรมมากขึ้น หรือช่วยลดความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ระหว่างประชาชน เป็นต้น⁶⁹

(ค) เพื่อทำให้การปฏิบัติตามกฎหมายภาษีหรือการบริหารจัดเก็บภาษีย่างขึ้น⁷⁰

ดังนั้น ค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้และค่าลดหย่อนภาษีส่วนบุคคล ถือเป็นตัวบรรเทาภาระภาษีในเชิงโครงสร้าง

2) ตัวบรรเทาภาระภาษีที่ไม่ใช่โครงสร้างภาษี (Non - Structural Reliefs)

ตัวบรรเทาภาระภาษีที่ไม่ใช่โครงสร้างภาษี หรือค่าใช้จ่ายที่ทำออกจากเงินภาษี (Tax Expenditures) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปลดเปลื้องภาระภาษีหรือลดภาระภาษีของบุคคลหรือกิจกรรมทางธุรกิจบางกลุ่ม โดยเฉพาะเพื่อประโยชน์ต่อบุคคลหรือกิจกรรมที่รัฐบาลให้ความสำคัญ

⁶⁵ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 24, น. 105.

⁶⁶ เพิ่งอ้าง.

⁶⁷ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 24, น. 114.

⁶⁸ เพิ่งอ้าง.

⁶⁹ เพิ่งอ้าง.

⁷⁰ เพิ่งอ้าง.

เป็นพิเศษ หรือรัฐบาลมีความประสงค์จะสนับสนุนบุคคลหรือกิจกรรมบางประเภทแทนที่รัฐ จะจ่ายเงินช่วยเหลือแก่บุคคลหรือกิจกรรมทางธุรกิจบางกลุ่มเป็นเงินสด รัฐก็ลดภาระภาษีให้แก่บุคคลหรือกิจกรรมทางธุรกิจกลุ่มดังกล่าว⁷¹

ตัวบรรเทาภาษีที่ไม่ใช่โครงสร้างภาษีที่ถูกลำเอียงมาใช้เพื่อประโยชน์ของบุคคลหรือกิจกรรมบางประเภท หมายถึง การยกเว้นภาษีเงินได้และการหักค่าใช้จ่ายบางอย่างที่ไม่ใช่ค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้ หรือการหักค่าลดหย่อนตามรายการ ตัวอย่างเช่น การหักค่าลดหย่อนสำหรับเงินได้ที่จ่ายเป็นดอกเบี้ยเงินกู้ยืมให้แก่ธนาคารหรือสถาบันการเงินสำหรับการกู้ยืมเงินเพื่อซื้ออาคารสำหรับการอยู่อาศัย⁷²

ตัวบรรเทาภาษีที่ไม่ใช่โครงสร้างภาษี นำมาใช้เพื่อประโยชน์ของบุคคลหรือกิจกรรมบางประเภท หมายความว่ารวมถึง การยกเว้นภาษีเงินได้ (Tax Exemptions) และการหักค่าใช้จ่ายบางอย่างออกจากเงินได้พึงประเมิน ซึ่งอาจเรียกได้ว่าการหักค่าลดหย่อนตามรายการ (Itemized Deduction)⁷³

แม้ว่าตัวบรรเทาภาษีจะเป็นตัวกีดกร่อนฐานภาษีทำให้ฐานภาษีแคบลง และส่งผลให้รายได้ของรัฐในการจัดเก็บภาษีลดลง แต่รัฐบาลก็จำเป็นที่จะต้องเป็นตัวบรรเทาภาษีไว้ในระบบภาษี ทั้งนี้ ก็เพราะตัวบรรเทาภาษีช่วยลดภาระ หรือบรรเทาภาษีให้แก่บุคคล หรือผู้ประกอบการใดกิจกรรมหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งการลดภาระ หรือการบรรเทาภาษีดังกล่าวอาจมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี เพื่อให้เกิดการบริหารจัดเก็บภาษีที่มีประสิทธิภาพเพื่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ หรือเพื่อการกระจายรายได้และความมั่งคั่งอย่างเป็นธรรมหรือเสมอภาคมากขึ้น ดังนั้น หากรัฐบาลต้องการให้มีตัวบรรเทาภาษีไว้ในระบบภาษี และต้องการลดผลกระทบในเชิงลบของตัวบรรเทาภาษีที่มีต่อฐานภาษี รัฐบาลต้องจำกัดการใช้ตัวบรรเทาภาษี กล่าวคือ ต้องจำกัดการใช้ตัวบรรเทาภาษีที่จะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มผู้มีรายได้สูง หรือตัวบรรเทา

⁷¹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 24, น. 116.

⁷² จัดสุวรรณ เพชรโชติ, “ปัญหาการหักค่าใช้จ่ายจากเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (3) แห่งประมวลรัษฎากร : ศึกษากรณีการหักค่าใช้จ่ายจากเงินได้ที่ได้รับจากการโอนและการอนุญาตให้ใช้สิทธิในเครื่องหมายการค้า,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2558), น. 24 - 25.

⁷³ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 50, น. 33.

ภาษีเพื่อประโยชน์ต่อกลุ่มผู้มีรายได้น้อยที่จะถูกยกเลิกหรือลดจำนวนลง และรัฐบาลต้องส่งเสริมการใช้ตัวบรรเทาภาษีเพื่อลดภาระภาษีของกลุ่มผู้มีรายได้น้อย⁷⁴

2.4 แนวความคิดในการแก้ไขปัญหาการจราจร

สาเหตุสำคัญของปัญหาการจราจรมีหลายองค์ประกอบไม่ว่าจะเป็น ระบบขนส่งมวลชนขาดประสิทธิภาพและไม่ทั่วถึง ทำให้ยานพาหนะส่วนตัวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง การวางผังเมืองที่ไม่ได้รองรับการขยายตัวของเมืองในอนาคต ทำให้โครงข่ายถนนไม่เพียงพอกับปริมาณรถที่เพิ่มขึ้น ความเจริญที่รวมตัวอยู่ในเมือง ทำให้ผู้คนจากที่ต่าง ๆ มุ่งหน้าเข้าสู่ในเมือง ผู้ขับขี่ขาดวินัยจราจร ทำให้เกิดการฝ่าฝืนกฎระเบียบและกีดขวางการจราจร เป็นต้น⁷⁵

ผลกระทบที่ตามมาจากปัญหาดังกล่าวไม่เพียงสร้างความยากลำบากในการเดินทางเท่านั้น แต่ยังก่อให้เกิดปัญหาด้านอื่น ๆ อีกด้วย อาทิ การสูญเสียสภาพแวดล้อมที่ดี เนื่องจากควันพิษที่เกิดจากการเผาผลาญน้ำมัน การสูญเสียน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างสูญเปล่าไปกับการหยุดนิ่งของการจราจร การสูญเสียโอกาสทางเศรษฐกิจ อันเนื่องมาจากเวลาในการเดินทางที่เสียไปกับการติดขัดของจราจร และต้องสูญเสียงบประมาณเพื่อรักษาผู้ป่วยที่รับผลกระทบจากมลพิษดังกล่าว⁷⁶

ผู้บริหารประเทศในอดีต ขาดวิสัยทัศน์อันยาวไกล และไม่ใส่ใจเรื่องความเป็นอยู่ของประชาชน จึงไม่ได้พัฒนาระบบขนส่งมวลชนให้ทันกับการเจริญเติบโตของบ้านเมือง จึงทำให้มีปัญหการจราจรเกิดขึ้น และค่อย ๆ สะสมเป็นปัญหาใหญ่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งความล้มเหลวของระบบขนส่งมวลชนที่ผ่านมา เป็นสาเหตุสำคัญที่บังคับให้ผู้เดินทางต้องหาซื้อรถส่วนตัวเพื่อนำมาใช้ในการเดินทาง สะสมต่อเนื่องกันมาหลาย 10 ปี จนกลายเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง และทำให้รถยนต์กลายเป็นปัจจัยที่ 5 ในการดำเนินชีวิตประจำวัน⁷⁷

⁷⁴ เพิ่งอ้าง.

⁷⁵ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, จราจรแก้ได้...ไม่จลาจล, (กรุงเทพมหานคร : ชัคเชสมิเดีย, 2549), น. 30.

⁷⁶ เพิ่งอ้าง.

⁷⁷ สมเกียรติ อธิคมกุลชัย, “บทวิเคราะห์ปัญหาการจราจรของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล,” สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2562, จาก <http://bkktraffic.doctorsomkiat.com/jara4.htm>.

เมื่อมีการนำรถส่วนตัวมาใช้กันมาก จึงทำให้การจราจรบนท้องถนนติดขัด ยิ่งการจราจรติดขัดมากเท่าใดก็ยิ่งทำให้คุณภาพและการบริการของรถโดยสารสาธารณะยิ่งแย่ลง ผู้เดินทางต้องหาซื้อรถส่วนตัวกันเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อหนีสภาพการบริการที่แย่และไม่มีคุณภาพ บนโดยสารสาธารณะ ทำให้การแก้ปัญหาจราจรเป็นไปได้ในสายตาของผู้รับผิดชอบและผู้บริหารประเทศในอดีตที่ผ่านมา การจะแก้ปัญหาจราจรด้วยการสร้างเครือข่ายถนนเพิ่มขึ้น ทำอุโมงค์หรือสะพานต่างระดับข้ามทางแยกทุกแห่ง สร้างทางด่วนให้ครอบคลุมทั่วกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยไม่คำนึงถึงเงื่อนไข เวลา เงินลงทุน ภาวะการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และที่สำคัญคือ วัฒนธรรมการเดินทางของผู้คนในกรุงเทพมหานคร ตลอดจนวัฏจักรของปัญหาจราจรที่เกิดขึ้นแล้ว คงเป็นไปได้ที่จะใช้เป็นมาตรการหลักในการแก้ไขปัญหา หากจะเร่งดำเนินการกันเต็มที่ ก็จะได้ผลเพียงการผ่อนคลาปัญหา หรือไม่ให้ปัญหาเลวร้ายลงไปกว่าเดิมเท่านั้น เพราะมาตรการเพิ่มพื้นผิวจราจร ต้องใช้ทั้งเวลาและการลงทุนสูง เมื่อเทียบกับอัตราการเพิ่มขึ้นของปริมาณการจราจรแล้ว หนทางเดียวที่จะแก้ปัญหาจราจรทั้งในระยะเร่งด่วนและระยะยาวก็คือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ที่ใช้รถส่วนบุคคล ไม่ว่าจะเป็น รถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์ ให้ผู้คนเหล่านั้นหันมาใช้ระบบขนส่งมวลชนให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ การย้ายเมือง การย้ายสถานที่ราชการ หรือการสร้างเมืองใหม่ เป็นวิธีแก้ปัญหาชั่วคราวเท่านั้น ถ้าพฤติกรรมการเดินทางของประชาชนยังเป็นเช่นเดิม เมืองใหญ่ ๆ ในภูมิภาค เช่น เชียงใหม่ หาดใหญ่ ภูเก็ต ขอนแก่น เป็นต้น ก็จะต้องประสบปัญหาการจราจรจากการแพร่ระบาดของวัฒนธรรมการเดินทางแบบคนในกรุงเทพมหานครเช่นกัน⁷⁸

เมืองใหญ่ ๆ ที่มีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว จะต้องจัดเตรียมและพัฒนาระบบขนส่งมวลชน เพื่อรองรับการเดินทางของผู้คนก่อนที่จะเกิดปัญหาการจราจร หากการจราจรเกิดภาวะวิกฤติแล้ว การจะกลับมาพัฒนาระบบขนส่งมวลชนเพื่อแก้ปัญหา ย่อมเป็นเรื่องยากที่จะประสบความสำเร็จ ดังเช่น กรุงเทพมหานคร

สำหรับในกรุงเทพมหานคร จำเป็นต้องใช้ระบบโซนนิ่งเป็นมาตรการสนับสนุน เพื่อให้การพัฒนาบรรลุประสบความสำเร็จในช่วงของการแก้ปัญหาการจราจรในระยะเร่งด่วน โดยการปรับปรุงรถโดยสารสาธารณะให้พร้อมทั้งคุณภาพ ปริมาณ ความปลอดภัย ไปได้รวดเร็ว

⁷⁸ เพิ่งอ้าง.

และขั้นตอนต่อไปต้องเร่งสร้างเครือข่ายรถไฟฟ้าใต้ดินให้เป็นระบบขนส่งมวลชนเสริม เพื่อรองรับการแก้ปัญหาในระยะยาว เนื่องจากกรุงเทพมหานครเป็นเมืองใหญ่ที่มีประชากรมาก ในอนาคตจึงจำเป็นต้องมีระบบรถไฟฟ้าใต้ดิน เพื่อขนส่งผู้โดยสารจำนวนมาก ๆ ด้วยความรวดเร็ว และรถโดยสารสาธารณะจะเป็นระบบขนส่งมวลชนหลัก ที่รับส่งผู้โดยสารไปสู่จุดหมายปลายทาง ฉะนั้นจะเห็นได้ว่า ขั้นตอนการพัฒนาปรับปรุงรถโดยสารสาธารณะให้เป็นที่ยอมรับของประชาชนที่ขับจี้รถส่วนบุคคล เป็นจุดเปลี่ยนที่สำคัญ⁷⁹

เมืองใหญ่ที่มีประชากรหนาแน่นในอาระประเทศ ประชาชนส่วนใหญ่จะใช้ระบบขนส่งมวลชนในการเดินทาง เนื่องจากรัฐบาลของเขา ได้เตรียมการและพัฒนาระบบขนส่งมวลชนเพื่อรองรับความเจริญของบ้านเมือง ซึ่งต่างจากเมืองใหญ่ในประเทศด้อยพัฒนา ที่ระบบขนส่งมวลชนมักจะถูกทะเลาะ และประชาชนถูกทอดทิ้งให้ดิ้นรนหาวิธีการเดินทางกันเอง ในท้องถนนจะเต็มไปด้วยรถคันเล็กคันน้อย ทั้งที่เป็นรถส่วนตัวและรถบริการสาธารณะ แย่งกันใช้พื้นที่ถนนที่มีอยู่อย่างจำกัด เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้สถิติการบาดเจ็บล้มตายจากอุบัติเหตุจราจร สูงกว่าในประเทศที่พัฒนาแล้ว⁸⁰

ความสัมพันธ์ระหว่างการติดกล้องติดรถยนต์และการแก้ไขปัญหาจราจร

การติดกล้องติดรถยนต์มีเป้าหมายเพื่อตรวจสอบวินัยจราจรของประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนน และในกรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นบนท้องถนน ก็สามารถใช้เป็นหลักฐานสำคัญในการยืนยันถึงการกระทำผิดจากการใช้รถยนต์ได้⁸¹ ส่วนการแก้ไขปัญหาจราจรมีเป้าหมายเพื่อให้ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนมีความปลอดภัยในระหว่างการเดินทาง และเพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการเดินทางไปในที่ต่าง ๆ ดังนั้น ความสัมพันธ์ระหว่างการติดกล้องติดรถยนต์และการแก้ไขปัญหาจราจรนั้น ต่างก็มีเป้าหมายเดียวกัน คือ ให้ประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนนร่วมกันรักษาระเบียบวินัยจราจร

⁷⁹ Dolporn Prasartkijit, “ปัญหาการจราจรที่แท้จริงมีอะไรบ้าง,” สืบค้นเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2562, จาก <http://dparktraffic.com/traffic/>.

⁸⁰ เติ้งฮ้าง.

⁸¹ คำสั่งนายทะเบียนที่ 8/2560 เรื่อง ให้ใช้อัตราเบี้ยประกันภัยรถยนต์ สำหรับรถยนต์ที่ติดตั้งระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ที่ติดตั้งกับรถยนต์.

2.5 หลักการ และแนวความคิดในการแก้ไขปัญหาการจราจรโดยการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้อกล้องติดรถยนต์ ในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

2.5.1 ปัญหาการจราจรในประเทศไทย

กรุงเทพมหานครถือเป็นศูนย์กลางรวมความเจริญของประเทศไทยในหลาย ๆ ด้าน มีประชาชนทุกสาขาอาชีพ เป็นเมืองที่มีผู้คนจากต่างจังหวัดเข้ามาพักอาศัยและประกอบอาชีพเป็นจำนวนมาก ซึ่งปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นมาโดยตลอด คือ ปัญหาการจราจรติดขัด และยังนำไปสู่ปัญหามลพิษทางอากาศ และมลภาวะทางเสียงอีกด้วย ปัญหาการใช้พลังงานในการจราจรในกรุงเทพมหานคร การใช้พลังงานในภาคการจราจร และขนส่งในเขตกรุงเทพมหานครนั้นเป็นตัวการในการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Greenhouse Gasses) ในรูปของก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) มากที่สุด เมื่อเทียบกับจังหวัดอื่น ๆ สาเหตุที่สำคัญ คือ ปริมาณรถยนต์ในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก และสภาพการจราจรที่ติดขัดอันเนื่องมาจากปัญหาหลายประการ⁸²

สาเหตุของการจราจรแออัด เกิดขึ้นจากปริมาณความต้องการของผู้ใช้ทางมากเกินไป ถนน การจราจรแออัดของสหรัฐที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจากการเกิดอุบัติเหตุการจราจร การทำถนน และสภาพอากาศ การวิจัยการจราจรยังไม่สามารถสรุปปัญหาการจราจรแออัดได้ว่าเกิดขึ้นเองอย่างกะทันหัน หรือเกิดขึ้นจากลักษณะเป็นลูกคลื่น เช่น การเกิดอุบัติเหตุ หรือแม้กระทั่งการเบรกรถในขณะที่การจราจรเคลื่อนตัว ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างต่อเนื่องกระจายออกไป และสร้างการจราจรที่ติดขัดอย่างหนัก วิศวกรจราจรบางคนได้พยายามที่จะใช้กฎของพลศาสตร์ของการไหลของการจราจร โดยเปรียบเทียบกับการไหลของของเหลวในท่อ การจำลองความแออัดและการสังเกตแบบ Real - Time ได้แสดงให้เห็นว่าในการจราจรที่แออัดมาก ๆ แต่สามารถเคลื่อนตัวได้ดี การติดขัดก็สามารถเกิดขึ้นได้จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเล็กน้อย เช่น การหักพวงมาลัยอย่างกะทันหันของผู้ขับขี่เพียงคนเดียว นักวิทยาศาสตร์การจราจรเปรียบเทียบสถานการณ์ดังกล่าวว่าเป็นเหมือนการแช่แข็งอย่างฉับพลันของของเหลว และบ่อยครั้งที่การจราจรมักจะได้รับผลกระทบจากสัญญาณหรือเหตุการณ์อื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของจราจรที่ราบรื่น ทฤษฎีทาง

⁸² “ลดปัญหาจราจรในกรุงเทพมหานครให้ได้สักที,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.change.org/>.

คณิตศาสตร์ทางเลือกที่มีอยู่ ตัวอย่างเช่น ทฤษฎีของ Boris Kerner คือ ทฤษฎีการจราจรสามเฟสที่พิจารณาความสัมพันธ์ของแบบจำลอง 3 ด้าน กล่าวคือ การสังเกตกระแสการจราจรที่เกิดขึ้นจริง การวางแผนการขนส่ง และวิศวกรรมจราจร เพื่อที่จะคาดการณ์กระแสการจราจรโดยใช้แบบจำลองเชิงประจักษ์ โดยใช้กลุ่มของยานพาหนะที่กำหนดไว้หรือแบบสุ่มรูปแบบการไหล วิธีการนี้สามารถวัดปริมาณการเคลื่อนตัวของจราจรจริงในการเชื่อมโยงเป็นเครือข่าย⁸³

การจราจรแออัดส่งผลกระทบต่อในด้านลบ กล่าวคือ ผู้ขับขี่หรือผู้โดยสารยอมต้องเสียเวลา หรือเสียโอกาส ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ได้รับผลตอบแทนกลับคืนมาแก่ผู้คนส่วนใหญ่ หรือลดรายได้ทางเศรษฐกิจ และการเดินทางมาถึงล่าช้าขึ้น ทำให้ความล่าช้าอาจส่งผลสำหรับการจ้างงาน การประชุมและการศึกษา หรือส่งผลให้การดำเนินธุรกิจมีความเสียหายได้ เป็นการสูญเสียวินัยในตนเองหรือต่อผู้อื่น ไม่สามารถที่จะคาดการณ์เวลาในการเดินทางได้อย่างตรงเวลา นำไปสู่การประมาณเวลาเพิ่มมากขึ้นในการเดินทาง และเวลาน้อยลงในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ หรือเป็นการสูญเสียน้ำมันเชื้อเพลิงที่เพิ่มมากขึ้น มลพิษทางอากาศ และการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ของยานพาหนะจากการเร่ง การเบรกบ่อย และนำไปสู่การซ่อมแซมและบำรุงยานพาหนะที่บ่อยมากขึ้น การที่พบเจอปัญหาการจราจรที่ติดขัดย่อมเป็นเหตุให้ผู้ขับขี่มีความเครียด และส่งผลให้สุขภาพแย่ลง การที่ถนนสายหลักติดขัดมากจนต้องหลีกเลี่ยงไปถนนสายรองหรือถนนสายอื่น จึงอาจส่งผลกระทบต่อพื้นที่ใกล้เคียงได้ และมีโอกาสสูงที่จะเกิดอุบัติเหตุได้ ไม่ว่าจะเป็นเหตุการณ์ที่รถชนกันเนื่องจากกระยะห่าง หรือจากเคลื่อนตัวของรถบ่อย เป็นต้น⁸⁴

พฤติกรรม Road Rage เป็นพฤติกรรมก้าวร้าวหรือโกรธที่เกิดขึ้นโดยการขับรถของผู้ขับขี่รถยนต์หรือยานพาหนะอื่น ๆ พฤติกรรมดังกล่าวอาจรวมถึงท่าทางหยาบคาย คำทอ จงใจขับรถในลักษณะที่ไม่ปลอดภัย หรือเป็นอันตราย หรือทำให้เกิดภัยคุกคาม Road Rage สามารถนำไปสู่การทะเลาะวิวาท การข่มเหง และการชนกันได้ ซึ่งส่งผลให้เกิดการบาดเจ็บ กระทั่งเสียชีวิต ซึ่งอาจทำให้กลายเป็นสถานการณ์ที่ร้ายแรง⁸⁵

⁸³ “Traffic Congestion,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก

http://en.wikipedia.org/wiki/Traffic_congestion#Mathematical_theories.

⁸⁴ อ่างแล้ว เจริญรถที่ 82.

⁸⁵ เพิ่งอ่าง.

ความเกรี้ยวกราดบนท้องถนน หรือที่เรียกว่า Road Rage คือ พฤติกรรมที่แสดงออกมาจากอารมณ์ที่ฉุนเฉียวฉับพลันขณะขับขี่ยานพาหนะบนถนนเส้นเดียวกันกับผู้อื่น เมื่อผู้อื่นทำในสิ่งที่ตนไม่พอใจ ไม่ว่าจะเขาจะเจตนาหรือไม่ก็ตาม จะทำให้ผู้นั้นเกิดภาวะขาดสติ และความยับยั้งชั่งใจ จนกลายเป็นความเคียดแค้นคิดอาฆาตพยาบาท เมื่อความโกรธเข้ามามีอำนาจอยู่เหนือเหตุผล ผู้นั้นก็ควบคุมตนเองไม่อยู่ ต้องการที่จะโต้ตอบด้วยความเกรี้ยวกราด ไม่ว่าจะเป็นการคำพูด คำทอ หรือแสดงกิริยาหยาบคาย หากไม่สิ่งใดมาหยุดให้จากกันไป สถานการณ์ก็อาจจะเลวร้ายมากยิ่งขึ้น⁸⁶ เช่น ไร่รถที่ตนเองขับอยู่เป็นอาวธ จนลืมนึกไปว่ามีคนที่นั่งมาด้วยในรถอยู่ด้วย เพียงเพราะต้องการแก้แค้นเอาคืน หรือคิดจะลงโทษผู้อื่นเพื่อให้เกิดความสะใจแก่ตน ผลที่ตามจะมีแต่ความพินาศ และเกิดเหตุการณ์ที่คาดไม่ถึงถึงเกิดขึ้นกับทั้งสองฝ่าย หากมีชีวิตรอดหลังจากเหตุการณ์ดังกล่าว ก็จะต้องกลับมารับผิซชอบในความเสียหาย หรือสูญเสียนั้น และบทลงโทษตามกฎหมายนั้น กฎหมายถือว่ากรณีดังกล่าวไม่ใช่อุบัติเหตุ แต่เป็นคดีอาญา เพราะมีเจตนาประสงค์ร้ายต่อกัน⁸⁷

ดังนั้น ปัญหาการจราจรในเขตกรุงเทพมหานครที่ได้กล่าวมาข้างต้น จึงเป็นเหตุผลให้เกิดการศึกษาเพื่อแสวงหาวิธีการสำหรับแก้ไขปัญหาการจราจรให้ลดลง และเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถใช้ชีวิตในเมืองได้อย่างมีความสุขเพิ่มมากขึ้น และเศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโตขึ้นอีกด้วย

2.5.2 การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา นั้น แม้หลักการจะเป็นภาษีที่จัดเก็บจากเงินได้พึงประเมินก็ตาม แต่กฎหมายมิได้บัญญัติให้นำเงินได้พึงประเมินเหล่านั้นมาคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาทั้งหมด กล่าวคือ ผู้เสียภาษียังมีสิทธิในการหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อนตามกฎหมายก่อน

⁸⁶ Peerawit, “Road Rage : หัวร้อนหลังพวงมาลัยบ่อย ๆ ระวังสมองกับร่างกายถดถอย,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.unlockmen.com/rhythm-charoenkrung-pavillion-gated-community>.

⁸⁷ Ponnatee Nittayapum, “ความเกรี้ยวกราดบนท้องถนน Road Rage,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.facebook.com/notes/ponnatee-nittayapume/>.

จนเหลือเงินได้สุทธิเท่าใด ซึ่งเป็นฐานภาษีสำหรับนำไปคำนวณอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดยผลลัพธ์ที่ได้จะเป็นจำนวนภาษีที่ผู้มีเงินได้ต้องนำไปชำระในปีภาษีนั้น⁸⁸

เงินได้สุทธิ หมายถึง จำนวนเงินได้พึงประเมินหลังจากหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อนแล้ว ที่จะต้องนำไปคำนวณเพื่อเสียภาษี ซึ่งการคำนวณเงินได้สุทธิเพื่อเสียภาษีเงินได้นั้น คำนวณโดยนำเงินได้พึงประเมินเฉพาะที่จะต้องเสียภาษีมาหักด้วยค่าใช้จ่ายสำหรับเงินได้แต่ละประเภท เงินได้ส่วนที่เหลือหลังจากหักค่าใช้จ่ายแล้วให้นำมาหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ได้อีก⁸⁹

สรุป เงินได้สุทธิ = เงินได้พึงประเมิน – ค่าใช้จ่าย – ค่าลดหย่อน

ค่าใช้จ่าย คือ รายจ่ายที่ต้องใช้ หรือถือว่าได้ใช้ไปตามความจำเป็นและสมควรเพื่อหารายได้ของผู้มีเงินได้หรือกิจการของผู้มีเงินได้⁹⁰ ประมวลรัษฎากรได้กำหนดวิธีการหักค่าใช้จ่ายไว้ 2 วิธี ดังนี้

1) หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา กฎหมายกำหนดอัตราค่าใช้จ่ายที่จะหักออกจากเงินได้พึงประเมินได้เป็นจำนวนแน่นอน คิดเป็นร้อยละของเงินได้พึงประเมินแต่ละประเภท⁹¹

2) หักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร เป็นการหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรตามที่ได้จ่ายไปจริงในการหารายได้ โดยกฎหมายกำหนดเงื่อนไขไว้ว่ารายจ่ายใดหักเป็นค่าใช้จ่ายได้ และรายจ่ายใดหักเป็นค่าใช้จ่ายไม่ได้⁹²

ค่าลดหย่อน คือ จำนวนเงินที่กฎหมายกำหนดให้หักออกจากเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่ายแล้ว นอกเหนือจากรายจ่าย เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีตามสถานะของผู้เสียภาษีแต่ละคน⁹³

⁸⁸ อรรถรรณ พจนานุกรม และเพิ่มบุญ เขียวแก้ว, กระบวนวิชากฎหมายภาษีอากรชั้นสูง (Advanced Taxation), เอกสารประกอบคำบรรยาย LA 714 นิติศาสตรมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548, น. 17.

⁸⁹ “เงินได้สุทธิ,” สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2563, จาก <https://sites.google.com/site/khrusuriyphrsxnphasi/naeana-taw/ngein-di-suththi>.

⁹⁰ ไพจิตร โรจนวานิช, คำอธิบายประมวลรัษฎากร, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : บริษัททากูญจน์เจียน จำกัด, 2541), น. 1.

⁹¹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 88, น. 17.

⁹² อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 88, น. 18.

ค่าลดหย่อนที่กฎหมายกำหนดให้หักได้ในปี 2562 มีดังนี้

1. ค่าลดหย่อนส่วนตัวและครอบครัว

1.1 ค่าลดหย่อนส่วนตัว จำนวน 60,000 บาท เป็นค่าลดหย่อนสำหรับผู้มีเงินได้ทุกคนที่ยื่นแบบแสดงรายการ ก็สามารถใช้สิทธิค่าลดหย่อนนี้ได้เลย⁹⁴

1.2 ค่าลดหย่อนจากคู่สมรสที่ไม่มีเงินได้จำนวน 60,000 บาท สำหรับสามี - ภรรยาที่จดทะเบียนสมรส และคู่สมรสต้องไม่มีเงินได้ หรือมีเงินได้แต่เลือกนำมาคำนวณภาษีพร้อมกัน⁹⁵

1.3 ค่าลดหย่อนบุตร ลดหย่อนได้คนละ 30,000 บาท หากเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายสามารถนำมาหักลดหย่อนได้ไม่จำกัดจำนวนบุตร แต่ถ้าเป็นบุตรบุญธรรม สามารถนำมาหักลดหย่อนได้ไม่เกิน 3 คน และหากมีทั้งบุตรบุญธรรมและบุตรชอบด้วยกฎหมายให้นำบุตรชอบด้วยกฎหมายทั้งหมดมาหักก่อน แล้วจึงนำบุตรบุญธรรมมาหัก รวมกันได้ไม่เกิน 3 คน แต่กรณีที่มีบุตรชอบด้วยกฎหมายที่มีชีวิตอยู่รวมเป็นจำนวนตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป จะนำบุตรบุญธรรมมาหักอีกไม่ได้⁹⁶

นอกจากนี้ บุตรที่จะนำมาหักลดหย่อนภาษีต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ด้วย

1) บุตรมีอายุอยู่ระหว่างแรกเกิดจนถึงอายุ 20 ปี ในปีภาษีนั้น ถ้าบุตรอายุระหว่าง 21-25 ปีในปีภาษีนั้น ต้องกำลังศึกษาในระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. ขึ้นไป⁹⁷

2) ถ้าบุตรมีอายุ 25 ปีขึ้นไป ในปีภาษีนั้น ต้องเป็นบุคคลไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถ⁹⁸

⁹³ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 88, น. 20.

⁹⁴ TAXBugnoms, “สรุปรายการลดหย่อนภาษีปี 2562 พร้อมวิธีคำนวณและเทคนิคการวางแผนภาษีจากประสบการณ์จริง,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://aommoney.com/stories/news/%E0%B8%AA%E0%B8%A3/2542#k3gy312577>.

⁹⁵ เพิ่งอ้าง.

⁹⁶ เพิ่งอ้าง.

⁹⁷ “สรุปรายการลดหย่อนภาษีปี 2562,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.sanook.com/money/706567/>.

⁹⁸ เพิ่งอ้าง.

3) บุตรต้องไม่มีเงินได้ในปีภยานั้นตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป ไม่รวมเงินปันผลหรือรายได้นั้นได้รับการยกเว้นตามกฎหมาย ซึ่งเงินปันผลนั้นถือว่าเป็นเงินของผู้ปกครอง ไม่ถือว่าบุตรมีรายได้⁹⁹

1.4 ค่าฝากครรภ์ และค่าคลอดบุตร หักค่าใช้จ่ายได้ตามจริง สูงสุดไม่เกินปีละ 60,000 บาท ซึ่งผู้ที่มีเงินได้หรือคู่สมรส สามารถนำค่าใช้จ่ายฝากครรภ์และค่าคลอดบุตร มาหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้¹⁰⁰ ดังนี้

1) ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการรักษาพยาบาลอันเนื่องมาจากการตั้งครรภ์และคลอดบุตร ไม่ว่าจะเป็นค่าตรวจครรภ์ รับประทานครรภ์ ค่าบำบัดทางการแพทย์ ค่ายาและค่าเวชภัณฑ์ ค่าทำคลอด ค่ากินอยู่ในโรงพยาบาล¹⁰¹

2) สามารถใช้สิทธิลดหย่อนภาษีกับค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2562 หากเป็นค่าคลอดบุตรในการตั้งครรภ์ที่ไม่ได้เกิดขึ้นในปีภยานี้เดียวกัน เช่น ตั้งครรภ์ปี 2562 แต่คลอดปี 2563 จะได้รับสิทธิลดหย่อนตามจำนวนที่จ่ายจริงในปีที่ใช้ แต่รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 60,000 บาท¹⁰²

3) หากจ่ายค่าฝากครรภ์หรือคลอดบุตรหลายคราวในปีภยานี้เดียวกัน สามารถลดหย่อนภาษีได้คราวละไม่เกิน 60,000 บาท ตัวอย่างเช่น จ่ายค่าคลอดบุตรคนแรกในเดือนมกราคม 2562 จะสามารถนำค่าใช้จ่ายส่วนนี้มาลดหย่อนภาษีได้ไม่เกิน 60,000 บาท และถ้าหากในเดือน ธันวาคม 2562 มีการตั้งครรภ์และฝากครรภ์บุตรคนที่ 2 อีก ก็จะได้สิทธิลดหย่อนภาษีเพิ่มเติมอีกตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 60,000 บาท รวมแล้วหากมีบุตร 2 คน ภายในปี 2562 จะสามารถนำค่าใช้จ่ายมาหักลดหย่อนได้สูงสุด 120,000 บาท¹⁰³

⁹⁹ เพิ่งอ้าง.

¹⁰⁰ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 94.

¹⁰¹ “ลดหย่อนภาษี 2562 สำหรับมนุษย์เงินเดือน คำถามให้พร้อมก่อนยื่นภาษี,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://money.kapook.com/view214606.html>.

¹⁰² เพิ่งอ้าง.

¹⁰³ “ตั้งครรภ์ หรือคลอดลูกปี 2562 ลดหย่อนภาษีได้เท่าไร?,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://money.kapook.com/view202267.html>.

4) กรณีคลอดบุตรแฝด สามารถหักลดหย่อนภาษีได้ไม่เกิน 60,000 บาท เนื่องจากการตั้งครรภ์ในคราวเดียวกัน¹⁰⁴

5) สามารถนำค่าใช้จ่ายจากการตั้งครรภ์และคลอดบุตรมาหักลดหย่อนภาษีได้ไม่ว่าทารกที่คลอดจะมีชีวิตอยู่รอดหรือไม่ก็ตาม¹⁰⁵

6) สามีสามารถใช้สิทธิลดหย่อนภาษีค่าคลอดบุตรได้ไม่เกิน 60,000 บาท หากภริยาไม่มีเงินได้ ในกรณีสามีภริยามีเงินได้ทั้งสองฝ่าย จะสามารถใช้สิทธิลดหย่อนภาษีค่าตั้งครรภ์และคลอดบุตรได้ 2 กรณี¹⁰⁶ คือ

- ถ้าสามีภริยาแยกกันยื่นภาษี ภริยาจะเป็นผู้ใช้สิทธิลดหย่อนภาษีได้ไม่เกิน 60,000 บาท ส่วนสามีไม่สามารถใช้สิทธิได้

- ถ้าสามีภริยารายการและเสียภาษีรวมกัน ผู้ที่ยื่นภาษีสามารถใช้สิทธิลดหย่อนภาษีได้ 60,000 บาท

7) สิทธิลดหย่อนภาษีดังกล่าว เมื่อนำไปรวมกับสิทธิการเบิกค่าฝากครรภ์และค่าคลอดบุตรจากสวัสดิการภาครัฐและเอกชน ต้องไม่เกิน 60,000 บาท กล่าวคือ หากใช้สิทธิเบิกค่าคลอดบุตรจากสวัสดิการข้าราชการพยาบาลของข้าราชการ สิทธิประกันสังคม สิทธิหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ รวมทั้งสวัสดิการข้าราชการพยาบาลที่ได้รับจากนายจ้างภาคเอกชนแล้ว จะสามารถนำมาหักลดหย่อนภาษีได้แค่ส่วนที่ยังไม่เกิน 60,000 บาทเท่านั้น¹⁰⁷

1.5 ค่าลดหย่อนบุตรคนที่ 2 เป็นต้นไป จำนวน 30,000 บาท ต่อคน โดยต้องเป็นบุตรโดยชอบด้วยกฎหมาย และคลอดตั้งแต่ปี 2561 เป็นต้นไป¹⁰⁸

1.6 ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดา-มารดา ซึ่งหักลดหย่อนจากบิดา-มารดาของตนเอง และบิดา-มารดาของกลุ่มสมรส ได้คนละ 30,000 บาท สูงสุดได้ 4 คน รวมแล้วต้องไม่เกิน 120,000 บาท ซึ่งบิดา-มารดาต้องมีอายุ 60 ปีขึ้นไป และมีรายได้ในปีภาษีนั้นไม่เกิน 30,000 บาท หากเป็น

¹⁰⁴ เพิ่งอ้าง.

¹⁰⁵ เพิ่งอ้าง.

¹⁰⁶ “ค่าฝากครรภ์ และค่าคลอดบุตร,” สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2563, จาก

<https://tigersoft.co.th/2018/11/13/ลดหย่อนภาษีคลอดบุตร>.

¹⁰⁷ เพิ่งอ้าง.

¹⁰⁸ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 94.

บิดา-มารดาของกลุ่มสมรส จะใช้สิทธิลดหย่อนภาษีได้ก็ต่อเมื่อกลุ่มสมรสไม่มีรายได้ และถ้ามีบุตรหลายคน การใช้สิทธิลดหย่อนภาษีจะสามารถใช้สิทธิได้เพียงคนเดียวเท่านั้น ตัวอย่างเช่น หากบุตรคนโตใช้สิทธินี้ไปแล้ว บุตรคนอื่น ๆ ก็ไม่สามารถใช้สิทธินี้ได้อีก¹⁰⁹

1.7 ค่าอุปการะผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพ จำนวน 60,000 บาท ต่อคน ซึ่งต้องเป็นบุคคลที่ดูแลผู้พิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และผู้พิการต้องมีบัตรประจำตัวผู้พิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรือเป็นผู้ทุพพลภาพที่มีเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 30,000 บาท ต่อปี ทั้งนี้ หากผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพเป็นบิดา-มารดา-บุตร-กลุ่มสมรสของผู้มีเงินได้ ก็สามารถนำสิทธิควบคุมกันได้ หรือหากกลุ่มสมรสเป็นผู้พิการและไม่มีรายได้ ก็สามารถนำมาลดหย่อนได้สูงสุด 120,000 บาท โดยเป็นค่าลดหย่อนกลุ่มสมรส 60,000 และค่าลดหย่อนอุปการะผู้พิการอีก 60,000¹¹⁰

2. ประกัน เงินออม และการลงทุน

2.1 ประกันสังคม ลดหย่อนได้ตามจริง สูงสุดไม่เกิน 9,000 บาท

2.2 ประกันชีวิตทั่วไป หรือเงินฝากเพื่อสงเคราะห์ชีวิต ลดหย่อนได้ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 100,000 บาท¹¹¹

เงื่อนไขประกันชีวิต¹¹² ได้แก่

- เป็นประกันชีวิตที่มีความคุ้มครองตั้งแต่ 10 ปี ขึ้นไป
- มีผลตอบแทนคืนไม่เกินร้อยละ 20 ของเบี้ยสะสม (เงินปันผลหรือเบี้ยคืนรายปี)
- เป็นกรมธรรม์ที่ซื้อจากบริษัทประกันชีวิตที่ดำเนินกิจการในไทย
- หากเวนคืนกรมธรรม์ก่อนครบ 10 ปี ถือว่าผิดเงื่อนไข จะไม่สามารถนำมา

ลดหย่อนภาษีได้

¹⁰⁹ “ร้อยเรื่องลดหย่อน ภาษี 2560,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.rd.go.th/publish/60056.0.html>.

¹¹⁰ “กรณีการหักลดหย่อนการอุปการะเลี้ยงดูคนพิการและคนทุพพลภาพ,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://prosofitfamily.softbankthai.com/Article/Detail/28633>.

¹¹¹ “ค่าลดหย่อนกลุ่มประกันชีวิตและการลงทุน,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.posttoday.com/finance-stock/money/604069>.

¹¹² เห่งอ้าง.

- หากได้ซื้อประกันชีวิตให้คู่สมรสไว้ และคู่สมรสไม่มีรายได้ แต่ยังจ่ายเบี้ยประกันอยู่ ก็ยังสามารถนำเบี้ยประกันที่จ่ายไปมาหักลดหย่อนได้ไม่เกิน 10,000 บาท

เงื่อนไขเงินฝากเพื่อสงเคราะห์ชีวิต¹¹³ ได้แก่

- เปิดบัญชีเงินฝากเพื่อสงเคราะห์ชีวิต ซึ่งปัจจุบันมีเพียง 2 ธนาคาร เท่านั้น คือ ธนาคารออมสิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)

- ฝากเงินตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

- ผู้มีเงินได้เป็นผู้จ่ายเงินฝากเท่านั้น

- กรณีได้รับเงินหรือผลประโยชน์ตอบแทนคืนทุกปี ต้องไม่เกินร้อยละ 20 ของเงินฝากรายปี

- หักลดหย่อนภาษีได้ตามจำนวนที่ฝากเงินจริง แต่เมื่อรวมกับเงินที่ได้จ่ายค่าเบี้ยประกันชีวิตแล้ว จำนวนต้องไม่เกิน 100,000 บาท

2.3 ประกันชีวิตบำนาญ จำนวนร้อยละ 15 ของรายได้ แต่จำนวนไม่เกิน 200,000 บาท โดยต้องเป็นประกันที่มีระยะเวลาเอาประกันตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป ต้องเป็นกรมธรรม์ที่ซื้อจากบริษัทประกันชีวิตที่ดำเนินกิจการในไทย และจ่ายผลตอบแทนให้ผู้เอาประกันตั้งแต่อายุ 55 ปี ต่อเนื่องไปจนถึงอายุ 85 ปี หรือมากกว่านั้น เมื่อรวมค่าเบี้ยประกันที่จ่ายให้กับกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หรือกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หรือกองทุนสงเคราะห์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน หรือกองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (RMF) แล้ว ต้องไม่เกิน 500,000 บาท ถ้าหากมีประกันชีวิตแบบทั่วไปอยู่แล้ว แต่ยังไม่ครบ 100,000 บาท ก็สามารถนำค่าเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญไปรวมกับสิทธิลดหย่อนประกันชีวิตแบบทั่วไปได้ เพื่อให้ครบ 100,000 บาท ส่วนที่เหลือก็สามารถนำมาลดหย่อนโดยใช้สิทธิเบี้ยประกันชีวิตแบบบำนาญได้อีกร้อยละ 15 ของเงินได้ที่เสียภาษี แต่ไม่เกิน 200,000 บาท¹¹⁴

¹¹³ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 101.

¹¹⁴ “ประหยัดภาษี ลดรายจ่ายรายปี ให้มีเงินเหลือเก็บ,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.bangkokbank.com/th-TH/Personal/Tips-and-Insights/Retirement-Planning/Useful-Tips-to-Save-on-Tax>.

2.4 เบี้ยประกันสุขภาพตนเอง ลดหย่อนภาษีได้ไม่เกิน 15,000 บาท ต่อปี แต่เมื่อรวม เบี้ยประกันชีวิตแล้วต้องไม่เกิน 100,000 บาท ประกันสุขภาพที่นำมาลดหย่อนได้¹¹⁵ มีดังนี้

- ประกันให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลอันเกิดจากการเจ็บป่วยและการ บาดเจ็บ การชดเชยการทุพพลภาพและการสูญเสียอวัยวะเนื่องจากการเจ็บป่วยหรือบาดเจ็บ

- ประกันอุบัติเหตุเฉพาะที่ให้ความคุ้มครองเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การทุพพล ภาพ การสูญเสียอวัยวะ และการแตกหักของกระดูก

- ประกันภัยโรคร้ายแรง

- ประกันภัยการดูแลระยะยาว

2.5 เบี้ยประกันสุขภาพของบิดา-มารดา ลดหย่อนได้ตามจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท ซึ่งบิดา-มารดาต้องไม่มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ขอหักลดหย่อนเกิน 30,000 บาทขึ้นไป และ บิดาหรือมารดาต้องอยู่ในไทยไม่ต่ำกว่า 180 วันในปีภาษีนั้น ผู้ที่จะใช้สิทธิดังกล่าวต้องเป็นบุตร ตามกฎหมายเท่านั้น ส่วนบุตรบุญธรรมไม่สามารถใช้สิทธิได้ บุตรสามารถใช้สิทธิได้มากกว่าหนึ่ง คน โดยหารเฉลี่ยเท่า ๆ กัน ตัวอย่างเช่น บุตรทั้งสองคน ร่วมกันซื้อประกันสุขภาพให้บิดา จำนวน 15,000 บาท ดังนั้น บุตรแต่ละคนสามารถนำเบี้ยประกันสุขภาพของบิดาไปลดหย่อนภาษีได้คนละ 7,500 บาท อย่างไรก็ตาม แบบประกันสุขภาพของบิดา - มารดาที่จะนำมาลดหย่อนภาษีได้จะต้อง เป็นความคุ้มครองด้านใดด้านหนึ่งใน 4 ด้าน เท่านั้น อันได้แก่ คุ้มครองค่ารักษาพยาบาลหรือ จ่ายเงินชดเชยจากการเจ็บป่วยทั่วไป คุ้มครองค่ารักษาพยาบาลหรือจ่ายเงินชดเชยจากกรณีอุบัติเหตุ คุ้มครองกรณีที่เป็นโรคร้ายแรง และประกันคุ้มครองการพยาบาลสำหรับการเจ็บป่วยระยะยาว (Long Term Care)¹¹⁶

2.6 กองทุนรวมหุ้นระยะยาว หรือ Long Term Equity Fund (LTF) หักค่าลดหย่อน ได้สูงสุดร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมิน แต่ไม่เกิน 500,000 บาท โดยในปี 2562 จะเป็นปีสุดท้าย แล้วที่จะสามารถนำเงินลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) มายื่นหักลดหย่อนภาษีได้ เมื่อซื้อ แล้วจะต้องถือครองไว้อย่างน้อย 7 ปี ซึ่งจะนับตามปี พ.ศ. ตัวอย่างเช่น ซื้อ LTF ในปี 2562 จะต้อง

¹¹⁵ “เทคนิคเลือกซื้อประกันสุขภาพ ให้ได้ลดหย่อนภาษี,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://money.kapook.com/view180896.html>.

¹¹⁶ “ข้อดีเพื่อการประหยัดภาษีด้วยการซื้อประกันให้พ่อ,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.krungsri.com/bank/th/plearn-plearn/tax-savings-insurance-for-father.html>

ถือไว้จนถึงวันที่ 1 มกราคม 2568 เป็นอย่างน้อย และไม่สามารถโอนหรือเอาไปจำหน่ายเพื่อเป็นหลักประกันได้¹¹⁷

2.7 กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Mutual Fund หรือ RMF) หักลดหย่อนได้สูงสุดร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมิน แต่ไม่เกิน 500,000 บาท โดยต้องลงทุนขั้นต่ำ 5,000 บาท ต่อปี หรือร้อยละ 3 ของเงินได้ และไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ทั้งปีที่ต้องเสียภาษี เมื่อซื้อ RMF ร่วมกับกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนครู โรงเรียนเอกชน ประกันชีวิตแบบบำนาญ กองทุนการออมแห่งชาติ รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 500,000 บาท และต้องลงทุนเป็นเวลาอย่างน้อย 5 ปี เต็ม นับจากวันที่ลงทุนวันแรก โดยไม่ระงับการซื้อหน่วยลงทุนเกิน 1 ปี ติดต่อกัน ทั้งนี้ การนับ 5 ปี จะนับเฉพาะปีที่มีการซื้อหน่วยลงทุน และจะต้องลงทุนต่อเนื่องไปจนอายุครบ 55 ปี บริบูรณ์¹¹⁸

2.8 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินปีละ 10,000 บาท ส่วนจำนวนเงินที่เกิน 10,000 บาท แต่ไม่เกินร้อยละ 15 ของรายได้ และไม่เกิน 490,000 บาท จะได้รับยกเว้น ไม่ต้องนำไปรวมกับเงินได้ที่ต้องเสียภาษี ซึ่งเงินสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ เมื่อรวมกับ RMF กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนครู โรงเรียนเอกชน ประกันชีวิตแบบบำนาญ กองทุนการออมแห่งชาติแล้วจะต้องไม่เกิน 500,000 บาท¹¹⁹

2.9 กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หักลดหย่อนภาษีได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ที่ต้องเสียภาษี เมื่อรวมกับ RMF กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนครู โรงเรียนเอกชน ประกันชีวิตแบบบำนาญ กองทุนการออมแห่งชาติแล้วจะต้องไม่เกิน 500,000 บาท¹²⁰

2.10 กองทุนครู โรงเรียนเอกชน หักลดหย่อนภาษีได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ที่ต้องเสียภาษี เมื่อรวมกับกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ RMF กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ประกันชีวิตแบบบำนาญ กองทุนการออมแห่งชาติแล้วจะต้องไม่เกิน 500,000 บาท¹²¹

¹¹⁷ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 111.

¹¹⁸ เพิ่งอ้าง.

¹¹⁹ “การใช้สิทธิลดหย่อน/ยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562,

จาก <https://www.gpf.or.th/thai2019/2Member/main.php?page=22&menu=infomoney>.

¹²⁰ เพิ่งอ้าง.

¹²¹ เพิ่งอ้าง.

2.11 กองทุนการออมแห่งชาติ หักค่าลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง สูงสุดปีละ 13,200 บาท เมื่อรวมกับกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ RMF กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ประกันชีวิตแบบบำนาญ กองทุนครูโรงเรียนเอกชนแล้วจะต้องไม่เกิน 500,000 บาท¹²²

3. เงินบริจาค

แบ่งเป็นกลุ่มเงินบริจาคที่ลดหย่อนภาษีได้สองเท่า และกลุ่มเงินบริจาคที่ลดหย่อนภาษีได้ตามที่จ่ายจริง

3.1 เงินบริจาคที่ลดหย่อนภาษีได้สองเท่า

1) เงินบริจาคเพื่อสนับสนุนการศึกษา หักลดหย่อนภาษีได้สองเท่าของจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่าย และค่าลดหย่อนอย่างอื่นก่อนหักลดหย่อนเงินบริจาค ซึ่งจะต้องเป็นการบริจาคให้สถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเท่านั้น¹²³

2) เงินบริจาคให้แก่สถานพยาบาลของรัฐ หักลดหย่อนภาษีได้สองเท่าของจำนวนที่จ่ายจริง แต่เมื่อรวมกับเงินบริจาคเพื่อสนับสนุนการศึกษาแล้วต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่ายและหักลดหย่อนอื่น ๆ แล้ว ซึ่งจะต้องเป็นการบริจาคให้สถานพยาบาลต่าง ๆ ของราชการ ไม่ว่าจะเป็นสถาบันการศึกษา องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานต่าง ๆ¹²⁴

3) เงินบริจาคสนับสนุนการกีฬา หักลดหย่อนภาษีได้สองเท่าของจำนวนที่จ่ายจริง แต่เมื่อรวมกับเงินบริจาคเพื่อสนับสนุนการศึกษาแล้วต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่ายและหักลดหย่อนอื่น ๆ แล้ว และต้องเป็นการบริจาคเงินให้หน่วยงานด้านกีฬาที่สังกัดสมาคมกีฬาแห่งประเทศไทย¹²⁵

¹²² “Checklist ค่าลดหย่อนในกลุ่มประกัน เงินออม การลงทุน,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://wealthmeup.com/tax-checklist/>.

¹²³ “ภาษี 2562 : บริจาคเงินเพื่อสนับสนุนการศึกษา ลดหย่อนได้ 2 เท่า,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก https://www.arac.co.th/th/news_detail/tax/103.

¹²⁴ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 94.

¹²⁵ “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ค่าลดหย่อน เงินบริจาค,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.beeaccountant.com/personal-donation/>.

4) เงินบริจาคเพื่อสาธารณประโยชน์ต่าง ๆ หักลดหย่อนภาษีได้สองเท่าของจำนวนที่จ่ายจริง แต่เมื่อรวมกับเงินบริจาคเพื่อสนับสนุนการศึกษาแล้วต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้พึงประเมินหลังหักค่าใช้จ่ายและหักลดหย่อนอื่น ๆ แล้ว เงินบริจาคกลุ่มนี้ประกอบด้วย¹²⁶

- เงินบริจาคเข้ากองทุนวิจัยและนวัตกรรม 4 กองทุน ได้แก่ กองทุนเพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กองทุนสนับสนุนการวิจัย กองทุนเพื่อพัฒนาระบบมาตรฐานวิทยาศาสตร์ และกองทุนเพื่อพัฒนาระบบสาธารณสุข เพื่อส่งเสริมด้านการทำวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม¹²⁷

- เงินบริจาคให้แก่กองทุนพัฒนาครู คณาจารย์

- เงินบริจาคในการจัดหาหนังสือหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งเสริมการอ่าน

- เงินบริจาคในการจัดให้คนพิการได้รับสิทธิประโยชน์

- เงินบริจาคให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

- เงินบริจาคให้โครงการฝึกอบรมอาชีพ และการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟู สงเคราะห์เด็กและเยาวชนของสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนในกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม¹²⁸

- เงินบริจาคเข้ากองทุนยุติธรรม เพื่อช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย การถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน และการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน เพื่อสงเคราะห์ผู้เดือดร้อน ยากไร้ ค้อยโอกาส ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียม¹²⁹

3.2 เงินบริจาคที่หักลดหย่อนภาษีได้ตามปกติหรือเท่าที่จ่ายจริง

¹²⁶ เพิ่งอ้าง.

¹²⁷ “เงินบริจาคลดหย่อนภาษี อิ่มใจได้บุญ ลดหย่อนได้ 2 เท่า,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.plus.co.th/articles/PLUS-2417/>.

¹²⁸ “บริจาคเงินอะไรดี...ลดหย่อนภาษี 2562 ได้ 2 เท่า,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://money.kapook.com/view201874.html>.

¹²⁹ เพิ่งอ้าง.

1) เงินบริจาคช่วยเหลือเหตุอุทกภัยจากพายุปาบึก หักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่บริจาคจริง แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนอย่างอื่น และต้องเป็นการบริจาคผ่านหน่วยงานส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาล องค์กร หรือสถานสาธารณกุศล หรือผ่านเอกชนที่เป็นตัวแทนรับบริจาคที่ได้ขึ้นทะเบียนไว้กับกรมสรรพากร¹³⁰

2) เงินบริจาคทั่วไป หักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่บริจาคจริง แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนอย่างอื่น และต้องเป็นการบริจาคเงินเพื่อสาธารณกุศล ให้แก่วัดวาอาราม มูลนิธิ สมาคม สถานสาธารณกุศล สถานสงเคราะห์ เป็นต้น¹³¹

4. ค่าลดหย่อนตามมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐ

4.1 ซื้อช่วยเหลือชาติ ในช่วงต้นปี 2562 หักลดหย่อนได้ตามจำนวนจ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาทสำหรับการซื้อสินค้าระหว่างวันที่ 1 - 16 มกราคม 2562 และต้องเป็นการซื้อสินค้า 3 ประเภทนี้ คือ ยางรถยนต์ หนังสือ จากร้านที่เป็นบริษัท ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือ E-Book ที่ออกใบเสร็จรับเงินได้ และสินค้าโอท็อป (OTOP) จากร้านค้าโอท็อปที่ลงทะเบียนกับกรมการพัฒนาชุมชน และมีหลักฐานเป็นใบเสร็จรับเงิน หรือใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปที่ระบุว่าเป็นรายการซื้อสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์¹³²

4.2 ซื้อสินค้าเกี่ยวกับการศึกษาและกีฬา หักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท ต้องเป็นการซื้อสินค้าเพื่อการศึกษาและกีฬา ประกอบด้วยอุปกรณ์การศึกษา แต่ไม่รวมถึงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องแต่งกายเพื่อการศึกษา อุปกรณ์กีฬา และเครื่องแต่งกายสำหรับการเล่นกีฬา และต้องซื้อสินค้าระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม - 30 มิถุนายน 2562¹³³

4.3 ซื้อหนังสือ หักลดหย่อนได้เมื่อนำมารวมกับการซื้อหนังสือในโครงการซื้อช่วยเหลือชาติ 2561 ในระหว่างวันที่ 1 - 16 มกราคม 2562 ต้องไม่เกิน 15,000 บาท ตัวอย่างเช่น ช่วงวันที่

¹³⁰ “กรม.ใช้มาตรการทางภาษีช่วยเหลือผู้ประสบภัยปาบึก,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://mgronline.com/stockmarket/detail/9620000002884>.

¹³¹ กรมสรรพากร, “ผู้มีเงินได้มีสิทธิหักลดหย่อนอะไรได้บ้าง,” สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2563, จาก <https://www.rd.go.th/publish/557.0.html>

¹³² “ไปเที่ยว ไปซื้อ ลดหย่อนภาษี 2562,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://travel.trueid.net/detail/DpWDxeVJNwKY>.

¹³³ เพ็งอ้อาง.

1 - 16 มกราคม 2562 ได้ซื้อหนังสือในโครงการซื้อช่วยชาติไปแล้ว 3,000 บาท จะเหลือวงเงินที่สามารถซื้อหนังสือเพื่อลดหย่อนภาษีตลอดทั้งปีได้อีก 12,000 บาท และสามารถซื้อได้ทั้งหนังสือที่เป็นสิ่งพิมพ์ทุกประเภท รวมทั้ง E-Book แต่ยกเว้นนิตยสารและหนังสือพิมพ์ ต้องซื้อหนังสือจากร้านที่เป็นบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลซึ่งประกอบกิจการในประเทศไทย และต้องซื้อหนังสือระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2562¹³⁴

4.4 ซื้อสินค้าโอท็อป (OTOP) หักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท ต้องซื้อจากร้านค้าโอท็อปที่ลงทะเบียนกับกรมการพัฒนาชุมชน และซื้อสินค้าระหว่างวันที่ 30 เมษายน - 30 มิถุนายน 2562 โดยต้องมีใบเสร็จรับเงิน หรือใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปที่ระบุว่าเป็นรายการซื้อสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์¹³⁵

4.5 ท่องเที่ยวไทย การหักลดหย่อนสามารถแบ่งออกได้เป็นท่องเที่ยวเมืองหลัก ลดหย่อนภาษีได้ไม่เกิน 15,000 บาท และท่องเที่ยวเมืองรอง ลดหย่อนภาษีได้ไม่เกิน 20,000 บาท แต่รวมกันทั้งหมดแล้ว ต้องไม่เกิน 20,000 บาท และต้องเดินทางท่องเที่ยวระหว่างวันที่ 30 เมษายน - 30 มิถุนายน 2562 ซึ่งต้องเป็นค่าที่พัก ค่าบริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ตามเงื่อนไขที่กำหนด¹³⁶

4.6 ค่าซ่อมแซมบ้าน-รถที่ประสบภัยจากพายุปาบึก แบ่งออกเป็น ค่าซ่อมแซมอสังหาริมทรัพย์ หรือค่าวัสดุ หรืออุปกรณ์ในการซ่อมแซมอาคาร หรือห้องชุด ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 100,000 บาท ค่าซ่อมแซมรถ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในรถ ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 30,000 บาท โดยจะต้องเป็นผู้ประสบเหตุถูกภัยจากพายุปาบึก ที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 3 - 7 มกราคม 2562 และต้องมีการใช้จ่ายในการซ่อมแซมระหว่างวันที่ 3 มกราคม - 31 มีนาคม 2562¹³⁷

4.7 ค่าซ่อมแซมบ้าน-รถที่ประสบภัยน้ำท่วม 32 จังหวัด แบ่งออกเป็น ค่าซ่อมแซมทรัพย์สินรถ หรืออุปกรณ์ ลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 30,000 บาท ค่าซ่อมแซมอสังหาริมทรัพย์ ครอบคลุมนบ้าน บ้านเช่า ลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่รวมกันไม่เกิน

¹³⁴ “6 มาตรการ ลดหย่อนภาษีช่วยชาติ 2562,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก https://www.tipinsure.com/NewsAndActivities/news_content_v3/.

¹³⁵ เพิ่งอ้าง.

¹³⁶ อ้างแล้ว เจริญรอดที่ 132.

¹³⁷ “หักลดหย่อนภาษีค่าซ่อมบ้านซ่อมรถ ‘พายุปาบึก’,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.thebangkokinsight.com/87165/>.

100,000 บาท กรณีที่เจ้าของบ้านมีบ้านหลายหลังให้นำใบเสร็จมารวมกันและขอลดหย่อนภาษีได้ครั้งเดียว สำหรับผู้ประสบภัยน้ำท่วม 32 จังหวัด ในพื้นที่ที่ประกาศเขตภัยพิบัติจากพายุโพดุล พายุคาจิกิ และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ต้องมีการใช้จ่ายในการซ่อมแซมระหว่างวันที่ 29 สิงหาคม - 30 พฤศจิกายน 2562¹³⁸

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ในปีภาษี 2562 ยังคงใช้อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแบบเดิม คือ เก็บภาษีแบบขั้นบันได ตั้งแต่ร้อยละ 5 - 35 ของรายได้สุทธิ หลังหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ แล้ว หากมีรายได้สุทธิไม่เกิน 150,000 บาท ก็จะได้รับยกเว้นภาษี¹³⁹

ตารางที่ 2.1 อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปี 2562

อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	
เงินได้สุทธิต่อปี	อัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา
0-150,000 บาท	ได้รับการยกเว้นภาษี
150,000-300,000 บาท	ร้อยละ 5
300,000-500,000 บาท	ร้อยละ 10
500,000-750,000 บาท	ร้อยละ 15
750,000-1,000,000 บาท	ร้อยละ 20
1,000,000-2,000,000 บาท	ร้อยละ 25
2,000,000-5,000,000 บาท	ร้อยละ 30
5,000,001 บาท ขึ้นไป	ร้อยละ 35

ที่มา : กรมสรรพากร

¹³⁸ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 97.

¹³⁹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 101.

จากตารางจะเท่ากับว่าผู้ที่มีเงินได้ประมาณเดือนละ 25,833 บาท หรือมีรายได้อัตโนมัติทั้งปีรวมแล้วไม่เกิน 310,000 บาท เมื่อหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนส่วนตัวรวม 160,000 บาท แล้วจะเหลือเงินได้สุทธิเพียง 150,000 บาท ก็จะได้รับยกเว้นภาษี อย่างไรก็ตาม สำหรับผู้ที่มีเงินได้แต่ละเดือนเกิน 25,833 บาท หรือมีรายได้อัตโนมัติทั้งปีมากกว่า 310,000 บาท ก็อาจไม่ต้องเสียภาษีได้เช่นกัน ถ้าหากมีค่าลดหย่อนต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้นมาหักเป็นค่าลดหย่อนออกจากเงินได้พึงประเมินที่ต้องเสียภาษี¹⁴⁰

¹⁴⁰ เห่งอ้าง.

บทที่ 3

กฎหมายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทยและต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการหักค่าลดหย่อนในการซื้อกองทุนตราสารหนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจร

จากการที่ได้ศึกษาว่าหลักการจัดเก็บภาษีที่ดีของอดัม สมิท (Adam Smith) หลักการจัดเก็บภาษีที่ดีในปัจจุบัน หลักการใช้ตัวบรรเทาภาระภาษีในบทที่ 2 มาใช้เป็นมาตรการในการซื้อกองทุนตราสารหนี้โดยนำมาคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรในปัจจุบัน และเพื่อให้สอดคล้องกับหลักความเป็นธรรม และหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ดังนั้น ในบทนี้จะทำการศึกษาถึงการหักค่าลดหย่อนในการซื้อกองทุนตราสารหนี้ เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจร โดยจะทำการศึกษากฎหมายของประเทศไทยและกฎหมายของต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการหักค่าลดหย่อนจากเงินได้ เพื่อจะได้นำไปใช้ในการพิจารณาวิเคราะห์เปรียบเทียบความเป็นไปได้ในการนำมาตรการดังกล่าวมาใช้ในการแก้ไขปัญหาการจราจรที่เกิดขึ้นในประเทศไทย ในบทที่ 4 ต่อไป

3.1 กฎหมายของประเทศไทย

3.1.1 หลักกฎหมายเกี่ยวกับการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาษีอากร คือ เงินที่รัฐบังคับจัดเก็บจากรายได้ และนำไปใช้เพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม โดยไม่ผูกพันหรือมิได้มีสิ่งตอบแทนโดยตรงต่อผู้เสียภาษี¹⁴¹ ต่างจากค่าธรรมเนียมซึ่งรัฐจัดเก็บจากประชาชนที่มาติดต่อ หรือได้รับบริการจากรัฐ เช่น ค่าธรรมเนียมจดทะเบียนสิทธิและ

¹⁴¹ ทศนีย์ เหลืองเรืองรอง, คู่มือศึกษาภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพมหานคร, 2560), น. 1.

นิติกรรมที่ดิน ใบอนุญาตต่าง ๆ เช่น ฆ่าสัตว์ ผลิตสุรา มีอาวุธปืน ค่าภาคหลวง สัมปทานต่าง ๆ หากประชาชนไม่ทำธุรกรรมดังกล่าวก็ไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม¹⁴²

จากคำจำกัดความดังกล่าว จะเห็นได้ว่า ภาษีถูกจัดเก็บในรูปของเงิน ซึ่งการจัดเก็บอาจจะทำได้โดยการใช้อำนาจบังคับของรัฐ ไม่ว่าผู้เสียภาษีจะสมัครใจหรือไม่ โดยการออกเป็นกฎหมาย และมีวัตถุประสงค์หลักในการจัดเก็บเพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม จึงทำให้ไม่มีสิ่งตอบแทนโดยตรงต่อผู้เสียภาษี¹⁴³

การจัดเก็บภาษีอากรมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อแสวงหารายได้ในการบริหารประเทศ ทั้งการป้องกันประเทศ การรักษาความสงบภายในประเทศ และดูแลให้ประชาชนอยู่ดีกินดี มีพัฒนาการในทุกด้าน ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจการเมือง เป็นต้น¹⁴⁴ เพื่อให้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายของรัฐ เนื่องจากภาษีอากรเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญที่สุดของรัฐ แม้ว่ารัฐจะมีรายได้มาจากหลายทางก็ตาม

นอกจากนี้ การจัดเก็บภาษีอากรมีวัตถุประสงค์อื่น ๆ อีกด้วย คือ

1) การควบคุมและพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งบุคคลผู้มีเงินได้มีหน้าที่เสียภาษีให้รัฐ ส่วนที่เหลือจากการใช้จ่ายก็เก็บออม เมื่อออมได้มากถึงระดับหนึ่งก็นำไปลงทุนเพื่อหาผลตอบแทนที่ดีกว่าการออม จะเห็นได้ว่าการเก็บภาษีมีผลต่อการใช้จ่าย การออมและการลงทุนของประชาชน รัฐจึงใช้ภาษีอากรเป็นเครื่องมือการคลัง และควบคุมการบริโภคของประชาชน¹⁴⁵ เช่น

เศรษฐกิจอยู่ในภาวะเงินเฟ้อ คนมีเงินมากมีอำนาจการซื้อ ทำให้สินค้าแพง รัฐใช้ภาษีควบคุมเงินเฟ้อโดยเก็บภาษีในอัตราสูง ทำให้ประชาชนมีเงินน้อยลงอำนาจซื้อก็น้อยลง สินค้าจึงถูกลง¹⁴⁶

¹⁴² ทศนิษฐ์ เหลืองเรืองรอง, ความรู้ทั่วไปกฎหมายภาษีตามประมวลรัษฎากร, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : วิทยุชุมชน, 2560), น. 11.

¹⁴³ สุพจน์ สักดิ์พิบูลย์จิตต์, ย่อหลักกฎหมายภาษีอากร, พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติธรรม, 2539), น. 1.

¹⁴⁴ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 142.

¹⁴⁵ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 143.

¹⁴⁶ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 142, น. 12.

เศรษฐกิจอยู่ในภาวะเงินฝืด คนมีเงินน้อย สินค้าขายได้น้อยทำให้การผลิตลดลง อาจต้องลดหรือหยุดการผลิต เลิกจ้างคนงาน รัฐยกเว้นหรือเก็บภาษีในอัตราต่ำ ทำให้ประชาชนมีเงินและอำนาจซื้อมากขึ้น กระตุ้นให้มีการผลิตและการจ้างงาน ประชาชนมีงานทำ มีอำนาจซื้อ ธุรกิจดีขึ้นทั้งระบบ¹⁴⁷

การควบคุมการอุปโภคบริโภคของประชาชน สินค้าฟุ่มเฟือยและสินค้าอันตรายต่อสุขภาพอนามัยและสังคม โดยเก็บภาษีสินค้าดังกล่าวในอัตราสูงและเก็บภาษีสรรพสามิตเป็นภาษีเสริม ทำให้ราคาสูง เช่น รถยนต์ เครื่องปรับอากาศ สุรา ยาสูบ ไฟ เป็นต้น รัฐต้องการส่งเสริมการบริโภคสินค้าหรืออุตสาหกรรมใดก็เก็บภาษีต่ำหรือยกเว้นภาษี เช่น ยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตรที่ยังไม่แปรรูป เป็นต้น¹⁴⁸

2) การกระจายรายได้เพื่อสร้างความเป็นธรรมทางเศรษฐกิจ การจัดเก็บภาษีทางตรง ในอัตราก้าวหน้าซึ่งจะทำให้ผู้มีเงินได้มากเสียภาษีมากกว่าผู้มีเงินได้น้อย เพื่อเงินได้สุทธิจะไม่แตกต่างกันมากนัก หรือยกเว้นภาษีเงินได้ให้ผู้มีเงินได้น้อย ลดการจัดเก็บภาษีทางอ้อมและยกเว้นภาษีทางอ้อมบางประเภทที่คนจนต้องบริโภค¹⁴⁹

3) ส่งเสริมความเจริญเติบโตทางธุรกิจการลงทุนภายในประเทศ ด้วยการยกเว้นการจัดเก็บภาษีหรือลดภาษีในกิจการส่งเสริมการลงทุน ยกเว้นหรือลดภาษีนำเข้าในสินค้าทุนและวัตถุดิบเพื่อให้มีต้นทุนแข่งกับต่างประเทศได้ คุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศโดยควบคุมการนำเข้าและเก็บภาษีนำเข้าในอัตราสูง ส่งเสริมการส่งออกโดยยกเว้นภาษีส่งออกหรือเก็บภาษีในอัตราต่ำ ปัจจุบันรัฐเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละศูนย์ ทำให้ราคาสินค้าไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ด้วย สามารถแข่งขันด้านราคากับต่างประเทศได้¹⁵⁰

4) ใช้เป็นเครื่องมือในนโยบายทางธุรกิจบางประการ¹⁵¹

¹⁴⁷ อ่างแล้ว เศรษฐกิจที่ 141, น. 2.

¹⁴⁸ อ่างแล้ว เศรษฐกิจที่ 142, น. 12.

¹⁴⁹ อ่างแล้ว เศรษฐกิจที่ 147.

¹⁵⁰ เพิ่งอ่าง.

¹⁵¹ อ่างแล้ว เศรษฐกิจที่ 143.

3.1.1.1 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากรเป็นภาษีทางตรง ซึ่งจัดเก็บเงินจากเงินได้พึงประเมินทุกประเภท เว้นแต่จะมีบทกำหนดยกเว้นภาษีเงินได้ไว้โดยเฉพาะจึงไม่ต้องเสียภาษี¹⁵²

การคำนวณเงินได้สุทธิเพื่อเสียภาษีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กฎหมายกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนได้ สำหรับค่าลดหย่อนแยกเป็นค่าลดหย่อนส่วนตัวผู้มีเงินได้ คู่สมรสและบุตรชอบด้วยกฎหมาย รวมตลอดถึงการหักลดหย่อนเงินปันผลจากกองทุนรวม ค่าเบี้ยประกันชีวิต และเงินบริจาคของผู้มีเงินได้และหรือของกลุ่มสมรสของผู้มีเงินได้ด้วย เมื่อหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนดังกล่าวแล้ว เงินที่คงเหลือเท่าใด เป็น เงินได้สุทธิ จะต้องนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษี ซึ่งอัตราภาษีที่จัดเก็บนี้เป็นอัตราก้าวหน้า (Progressive rate) กล่าวคือ เงินได้ยิ่งมาก ยิ่งต้องเสียภาษีในอัตราสูง¹⁵³

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นภาษีทางตรง ซึ่งมีหลักการจัดเก็บตามความสามารถในการมีเงินได้ของบุคคลธรรมดา จัดเก็บเพื่อเป็นแหล่งรายได้สำคัญ การให้เสียภาษีตามบัญชีอัตราภาษีแบบก้าวหน้าซึ่งผู้มีเงินได้มีเงินได้สูงขึ้น ก็จะต้องเสียภาษีในอัตราภาษีที่สูงขึ้นตาม ทำให้ผู้มีเงินได้มากกว่าเสียภาษีในอัตราที่สูงกว่าผู้มีเงินได้น้อยกว่า เพื่อเป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้ของประชาชน และลดช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน เช่น เงินได้สุทธิ 300,000 บาทแรก เสียภาษีในอัตราร้อยละ 5 เงินได้สุทธิส่วนที่เกิน 5,000,000 บาท เสียภาษีในอัตราร้อยละ 35¹⁵⁴

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากรนี้ จะกล่าวเป็นไปตามลำดับดังนี้

1. เรื่องผู้เสียภาษีเพื่อให้ทราบว่าคุณใดบ้างที่อยู่ในข่ายต้องเสียภาษีอากร และเนื่องจากตัวบุคคลผู้เสียภาษีกับเรื่องถิ่นที่อยู่ และแหล่งเงินได้เป็นเรื่องสัมพันธ์กัน ใกล้เคียง 2. เรื่องถิ่นที่อยู่และแหล่งเงิน

¹⁵² โมรา บุญยผล, คำอธิบายกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร, (กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2527), น. 1.

¹⁵³ ชัยสิทธิ์ ตรีชูธรรม, คำอธิบายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax), พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : ศรีสมบัติการพิมพ์, 2529), น. 1.

¹⁵⁴ อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ 142, น. 23.

ได้ 3. เรื่องของฐานภาษีซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญที่สุดเพราะเป็นเรื่องที่กำหนดว่าผู้เสียภาษีต้องคำนวณเสียภาษีจากเงินจำนวนใด เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ยุ้งยากซึ่งฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ เงินได้สุทธิ ซึ่งเท่ากับเงินได้พึงประเมิน หักด้วยค่าใช้จ่าย หักด้วยค่าลดหย่อน¹⁵⁵

1. ผู้เสียภาษี

ประมวลรัษฎากรบัญญัติให้บุคคลธรรมดาทุกคนที่ไม่มีกฎหมายยกเว้น เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษี แต่บางคนไม่อยู่ในวิสัยที่จะยื่นรายการได้ด้วยตัวเอง จึงบัญญัติให้มีผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่นแบบแสดงรายการแทน คำว่า ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จึงต่างจากคำว่า ผู้มีหน้าที่ยื่นรายการเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมิน¹⁵⁶

ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

- ปกติผู้มีเงินได้เป็นบุคคลธรรมดาจะต้องมีหน้าที่ยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษีเอง แต่สามารถมอบอำนาจให้ผู้อื่นยื่นแทนก็ได้¹⁵⁷

- ผู้มีเงินได้เป็นผู้เยาว์ ให้เป็นหน้าที่ของผู้แทนโดยชอบธรรมอื่นในนามของผู้เยาว์¹⁵⁸

- ผู้มีเงินได้เป็นบุคคลที่ศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ ให้เป็นหน้าที่ของผู้อนุบาลยื่น ในนามของผู้มีเงินได้¹⁵⁹

- ผู้มีเงินได้เป็นบุคคลที่ศาลสั่งให้เป็นคนเสมือนไร้ความสามารถ ให้เป็นหน้าที่ของผู้พิทักษ์ยื่น ในนามของผู้มีเงินได้¹⁶⁰

- กรณีผู้มีเงินได้อยู่ในต่างประเทศ ให้เป็นหน้าที่ของผู้จัดการกิจการที่ก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมินนั้นเป็นผู้มีหน้าที่ยื่น ในนามของผู้มีเงินได้¹⁶¹

¹⁵⁵ วิทย์ ตันตยกุล, กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร, (กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2524), น. 49.

¹⁵⁶ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 142, น. 25.

¹⁵⁷ เพิ่งอ้าง.

¹⁵⁸ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 142, น. 26.

¹⁵⁹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 141, น. 10.

¹⁶⁰ เพิ่งอ้าง.

¹⁶¹ เพิ่งอ้าง.

- ผู้มีเงิน ๒ ได้ถึงแก่ความตายเสียก่อนที่จะยื่นแบบแสดงรายการและเสียภาษี ให้เป็นหน้าที่ของผู้จัดการมรดก หรือทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก เป็นผู้ยื่นในนามของผู้มีเงิน ๒¹⁶²

- ผู้มีเงิน ๒ เป็นกองมรดก ให้เป็นหน้าที่ของผู้จัดการมรดก หรือทายาท หรือผู้ครอบครองทรัพย์สินมรดก เป็นผู้ยื่นในนามของผู้มีเงิน ๒¹⁶³

- ผู้มีเงิน ๒ เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญหรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล ให้เป็นหน้าที่ของผู้อำนวยการ หรือผู้จัดการอื่นในนามของห้างหุ้นส่วนหรือคณะบุคคล¹⁶⁴

- ผู้มีเงิน ๒ เป็นบุคคลธรรมดาที่มีคู่สมรสและความเป็นสามีภริยามีอยู่ร่วมกันตลอดปีภาษี และต่างฝ่ายต่างมีเงิน ๒ ให้สามีและภริยาต่างฝ่ายต่างมีหน้าที่ยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากกันและแบ่งเงิน ๒ เพียงประเมินที่สามีและภริยาทำร่วมกัน หรือสามีและภริยาจะตกลงเลือกยื่นรายการและเสียภาษีรวมกันก็ได้¹⁶⁵

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงิน ๒ บุคคลธรรมดา หมายถึง ผู้มีเงิน ๒ ที่เข้าข่ายต้องเสียภาษีเงิน ๒ บุคคลธรรมดา ซึ่งถือเป็นหน่วยเสียภาษี แบ่งได้เป็น

1.1 บุคคลธรรมดา

บุคคลธรรมดา คือ บุคคลที่มีสภาพบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 15 “สภาพบุคคลย่อมเริ่มแต่เมื่อคลอดและอยู่รอดเป็นทารก และสิ้นสุดลงเมื่อตาย” สำหรับผู้มีเงิน ๒ ได้ซึ่งเป็นบุคคลธรรมดานี้ที่เข้าข่ายต้องเสียภาษี ไม่จำกัดอายุ เพศ ความสามารถ สถานะทางสังคม หรือสัญชาติ หากมีเงิน ๒ เพียงประเมินอันอยู่ในเกณฑ์ต้องเสียภาษีแล้ว ก็ต้องเสียภาษีเงิน ๒ ทั้งสิ้น¹⁶⁶ สำหรับผู้เสียภาษีที่เป็นบุคคลธรรมดาในกรณีสามีภริยา ต่างฝ่ายต่างมีเงิน ๒ และสามีภริยาอยู่ร่วมกันตลอดปีภาษี กฎหมายกำหนดให้ถือเอาเงิน ๒ ของภริยาเป็นเงิน ๒ ของสามี แม้สามีและภริยาจะเป็นบุคคลธรรมดาสองคนก็ตาม แต่กฎหมายได้กำหนดให้เป็นหน่วยเสียภาษีหน่วยเดียวกันตาม

¹⁶² อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 153, น. 1.

¹⁶³ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 142, น. 29.

¹⁶⁴ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 141, น. 10.

¹⁶⁵ เพิ่งอ้าง.

¹⁶⁶ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 142, น. 27.

ประมวลรัษฎากร มาตรา 57 ตรีวรรคหนึ่ง¹⁶⁷ อย่างไรก็ดี ถ้าภริยามีเงินได้ประเภทที่ 1 เงินได้ตามประมวลรัษฎากร มาตรา 40 (1) คือ ประเภทเงินเดือนและค่าจ้างจากการจ้างแรงงาน ภริยาจะเลือกแยกเสียภาษีต่างหากสำหรับเงินได้ประเภทที่ 1 นี้ได้ ฉะนั้น เฉพาะเงินได้ประเภทดังกล่าวนี้ ภริยาอาจเป็นหน่วยเสียภาษีต่างหากได้ ส่วนเงินได้อื่น ๆ ยังคงต้องถือเป็นเงินได้ของสามีตามประมวลรัษฎากร มาตรา 57 เบื้อง ในกรณีเสียภาษีต่างหากจากกันเป็นคนละหน่วยภาษีนี้ มีข้อปฏิบัติแตกต่างกันเฉพาะเรื่องค่าลดหย่อน¹⁶⁸

1.2 กองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง

เมื่อบุคคลใดถึงแก่ความตาย ทรัพย์สินมรดกของบุคคลนั้นอาจมีดอกผลงอกเงย หรือผลประโยชน์อื่นใดเพิ่มพูนขึ้นได้ เช่น เงินฝากธนาคารมีดอกเบี้ย ที่ดินตึกแถวมีค่าเช่า เป็นต้น ดอกผลหรือประโยชน์ที่งอกเงยเพิ่มพูนขึ้นนี้ถือเป็นเงินได้ที่ต้องเสียภาษี¹⁶⁹

กองมรดกไม่มีสถานภาพเป็นบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เป็นเพียงกองทรัพย์สินของผู้ตาย ซึ่งประมวลรัษฎากรถือเป็นหน่วยเสียภาษีเช่นเดียวกับห้างหุ้นส่วนสามัญและคณะบุคคลที่มีโชติบุคคลดังกล่าว อย่างไรก็ตาม กองมรดกนี้มีหน้าที่เป็นผู้เสียภาษีเงินได้ต่างหากจากผู้ตายและต่างหากจากทายาทเฉพาะสำหรับปีภาษี ถัดจากปีที่เจ้ามรดกถึงแก่ความตายจนถึงปีที่กองมรดกได้แบ่งแยกแล้วเท่านั้น¹⁷⁰ เพราะในปีที่เจ้ามรดกถึงแก่ความตาย กฎหมายกำหนดให้เงินได้พึงประเมินที่ตกแก่กองมรดกในปีนั้นนำไปรวมคำนวณเป็นเงินได้พึงประเมินของผู้ตาย ส่วนปีภาษีใดที่ได้มีการแบ่งแยกกองมรดกแล้ว เงินได้หลังจากการแบ่งแยกก็ตกเป็นของผู้เป็นทายาทแต่ละคน¹⁷¹

1.3 ห้างหุ้นส่วนสามัญ และคณะบุคคลที่มีโชติบุคคล

ความหมายของห้างหุ้นส่วนสามัญเป็นไปตามบทบัญญัติประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กล่าวคือ ห้างหุ้นส่วนสามัญมิได้จดทะเบียนนิติบุคคล เพราะถ้าเป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ

¹⁶⁷ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 152, น. 1.

¹⁶⁸ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 155, น. 50.

¹⁶⁹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 152, น. 2.

¹⁷⁰ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 152, น. 3.

¹⁷¹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 153, น. 1.

จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลแล้ว ก็ต้องเสียภาษีเงินได้นิติบุคคล¹⁷² ส่วนคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคลนั้น หมายความว่า บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปที่มีเงินได้ตกลงกระทำการร่วมกันแต่ขาดลักษณะของห้างหุ้นส่วน¹⁷³ กล่าวคือ มิได้เข้ากันเพื่อแบ่งกำไรกันอันเป็นสาระสำคัญของห้างหุ้นส่วน คณะบุคคลนี้อาจกระทำการใด ๆ เพื่อหาเงินได้ แต่ขาดวัตถุประสงค์ที่จะนำเงินได้หรือกำไรมาแบ่งกัน¹⁷⁴ แม้ห้างหุ้นส่วนสามัญไม่จดทะเบียน และคณะบุคคลดังกล่าวนี้ไม่มีสถานภาพเป็นบุคคลตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ก็ตาม แต่ประมวลรัษฎากรกำหนดให้ถือเป็นหน่วยเสียภาษี (Tax Entity) เสมือนหนึ่งว่าเป็นบุคคลธรรมดาคนเดียวโดยไม่มีการแบ่งแยก¹⁷⁵

1.4 ผู้ที่ถึงแก่ความตายระหว่างปีภาษี

เมื่อตายไปแล้ว สภาพบุคคล สิทธิและหน้าที่ของบุคคลที่ถึงแก่ความตายย่อมสิ้นสุดลงตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1599 มรดกของบุคคลนั้นย่อมตกทอดแก่ทายาท เฉพาะปีภาษีที่ถึงแก่ความตาย ประมวลรัษฎากร มาตรา 57 ทวิ วรรคหนึ่ง ให้เป็นผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเสมือนหนึ่งตัวเองยังมีชีวิต¹⁷⁶

ผู้ที่ถึงแก่ความตาย หมายถึง บุคคลธรรมดาที่มีเงินได้พึงประเมินที่เข้าข่ายที่ต้องเสียภาษี หากถึงแก่ความตายไปก่อนที่จะยื่นรายการเสียภาษีเกี่ยวกับเงินได้พึงประเมินที่ได้รับในระหว่างปีภาษีย่างหน้ามาแล้ว ก็ยังคงมีหน้าที่ต้องเสียภาษีเงินได้อยู่ กล่าวคือ มีหน้าที่เสียภาษีเฉพาะในปีที่ถึงแก่ความตายเพียงปีเดียวเท่านั้น และการเสียภาษีเงินได้ของผู้ที่ถึงแก่ความตายนั้นจะต้องนำเงินได้ของผู้ตายและของกองมรดกที่ได้รับตลอดปีภาษีแรกที่ผู้นั้นถึงแก่ความตายเป็นยอดเงินได้พึงประเมินที่ต้องเสียภาษี¹⁷⁷

2. หน้าที่การเสียภาษีกับเงินที่อยู่และแหล่งเงินได้

การจัดเก็บภาษีเป็นการใช้อำนาจรัฐลักษณะหนึ่ง โดยอาศัยความสัมพันธ์บางประการระหว่างรัฐที่จัดเก็บภาษีกับผู้เสียภาษี

¹⁷² อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 153, น. 3.

¹⁷³ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 141, น. 14.

¹⁷⁴ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 155, น. 50.

¹⁷⁵ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 152, น. 2.

¹⁷⁶ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 142, น. 28.

¹⁷⁷ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 175.

กรณีแรกอาจกำหนดขึ้นโดยความสัมพันธ์ส่วนบุคคล เช่น การมีถิ่นที่อยู่ การมีภูมิลำเนา การถือสัญชาติ เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดการจัดเก็บภาษีตามหลักถิ่นที่อยู่ (Residence Rule) และหลักสัญชาติ (Citizenship Rule)¹⁷⁸

กรณีที่สองอาจกำหนดขึ้นโดยถือว่ารัฐเป็นเจ้าของปัจจัยทางเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดเงินได้ ซึ่งก่อให้เกิดการจัดเก็บภาษีตามหลักแหล่งเงินได้ (Source Rule)¹⁷⁹

สำหรับประเทศไทยการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นการจัดเก็บตาม หลักถิ่นที่อยู่ และหลักแหล่งเงินได้ กล่าวคือ รัฐจัดเก็บภาษีจากเงินได้ของผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยทุกคน ไม่ว่าเงินได้นั้นจะเกิดจากแหล่งในประเทศไทยหรือแหล่งนอกประเทศไทย แต่เงินได้ที่เกิดจากแหล่งนอกประเทศไทยนั้นจะต้องเสียภาษีเพื่อนำเงินได้นั้นเข้ามาในประเทศไทย และผู้มีเงินได้นั้นอยู่ในประเทศไทยชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะรวมเวลาทั้งหมดถึง 180 วันในปีภาษี¹⁸⁰

สำหรับการจัดเก็บภาษีเงินได้จากผู้ที่มีถิ่นที่อยู่ในประเทศไทยจะต้องเสียภาษีก็ต่อเมื่อมีเงินได้เกิดจากแหล่งในประเทศไทยเท่านั้น¹⁸¹

หลักแหล่งเงินได้ คือ แหล่งที่มาของเงินได้ แหล่งเงินได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ได้แก่ แหล่งเงินได้ในประเทศไทย และแหล่งเงินได้นอกประเทศไทย¹⁸²

2.1 กรณีเงินได้เกิดจากแหล่งในประเทศไทย

ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 41 วรรคหนึ่ง วางหลักไว้ว่า ผู้มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว เนื่องจากหน้าที่งานหรือกิจการที่ทำในประเทศไทย หรือเนื่องจากกิจการของนายจ้างในประเทศไทย หรือเนื่องจากทรัพย์สินที่อยู่ในประเทศไทย ต้องเสียภาษีให้แก่ประเทศไทยไม่ว่าเงินได้นั้นจะจ่ายในหรือนอกประเทศไทย

กรณีแหล่งเงินได้ในประเทศไทย ผู้มีเงินได้ไม่ว่าจะมีสัญชาติไทย หรือสัญชาติอื่น หรือมีภูมิลำเนาอยู่ที่ใดก็ตาม มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทยเสมอ¹⁸³

¹⁷⁸ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 143, น. 7.

¹⁷⁹ เพิ่งอ้าง.

¹⁸⁰ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 152, น. 3.

¹⁸¹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 143, น. 8.

¹⁸² เพิ่งอ้าง.

2.2 กรณีเงินได้เกิดจากแหล่งนอกประเทศ

ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 41 วรรคสอง วางหลักไว้ว่า ผู้อยู่ในประเทศไทยและมีเงินได้ในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว เนื่องจากหน้าที่งานหรือกิจการที่ทำในต่างประเทศ หรือเนื่องจากทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศ ต้องเสียภาษีให้แก่ประเทศไทยเมื่อมีการนำเงินได้นั้นเข้ามาในประเทศไทย

ผู้อยู่ในประเทศไทย มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว จากแหล่งเงินได้นอกประเทศไทย เนื่องจากหน้าที่งานหรือกิจการที่ทำในต่างประเทศ หรือเนื่องจากทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศ จะต้องนำเงินได้นั้นมาเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาในประเทศไทยก็ต่อเมื่อเข้าเงื่อนไข 2 ประการ¹⁸⁴ ดังนี้

- 1) ผู้มีเงินได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทยในปีภาษีนั้น
- 2) ผู้มีเงินได้นำเงินได้นั้นเข้ามาในประเทศไทยในปีภาษีนั้น

คำว่า “ผู้อยู่ในประเทศไทย” หมายความว่า บุคคลผู้อยู่ในประเทศไทยชั่วระยะเวลาหนึ่งหรือหลายระยะรวมทั้งหมดถึง 180 วันในปีภาษีใด ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยตามประมวลรัษฎากรมาตรา 41 วรรคสาม¹⁸⁵

การจะถือว่าเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยในปีภาษีใดถึง 180 วัน บุคคลนั้นจะต้องอยู่ในประเทศไทยในปีภาษีเดียวกันรวมระยะเวลาถึง 180 วัน ถ้าเป็นการอยู่ติดต่อกันแต่เป็นระยะที่คาบเกี่ยวระหว่างปีภาษี คือ อยู่ในปีภาษีที่หนึ่งไม่ถึง 180 วัน แต่เมื่อรวมระยะเวลาที่คาบเกี่ยวในปีภาษีที่สองเกิน 180 วัน ก็ไม่ถือว่าเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย¹⁸⁶

การนำเงินได้เข้ามาในประเทศไทย ไม่จำเป็นที่ผู้มีเงินได้จะต้องนำเข้ามาด้วยตนเอง เช่น บริษัท ก จำกัด ในสหราชอาณาจักรได้ว่าจ้างนายเอจากประเทศไทยไปทำงานในสหราชอาณาจักร โดยตกลงเงินเดือนและค่าเบี้ยเลี้ยงให้แก่ นายเอ แต่เฉพาะเงินเดือนของนายเอ บริษัท ก จำกัด ได้สั่งให้สำนักงานสาขาของบริษัท ก จำกัด ในประเทศไทยจ่ายเงินให้กับภริยาของ

¹⁸³ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 143, น. 11.

¹⁸⁴ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 152, น. 3.

¹⁸⁵ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 143, น. 12.

¹⁸⁶ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 152, น. 7.

นายเอในประเทศไทย ในปีนั้นนายเอทำงานอยู่ในสหราชอาณาจักรเป็นเวลา 5 เดือน นอกนั้นนายเออยู่ในประเทศไทย ดังนี้ เมื่อนายเออยู่ในประเทศไทยถึง 180 วัน จึงเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยตามมาตรา 41 วรรคสาม แห่งประมวลรัษฎากรและต้องเสียภาษีเงินได้เนื่องจากหน้าที่งานที่ทำในต่างประเทศ เมื่อนำเงินได้พึงประเมินนั้นเข้ามาในประเทศไทย การที่นายจ้างจ่ายเงินเดือนให้กับภริยาของนายเอในประเทศไทย ถือได้ว่าเป็นการนำเงินได้เข้ามาในประเทศไทยแล้ว นายเอจึงต้องเสียภาษีเงินได้สำหรับเงินเดือนดังกล่าวตามมาตรา 41 วรรคสอง แห่งประมวลรัษฎากร¹⁸⁷

การพิจารณาว่าบุคคลใดจะต้องเสียภาษีเงินได้หรือไม่ จะต้องพิจารณาทั้งหลักแหล่งเงินได้และหลักถิ่นที่อยู่ประกอบกัน หากไม่ต้องเสียภาษีตามหลักหนึ่ง ก็อาจจะต้องเสียภาษีตามอีกหลักหนึ่งก็ได้ หากไม่เข้าทั้งสองหลัก บุคคลนั้นไม่ต้องเสียภาษี¹⁸⁸

ผู้มีหน้าที่เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามที่กล่าวมาข้างต้นแล้วมีหน้าที่เสียภาษีเงินได้ให้แก่ประเทศไทยแตกต่างกันแล้วแต่ว่าผู้นั้นเป็นผู้อยู่ในประเทศไทยหรือไม่ แล้วมีเงินได้จากแหล่งในประเทศไทยหรือไม่¹⁸⁹ จากประมวลรัษฎากร มาตรา 41 สามารถสรุปได้ ดังนี้

2.1 ผู้อยู่ในประเทศไทย

มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้ว ต้องเสียภาษีสำหรับเงินได้พึงประเมินทั้งจากแหล่งในประเทศไทยและแหล่งในต่างประเทศ แต่สำหรับเงินได้จากแหล่งในต่างประเทศนั้นต้องเสียภาษีเมื่อนำเงินได้นั้นเข้ามาในประเทศไทย¹⁹⁰

2.2 ผู้ที่มีใจเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย

เสียภาษีเฉพาะสำหรับเงินได้จากแหล่งในประเทศไทย¹⁹¹ ซึ่งผู้อยู่ในประเทศไทยหมายความว่า ผู้ซึ่งอยู่ในประเทศไทยชั่วระยะเวลาหนึ่ง หรือหลายระยะเวลา รวมเวลาทั้งหมดถึง 180 วันในปีภาษี¹⁹²

¹⁸⁷ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 143, น. 12.

¹⁸⁸ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 143, น. 13.

¹⁸⁹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 155, น. 51.

¹⁹⁰ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 152, น. 3.

¹⁹¹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 155, น. 52.

¹⁹² อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 152, น. 7.

เงินได้จากแหล่งในประเทศไทย หมายความว่า เงินได้เนื่องจากหน้าที่งาน หรือกิจการที่ทำในประเทศไทย หรือเนื่องจากกิจการของนายจ้างในประเทศไทย หรือเนื่องจากทรัพย์สินที่ประเทศไทย¹⁹³

เงินได้จากแหล่งในต่างประเทศ หมายความว่า เงินได้เนื่องจากหน้าที่งานหรือกิจการที่ทำในต่างประเทศ หรือเนื่องจากทรัพย์สินที่อยู่ในต่างประเทศ¹⁹⁴

3. ฐานภาษี

ฐานภาษี หมายถึง สิ่งที่เป็นมูลเหตุหรือเงื่อนไขให้บุคคลต้องเสียภาษี¹⁹⁵ กรณีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาประมวลรัษฎากรกำหนดว่า ผู้มีเงินได้ต้องเสียภาษี ฐานภาษีได้แก่เงินได้ (Income) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า ฐานภาษีเป็นสิ่งที่รองรับอัตราภาษี ดังนั้น ฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้แก่ เงินได้สุทธิ ซึ่งเงินได้สุทธิ หมายถึง เงินได้พึงประเมินที่หักค่าใช้จ่ายและหักลดหย่อนแล้ว สิ่งที่เหลือจะเรียกว่า “เงินได้สุทธิ”¹⁹⁶

3.1.1.2 การหักค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้

ค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้หรือค่าใช้จ่ายที่ย่อมให้หัก ถือเป็นตัวบรรเทาภาระภาษีในเชิงโครงสร้าง¹⁹⁷ เนื่องจากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จัดเก็บตามหลักความสามารถในการเสียภาษี ดังนั้น ก่อนที่จะนำเงินที่ได้พึงประเมินประเภทต่าง ๆ มาคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กฎหมายจึงยอมให้นำเงินได้พึงประเมินนั้นมาหักค่าใช้จ่ายไว้ก่อน ทั้งนี้ การหักค่าใช้จ่ายเป็นการแสดงให้เห็นถึงรายได้แท้จริงโดยปราศจากต้นทุนในการหารายได้¹⁹⁸

¹⁹³ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 191.

¹⁹⁴ เพิ่งอ้าง.

¹⁹⁵ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 142, น. 14.

¹⁹⁶ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 143, น. 18.

¹⁹⁷ จิรศักดิ์ รอดจันทร์, ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หลักการและบทวิเคราะห์, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556), น. 147.

¹⁹⁸ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 143, น. 33.

ค่าใช้จ่าย คือ รายจ่ายที่ต้องใช้จ่ายหรือถือว่าได้จ่ายไปตามความจำเป็นและตามสมควร เพื่อหารายได้ของผู้มีเงินได้หรือกิจการของผู้มีเงินได้¹⁹⁹ เนื่องจากการจัดเก็บภาษีเงินได้ต้องคำนึงถึงความสามารถในการเสียภาษีของผู้เสียภาษี (Ability To Pay) เงินได้ที่นำมาคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ต้องเป็นเงินได้สุทธิ (Net Income) หลังหักค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการหารายได้ออกแล้วเท่านั้น หากเก็บภาษีจากเงินได้รวม (Gross Income) โดยไม่อนุญาตให้หักค่าใช้จ่ายในการหารายได้ออก จะไม่สอดคล้องกับหลักความสามารถในการเสียภาษี²⁰⁰ เงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายเป็นเงินได้สุทธิอันก่อให้เกิดอำนาจในการบริโภคหรือความสามารถในการเสียภาษีที่แท้จริง

รูปแบบของการหักค่าใช้จ่าย

1. การหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา (Standard Deduction)

การหักค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริงและตามสมควรที่ต้องการหลักฐานในการหักค่าใช้จ่าย อาจจะไม่เป็นธรรมต่อผู้เสียภาษีบางกลุ่ม โดยเฉพาะผู้ที่มีเงินได้ระดับต่ำถึงปานกลาง เพราะแม้จะมีรายจ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้จริงก็อาจจะไม่สามารถหักค่าใช้จ่ายได้ เพราะไม่มีหลักฐานยืนยันรายจ่าย การบังคับให้ต้องเก็บหลักฐานรายจ่ายต่าง ๆ เป็นการเพิ่มภาระหรือค่าใช้จ่ายในการเสียภาษีที่ไม่สมควร เพื่อเป็นการจัดปัญหาดังกล่าว จึงมีการกำหนดให้ผู้เสียภาษีหักค่าใช้จ่ายในลักษณะที่ครอบคลุมทุกรายการที่สามารถหักค่าใช้จ่ายได้ โดยสามารถเลือกรูปแบบในการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา (Standard Deduction) ได้²⁰¹

การหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา เป็นรูปแบบที่กฎหมายกำหนดการหักค่าใช้จ่ายที่จะนำไปหักออกจากเงินได้พึงประเมินเป็นจำนวนที่แน่นอนตายตัว โดยคิดเป็นร้อยละของเงินได้พึงประเมินแต่ละประเภท²⁰² โดยไม่คำนึงว่าค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริงจะเป็นจำนวนเท่าใด ถือเป็น การประมาณการว่าเงินได้พึงประเมินประเภทใดมีค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้เป็นจำนวนร้อยละ

¹⁹⁹ ไพจิตร โรจนวานิช ชุมพร เสนไสย และสาโรช ทองประจำ, คำอธิบายประมวลรัษฎากร ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา, (กรุงเทพมหานคร : สามเจริญพาณิชย์, 2554), น. 139.

²⁰⁰ สราวุธ วุฒยาภรณ์, “ทฤษฎีเงินได้ (ตอนที่ 2),” วารสารสถาบันอบรม วิจัย และพัฒนากฎหมายภาษีอากร ฉบับปฐมฤกษ์, 2554, น. 19.

²⁰¹ กัทธร เปี่ยมทองคำ, “ปัญหาการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาตามประมวลรัษฎากร: ศึกษากรณีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2556), น. 65.

²⁰² อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 199, น. 139.

เท่าใด เงินได้พึงประเมินประเภทที่มีค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้น้อยกว่า กฎหมายก็จะกำหนดอัตรา ร้อยละของค่าใช้จ่ายที่ให้หักเป็นการเหมาน้อยกว่าเงินได้พึงประเมินประเภทที่มีค่าใช้จ่ายที่ ก่อให้เกิดเงินได้มากกว่า และสำหรับเงินได้บางประเภทกฎหมายก็ไม่ยอมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการ เหมาเนื่องจากไม่มีค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้²⁰³

ในการกำหนดการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา กฎหมายจะสันนิษฐานว่าผู้เสียภาษี มีรายจ่ายจำนวนเท่าใดเป็นการแน่นอนตายตัว ที่คิดเป็นร้อยละของเงินได้พึงประเมินของแต่ละ ประเภท โดยที่ผู้ซึ่งมีเงินได้ไม่ต้องมีหลักฐานเกี่ยวกับรายจ่ายมาพิสูจน์ในการหักค่าใช้จ่ายเพื่อเสีย ภาษี เป็นการลดภาระของผู้เสียภาษีในการเก็บรักษาเอกสารและภาระของผู้จัดเก็บภาษีในการ พิจารณารายจ่ายใดเกี่ยวกับกิจการของผู้เสียภาษีหรือไม่ เป็นการลดต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการ บริหารจัดเก็บภาษีและต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากร แต่อย่างไรก็ตาม การหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้เสียภาษีบางกลุ่มที่ผู้เสียภาษีมีเงิน ได้เท่ากันอาจมีค่าใช้จ่ายในการหารายได้ไม่เท่ากัน หรือในกรณีที่ผู้เสียภาษีไม่ได้เสียค่าใช้จ่ายตาม รายการที่จ่ายจริง แต่มีการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา ก็เป็นการขัดต่อเจตนารมณ์ของการหัก ค่าใช้จ่ายที่ต้องการให้เป็นการหักค่าใช้จ่ายจากการทำงาน หรือค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้ เพื่อสะท้อนถึงระดับความสามารถในการเสียภาษีที่แท้จริง²⁰⁴

2. การหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร (Ordinary and Necessary Expenses Deduction)

การหักค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริงและสมควรหรือเป็นค่าใช้จ่ายตามจำนวนที่เกิดขึ้น จริงที่ผู้เสียภาษีได้จ่ายไปในกิจการ โดยผู้เสียภาษีต้องมีหลักฐานมาพิสูจน์ว่ารายจ่ายได้เกิดขึ้นจริง เนื่องจากการจัดเก็บภาษีจะมีความเป็นธรรมมากที่สุดก็ต่อเมื่อภาษีที่ถูกจัดเก็บจากเงินได้สุทธิที่ ใกล้เคียงกับความเป็นจริงและความสามารถในการเสียภาษีที่แท้จริงของผู้เสียภาษีมากที่สุด²⁰⁵

²⁰³ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 201, น. 64.

²⁰⁴ จัดสุวรรณ เพชรโชติ, “ปัญหาการหักค่าใช้จ่ายจากเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (3) แห่ง ประมวลรัษฎากร : ศึกษากรณีการหักค่าใช้จ่ายจากเงินได้ที่ได้รับจากการโอนและการอนุญาตให้ใช้สิทธิใน เครื่องหมายการค้า,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2558), น. 27.

²⁰⁵ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 200, น. 20

การหักค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริงทำให้ผู้เสียภาษีสามารถหักรายจ่ายได้เท่าจำนวนที่เกิดขึ้นจริงหากรายจ่ายเกี่ยวข้องกับกิจการของผู้เสียภาษี แต่อย่างไรก็ตามการหักค่าใช้จ่ายตามความเป็นจริงก่อให้เกิดภาระแก่ผู้เสียภาษีที่จำเป็นจะต้องเก็บรักษาเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับรายจ่ายตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ซึ่งก่อให้เกิดต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีและในทำนองเดียวกันผู้จัดเก็บภาษีก็ต้องมีภาระและค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีหรือมีต้นทุนในการบริหารจัดการเก็บภาษีสูง²⁰⁶

การหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรหรือการหักค่าใช้จ่ายที่ได้เกิดขึ้นจริงในกิจการ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1) การหักค่าใช้จ่ายทั่วไป (General Deductions) เป็นรายจ่ายในการได้มาหรือก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมิน หรือเป็นรายจ่ายที่จำเป็นในการประกอบธุรกิจโดยมีจุดประสงค์เพื่อที่จะได้มาหรือก่อให้เกิดเงินได้พึงประเมิน จะต้องไม่เป็นรายจ่ายอันมีลักษณะเป็นการลงทุนหรือรายจ่ายที่มีลักษณะเป็นการส่วนตัว หรือรายจ่ายในการก่อให้เกิดเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษีไม่ว่าจะเป็นรายจ่ายในการเดินทาง (Travel Expenses) รายจ่ายในการเลี้ยงดูบุตร (Child - Care Expenses) เครื่องแต่งกาย (Clothing)²⁰⁷

2) การหักค่าใช้จ่ายเฉพาะ (Specific Deduction) นอกจากผู้เสียภาษีมีสิทธิหักรายจ่ายทั่วไปแล้ว ผู้เสียภาษียังมีสิทธิหักรายจ่ายเฉพาะ หากผู้เสียภาษีมีรายจ่ายตามที่กฎหมายภาษีอากรบัญญัติและกรณีเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายภาษีอากร ตัวอย่างของการหักรายจ่ายเฉพาะ เช่น รายจ่ายในการซ่อมแซมทรัพย์สิน (Repairs) ค่าเสื่อมราคา (Depreciation) เป็นต้น²⁰⁸

การหักค่าใช้จ่ายในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแยกตามประเภทของเงินได้พึงประเมิน ดังนี้

เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 และ 2 ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 42 ทวิ

²⁰⁶ เพิ่งอ้าง.

²⁰⁷ เพิ่งอ้าง.

²⁰⁸ เพิ่งอ้าง.

มาตรา 42 ทวิ เงินได้พึงประเมิน การหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรตามความ
ในมาตรา 40 (1)²⁰⁹ และ (2)²¹⁰ ยอมให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ 50 แต่รวมกันต้องไม่เกิน
100,000 บาท

ในกรณีสามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ตามวรรคหนึ่ง และความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่
ตลอดปีภาษี ให้ต่างฝ่ายต่างหักค่าใช้จ่ายได้ตามเกณฑ์ในวรรคหนึ่ง

กล่าวคือ กฎหมายกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้เพียงอย่างเดียวโดยหัก
ค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้ร้อยละ 50 ของเงินได้ แต่รวมกันต้องไม่เกิน 100,000 บาท กล่าวคือ เงินได้
พึงประเมินทั้งสองประเภทรวมกันหักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 50 ไม่เกิน 100,000 บาท ถ้าร้อยละ 50
ของเงินได้ทั้งสองประเภทรวมกันแล้วเกิน 100,000 บาท ให้หักได้เพียง 100,000 บาท²¹¹

ในกรณีสามีภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ และความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้
ต่างฝ่ายต่างหักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 50 ของเงินได้ แต่ไม่เกินฝ่ายละ 100,000 บาท

กรณีเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 และ 2 เป็นเงินที่นายจ้างจ่ายให้ครั้งเดียวเพราะเหตุ
ออกจากงาน เช่น เงินบำเหน็จ เงินสะสม เงินชดเชยตามกฎหมายแรงงาน เป็นต้น ซึ่งได้คำนวณจ่าย
จากระยะเวลาที่ทำงาน²¹²

เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 3 ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 42 ตริ

²⁰⁹ ประมวลรัษฎากรมาตรา 40 (1) เงินได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน ไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง เบี้ย
เลี้ยง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จ บำนาญ เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่นายจ้างให้อยู่
โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่นายจ้างจ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งถูกจ้างมีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด
ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจากการจ้างแรงงาน.

²¹⁰ ประมวลรัษฎากรมาตรา 40 (2) เงินได้เนื่องจากหน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับ
ทำงานให้ ไม่ว่าจะเป็นค่าธรรมเนียม ค่านายหน้า ค่าส่วนลด เงินอุดหนุนในงานที่ทำ เบี้ยประชุม บำเหน็จ โบนัส
เงินค่าเช่าบ้าน เงินที่คำนวณได้จากมูลค่าของการได้อยู่บ้านที่ผู้จ่ายเงินได้ให้อยู่โดยไม่เสียค่าเช่า เงินที่ผู้จ่ายเงินได้
จ่ายชำระหนี้ใด ๆ ซึ่งผู้มีเงินได้มีหน้าที่ต้องชำระ และเงิน ทรัพย์สิน หรือประโยชน์ใด ๆ บรรดาที่ได้เนื่องจาก
หน้าที่หรือตำแหน่งงานที่ทำ หรือจากการรับทำงานให้ นั้น ไม่ว่าหน้าที่ หรือตำแหน่งงาน หรืองานที่รับทำให้นั้น
จะเป็นการประจำหรือชั่วคราว.

²¹¹ สมเดช โรจนคุรีเสถียร และคณะ, Tax Knowledge, พิมพ์ครั้งที่ 6 (กรุงเทพมหานคร : บริษัท
ธรรมนิติ เพรส จำกัด, 2548), น. 23.

²¹² อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 143, น. 34.

มาตรา 42 ตรี เงินได้พึงประเมินตามความในมาตรา 40 (3)²¹³ เฉพาะที่เป็นค่าแห่ง กู้ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น ยอมให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ในกรณีที่สามมีกริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ตามวรรคหนึ่ง และความเป็นสามมีกริยาได้มีอยู่ ตลอดปีภาษี ให้ต่างฝ่ายต่างหักค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์ในวรรคหนึ่ง

กล่าวคือ กฎหมายยอมให้หักค่าใช้จ่ายได้เฉพาะที่เป็นค่าแห่งลิขสิทธิ์เท่านั้น ส่วนเงินได้ อื่น ๆ ที่บัญญัติอยู่ในมาตรา 40 (3) นี้ กฎหมายไม่ยอมให้หักค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น²¹⁴ โดยให้หักเป็น การเหมาได้ร้อยละ 50 แต่ต้องไม่เกิน 100,000 บาท ในกรณีที่สามมีและกริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ ประเภทนี้ และความเป็นสามมีกริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ต่างฝ่ายต่างหักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 50 ของ เงินได้ แต่ไม่เกินฝ่ายละ 100, 000 บาทสำหรับเงินได้ประเภทนี้กรณีอื่น ๆ กฎหมายไม่ยอมให้หัก ค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น²¹⁵

เงินได้ประเภทที่ 3 ได้แก่ ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น มีลักษณะเป็นทรัพย์สินทาง ปัญญา เช่น วรรณกรรม ภาพยนตร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เครื่องหมายการค้า เป็นต้น²¹⁶

เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 4 เป็นการนำเงินไปหาประโยชน์เพื่อให้ได้ส่วนเกินทุน เป็นผลตอบแทน ทุนไม่เป็นเงินได้ เฉพาะส่วนเกินทุนเป็นเงินได้พึงประเมิน 2 รูปแบบ²¹⁷ คือ รูปแบบที่ 1 เพื่อให้ได้ดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนอื่น ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 40 (4) (ก)²¹⁸

²¹³ ประมวลรัษฎากรมาตรา 40 (3) ค่าแห่งกู้ดวิลล์ ค่าแห่งลิขสิทธิ์หรือสิทธิอย่างอื่น เงินปี หรือเงิน ได้มีลักษณะเป็นเงินรายปีอันได้มาจากพันธกรรม นิติกรรมอย่างอื่น หรือคำพิพากษาของศาล.

²¹⁴ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 197, น. 148.

²¹⁵ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 143, น. 35.

²¹⁶ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 211, น. 24.

²¹⁷ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 211, น. 25.

²¹⁸ ประมวลรัษฎากรมาตรา 40 (4) (ก) เงินได้ที่เป็นดอกเบี้ยพันธบัตร ดอกเบี้ยเงินฝาก ดอกเบี้ยหุ้นกู้ ดอกเบี้ยตัวเงิน ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมไม่ว่าจะมีหลักประกันหรือไม่ ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่อยู่ในบังคับต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปีโตร้อยละเฉพาะส่วนที่เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว หรือผลต่างระหว่างราคาไถ่ถอนกับราคาจำหน่ายตัวเงินหรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วน นิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออกและจำหน่ายครั้งแรกในราคาต่ำกว่าราคาไถ่ถอน รวมทั้งเงินได้ที่มีลักษณะ

รูปแบบที่ 2 เพื่อให้ได้ส่วนเกินทุน ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 40 (4) (ข) ถึง (ง)²¹⁹ ได้แก่ เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไร เงินโบนัสที่จ่ายแก่ผู้ถือหุ้น เงินลดทุน เงินเพิ่มทุน ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเลิกกัน ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอน การเป็นหุ้นส่วนหรือโอนหุ้น

ซึ่งเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 4 นี้ หมายความว่าไม่มีบัญญัติให้หักค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น²²⁰

ทำนองเดียวกันกับดอกเบี้ย ผลประโยชน์หรือค่าตอบแทนอื่น ๆ ที่ได้จากการให้กู้ยืม หรือจากสิทธิเรียกร้องในหนี้ ทุกชนิด ไม่ว่าจะมียกประกันหรือไม่ก็ตาม.

²¹⁹ ประมวลรัษฎากรมาตรา 40 (4) เงินได้ที่เป็น

(ข) เงินปันผล เงินส่วนแบ่งของกำไร หรือประโยชน์อื่นใดที่ได้จากบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือสถาบันการเงินที่มีกฎหมายโดยเฉพาะของประเทศไทยจัดตั้งขึ้นสำหรับให้กู้ยืมเงิน เพื่อส่งเสริม เกษตรกรรม พาณิชยกรรม หรืออุตสาหกรรม เงินปันผลหรือเงินส่วนแบ่งของกำไรที่อยู่ในบังคับ ต้องถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่าย ตามกฎหมายว่าด้วยภาษีเงินได้ปิโตรเลียมเฉพาะส่วนที่เหลือจากถูกหักภาษีไว้ ณ ที่จ่ายตามกฎหมายดังกล่าว

เพื่อประโยชน์ในการคำนวณเงินได้ตามวรรคหนึ่ง ในกรณีที่บุตรชอบด้วยกฎหมายที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะเป็นผู้มีเงินได้ และความเป็นสามีภริยาของบิดาและมารดาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ถือว่าเงินได้ของบุตรดังกล่าวเป็นเงินได้ของบิดา แต่ถ้าความเป็นสามีภริยาของบิดาและมารดาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี ให้ถือว่าเงินได้ของบุตรดังกล่าวเป็นเงินได้ของบิดาหรือของมารดาผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือของบิดาในกรณีบิดามารดาใช้อำนาจปกครองร่วมกัน

ความในวรรคสองให้ใช้บังคับกับบุตรบุญธรรมที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะซึ่งเป็นผู้มีเงินได้ด้วยโดยอนุโลม

(ค) เงินโบนัสที่จ่ายแก่ผู้ถือหุ้น หรือผู้เป็นหุ้นส่วนในบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล

(ง) เงินลดทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลเฉพาะส่วนที่จ่ายไม่เกินกว่ากำไรและเงินที่กั้นไว้รวมกัน

(จ) เงินเพิ่มทุนของบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลซึ่งตั้งจากกำไรที่ได้มาหรือเงินที่กั้นไว้รวมกัน

(ฉ) ผลประโยชน์ที่ได้จากการที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลควบเข้ากัน หรือรับช่วงกัน หรือเลิกกัน ซึ่งตราเป็นเงินได้เกินกว่าเงินทุน

(ช) ผลประโยชน์ที่ได้จากการโอนการเป็นหุ้นส่วน โอนหน่วยลงทุน หรือโอนหุ้น หุ้นกู้ พันธบัตร หรือตั๋วเงิน หรือตราสารแสดงสิทธิในหนี้ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลหรือนิติบุคคลอื่นเป็นผู้ออก รวมทั้งเงินได้จากการขายคืนหน่วยลงทุนให้แก่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่เป็นกองทุนรวม ทั้งนี้ เฉพาะซึ่งตราเป็นเงินได้เกินกว่าที่ลงทุน.

²²⁰ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 211, น. 31.

เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 5 ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 43

มาตรา 43 เงินได้พึงประเมินตามความในมาตรา 40 (5)²²¹ ยอมให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

ตามมาตรา 5 แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (5) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งกฎหมายให้หักค่าใช้จ่ายได้ ดังนี้ คือ

(1) การให้เช่าทรัพย์สิน กฎหมายให้หักค่าใช้จ่ายได้ 2 วิธี คือ หักตามความจำเป็นและสมควร หรือหักเป็นการเหมา²²²

ในกรณีเลือกหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา ให้หักได้ดังต่อไปนี้

(ก) ถ้าเป็นบ้าน โรงเรือน สิ่งปลูกสร้างอย่างอื่น หรือแพ ในกรณีเจ้าของเป็นผู้ให้เช่า ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ 30 ในกรณีให้เช่าช่วง ให้หักค่าใช้จ่ายเฉพาะค่าเช่าที่เสียให้แก่ผู้ให้เช่าเดิม หรือผู้ให้เช่าช่วง แล้วแต่กรณี

(ข) ถ้าเป็นที่ดินที่ใช้ในการเกษตรกรรม ในกรณีเจ้าของเป็นผู้ให้เช่า ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ 20 ในกรณีให้เช่าช่วงให้หักค่าใช้จ่ายเฉพาะค่าเช่าที่เสียให้แก่ผู้ให้เช่าเดิม หรือผู้ให้เช่าช่วง แล้วแต่กรณี

²²¹ ประมวลรัษฎากรมาตรา 40 (5) เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ได้เนื่องจาก

(ก) การให้เช่าทรัพย์สิน

(ข) การผลิตสัญญาเช่าซื้อทรัพย์สิน

(ค) การผลิตสัญญาซื้อขายเงินผ่อนซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้น โดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว

ในกรณี (ก) ถ้าเจ้าพนักงานประเมินมีเหตุอันควรเชื่อว่า ผู้มีเงินได้แสดงเงินได้ต่ำไป ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง เจ้าพนักงานประเมินมีอำนาจประเมินเงินได้นั้นตามจำนวนเงินที่ทรัพย์สินนั้นสมควรให้เช่าได้ตามปกติ และให้ถือว่าจำนวนเงินที่ประเมินนี้เป็นเงินได้พึงประเมินของผู้มีเงินได้ ในกรณีนี้จะอุทธรณ์การประเมินก็ได้ ทั้งนี้ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการอุทธรณ์ตามส่วน 2 หมวด 2 ลักษณะ 2 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ในกรณี (ข) และ (ค) ให้ถือว่าเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้วแต่วันทำสัญญาจนถึงวันผลิตสัญญาทั้งสิ้น เป็นเงินได้พึงประเมินของปีที่มีการผลิตสัญญานั้น.

²²² อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 143, น. 35.

(ค) ถ้าเป็นที่ดินที่มีได้ใช้ในการเกษตรกรรมในกรณีเจ้าของเป็นผู้เช่า ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ 15 ในกรณีให้เช่าช่วง ให้หักค่าใช้จ่ายเฉพาะค่าเช่าที่เสียให้แก่ผู้ให้เช่าเดิม หรือผู้ให้เช่าช่วง แล้วแต่กรณี

(ง) ถ้าเป็นยานพาหนะ ในกรณีเจ้าของเป็นผู้ให้เช่า ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ 30 ในกรณีให้เช่าช่วง ให้หักค่าใช้จ่ายเฉพาะค่าเช่าที่เสียให้แก่ผู้ให้เช่าเดิม หรือผู้ให้เช่าช่วง แล้วแต่กรณี

(จ) ถ้าเป็นทรัพย์สินอย่างอื่น ในกรณีเจ้าของเป็นผู้ให้เช่า ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาร้อยละ 10 ในกรณีให้เช่าช่วง ให้หักค่าใช้จ่ายเฉพาะค่าเช่าที่เสียให้แก่ผู้ให้เช่าเดิมหรือผู้ให้เช่าช่วง แล้วแต่กรณี

ในกรณีเลือกหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร

ถ้าผู้มีเงินได้จากการให้เช่าทรัพย์สินมีหลักฐานและพิสูจน์ได้ว่ามีค่าใช้จ่ายมากกว่าอัตราค่าจะง่ายที่กำหนดไว้ใน (ก) ถึง (จ) ผู้มีเงินได้มีสิทธิหักค่าใช้จ่ายได้ตามหลักฐานที่นำมาพิสูจน์นั้น ซึ่งผู้มีเงินได้จะต้องแสดงหลักฐานต่อเจ้าพนักงานประเมินด้วย ทั้งนี้ ในการหักค่าใช้จ่ายตามวิธีการดังกล่าว ให้นำประมวลรัษฎากรมาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตรี ซึ่งได้แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 16) พ.ศ. 2502 มาใช้บังคับโดยอนุโลม ถ้าตามหลักฐานที่ผู้มีเงินได้นำมาพิสูจน์นั้น ปรากฏว่ามีรายจ่ายที่หักได้ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตรีน้อยกว่าอัตราค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้ใน (ก) ถึง (จ) ที่กล่าวมาข้างต้น ให้ผู้มีเงินได้หักค่าใช้จ่ายได้เพียงเท่าหลักฐานที่นำมาพิสูจน์²²³

กรณีผู้ให้เช่าทรัพย์สินเรียกเก็บเงินกินเปล่า เงินเบี้ยเจียะ เงินค่าปลูกสร้าง หรือเงินค่าซ่อมแซมอีกส่วนหนึ่งนอกเหนือจากค่าเช่า ก็ถือว่าเงินดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของค่าเช่าที่เรียกเก็บล่วงหน้า ถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามประมวลรัษฎากรมาตรา 40 (5)²²⁴

(2) การผิดสัญญาซื้อขายทรัพย์สิน กฎหมายให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาวิธีเดียว ในอัตราร้อยละ 20

²²³ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 197, น. 149.

²²⁴ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 211, น. 32.

(3) การผิดสัญญาซื้อขายเงินผ่อน ซึ่งผู้ขายได้รับคืนทรัพย์สินที่ซื้อขายนั้นโดยไม่ต้องคืนเงินหรือประโยชน์ที่ได้รับไว้แล้ว กฎหมายให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาวิธีเดียว ในอัตราร้อยละ 20

เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 6 ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 44

มาตรา 44 เงินได้พึงประเมินตามความในมาตรา 40 (6)²²⁵ ยอมให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

ตามมาตรา 6 แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (6) แห่งประมวลรัษฎากร หรือเงินได้จากวิชาชีพอิสระ ผู้มีเงินได้มีสิทธิเลือกหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาหรือหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรก็ได้²²⁶

เงินได้จากวิชาชีพอิสระ เป็นการรับทำงานให้ที่ต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพและผู้มีเงินได้มีอิสระในการทำงาน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้จ่ายเงินได้กับผู้รับเงินได้มิใช่การจ้างแรงงาน²²⁷

ในกรณีเลือกหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา ให้หักได้ดังต่อไปนี้

(1) เงินได้จากวิชาชีพอิสระการประกอบโรคศิลป์ ให้หักค่าใช้จ่ายในการเหมา ร้อยละ 60

(2) เงินได้จากวิชาชีพอิสระนอกจาก (1) ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา ร้อยละ 30

ในกรณีเลือกหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร

ถ้าผู้มีเงินได้จากวิชาชีพอิสระมีหลักฐานและพิสูจน์ได้ว่ามีค่าใช้จ่ายมากกว่าอัตราค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้ใน (1) หรือ (2) ผู้มีเงินได้มีสิทธิหักค่าใช้จ่ายได้ตามหลักฐานที่นำมาพิสูจน์นั้น ซึ่งผู้มีเงินได้จะต้องแสดงหลักฐานต่อเจ้าพนักงานประเมินด้วย ทั้งนี้ ในการหักค่าใช้จ่ายตามวิธีการ

²²⁵ ประมวลรัษฎากรมาตรา 40 (6) เงินได้จากวิชาชีพอิสระ คือ วิชากฎหมาย การประกอบโรคศิลปะ วิศวกรรม สถาปัตยกรรม การบัญชี ประณีตศิลปกรรม หรือวิชาชีพอิสระอื่น ซึ่งจะได้มีพระราชกฤษฎีกากำหนดชนิดไว้.

²²⁶ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 197, น. 150.

²²⁷ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 211, น. 32.

ดังกล่าว ให้นำประมวลรัษฎากรมาตรา 65 ทวิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2517 และประมวลรัษฎากรมาตรา 65 ตริ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 16) พ.ศ. 2502 มาใช้บังคับโดยอนุโลม ถ้าตามหลักฐานที่ผู้มีเงินได้นำมาพิสูจน์นั้นปรากฏว่ามีรายจ่ายที่หักได้ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา 65 ทวิและมาตรา 65 ตริ น้อยกว่า อัตราค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้ใน (1) หรือ (2) ที่กล่าวมาข้างต้น ให้ผู้มีเงินได้หักค่าใช้จ่ายได้เพียงเท่า หลักฐานที่นำมาพิสูจน์²²⁸

กฎหมายให้หักค่าใช้จ่ายได้ 2 วิธี คือ หักตามความจำเป็นและสมควร หรือหักเป็นการเหมาะในอัตรา ดังต่อไปนี้

(1) เงินได้จากวิชาชีพอิสระการประกอบโรคศิลปะ ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาะสมร้อยละ 60

(2) เงินได้จากวิชาชีพอิสระอื่นนอกจาก (1) ให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาะสมร้อยละ 30

เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 7 ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 45

มาตรา 45 เงินได้พึงประเมินตามความในมาตรา 40 (7)²²⁹ ยอมให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามที่กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

ตามมาตรา 7 แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502 เงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (7) แห่งประมวลรัษฎากร หรือเงินได้จากการรับเหมา ผู้มีเงินได้มีสิทธิเลือกหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาะหรือหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรก็ได้²³⁰

การรับเหมาทุกชนิดที่ผู้รับเหมาจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญ กล่าวคือ สิ่งของที่ต้องใช้ในการรับเหมา เช่น รับสร้างถนน สิ่งปลูกสร้าง ทำเฟอร์นิเจอร์ รวมถึงการซ่อมแซม คัดแปลง ต่อเติม²³¹

²²⁸ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 226.

²²⁹ ประมวลรัษฎากรมาตรา 40 (7) เงินได้จากการรับเหมาที่ผู้รับเหมาต้องลงทุนด้วยการจัดหาสัมภาระในส่วนสำคัญนอกจากเครื่องมือ.

²³⁰ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 197, น. 150.

²³¹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 211, น. 34.

ส่วนการรับเหมาเฉพาะค่าแรง เช่น รับจ้างตรวจสอบคุณภาพสินค้า โฆษณา อยู่ซ่อมรถยนต์ ตำรวจตลาด เป็นต้น ถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามประมวลรัษฎากรมาตรา 40 (2) ถ้าหากมีค่าใช้จ่ายมากก็จะถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามประมวลรัษฎากรมาตรา 40 (8)²³²

ในกรณีเลือกหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา ให้หักได้ร้อยละ 60

ในกรณีเลือกหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร

ถ้าผู้มีเงินได้จากการรับเหมา มีหลักฐานและพิสูจน์ได้ว่ามีค่าใช้จ่ายมากกว่าอัตราค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้ข้างต้น ผู้มีเงินได้มีสิทธิหักค่าใช้จ่ายได้ตามหลักฐานที่นำมาพิสูจน์นั้น ซึ่งผู้มีเงินได้จะต้องแสดงหลักฐานต่อเจ้าพนักงานประเมินด้วย ทั้งนี้ ในการหักค่าใช้จ่ายตามวิธีการดังกล่าว ให้นำประมวลรัษฎากรมาตรา 65 ทวิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2517 และประมวลรัษฎากรมาตรา 65 ตรี ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 16) พ.ศ. 2502 มาใช้บังคับโดยอนุโลม ถ้าตามหลักฐานที่ผู้มีเงินได้นำมาพิสูจน์นั้นปรากฏว่ามีรายจ่ายที่หักได้ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตรี น้อยกว่าอัตราค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้ใน (1) หรือ (2) ที่กล่าวมาข้างต้น ให้ผู้มีเงินได้หักค่าใช้จ่ายได้เพียงเท่าหลักฐานที่นำมาพิสูจน์²³³

เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 8 ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 46

มาตรา 46 เงินได้พึงประเมินตามความในมาตรา 40 (8)²³⁴ ยอมให้หักค่าใช้จ่ายได้ตามที่ จะได้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

เงินได้ประเภทที่ 8 รวมถึงการผลิต การขายสินค้า และการให้บริการทุกประเภทของทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาคธุรกิจการพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง กำไรจากการขาย กองทุนรวม กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Mutual Fund : RMF) กองทุนรวมหุ้นระยะยาว (Long Term Equity Fund : LTF) การขายอสังหาริมทรัพย์ เงินได้จากการเป็นนักแสดง

²³² เพิ่งอ้าง.

²³³ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 197, น. 151.

²³⁴ ประมวลรัษฎากรมาตรา 40 (8) เงินได้จากการธุรกิจ การพาณิชย์ การเกษตร การอุตสาหกรรม การขนส่ง หรือการอื่นนอกจากที่ระบุไว้ใน (1) ถึง (7) แล้ว

เงินค่าภาษีอากรตามวรรคหนึ่ง ถ้าผู้จ่ายเงินหรือผู้อื่นออกแทนให้สำหรับเงินได้ประเภทใด ไม่ว่า ทอดใดหรือในปีภาษีใดก็ตาม ให้ถือเป็นเงินได้ประเภทและของ ปีภาษีเดียวกันกับเงินได้ที่ออกแทนให้

สาธารณะ เงินได้จากการเปิดร้านอาหาร เงินจากการทำงานในอุตสาหกรรมบางอย่างเช่น ฟอกหนัง ย่อยหิน การทำน้ำตาล เป็นต้น²³⁵

คำว่า การอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในเงินได้ประเภทที่ 1 ถึงเงินได้ประเภทที่ 7 นั้น หมายความว่า เงินได้พึงประเมินที่ไม่เข้าประเภทที่ 1 ถึงเงินได้ประเภทที่ 7 ก็ให้เป็นเงินได้ประเภทที่ 8 ได้แก่ เงินรางวัล ลากลอย เงิน ทรรศสินที่ได้รับมาโดยผู้มีเงินได้แสดงที่มาไม่ได้ เช่น รายการเงินเข้าบัญชีเงินฝากที่เจ้าของบัญชีแสดงที่มาของเงินได้ไม่ได้ เป็นต้น และรวมถึงเงินได้จากการกระทำที่ผิดกฎหมายด้วย เช่น เงินได้จากการขายยาเสพติด เมื่อมีการจับกุมผู้ค้ายาเสพติด ผู้จับกุมจะส่งข้อมูลให้กรมสรรพากรตรวจสอบภาษีอีกทางหนึ่ง เป็นต้น²³⁶

เงินรางวัลที่ได้รับจากการชิงโชคถือเป็นเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (8) ซึ่งมาตรา 8 แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502 มิได้ระบุให้หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาไว้ จึงต้องหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร โดยให้นำประมวลรัษฎากรมาตรา 65 ทวิ และมาตรา 65 ตรีมาใช้บังคับโดยอนุโลม²³⁷

ผู้มีเงินได้ได้รับจากกิจการตามรายการที่ระบุไว้ในมาตรา 8 แห่งพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502 ผู้มีเงินได้มีสิทธิเลือกหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาหรือหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรก็ได้²³⁸

ในกรณีเลือกหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา ให้หักได้ดังนี้²³⁹

(1) การเก็บค่าตั้งหรือค่าเกมจากการพนัน การแข่งขันหรือการเล่นต่าง ๆ ร้อยละ 60

²³⁵ “เงินได้พึงประเมิน 8 ประเภท และหลักเกณฑ์หักค่าใช้จ่าย,” สืบค้นเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.officemate.co.th/blog/เงินได้พึงประเมิน-8/>.

²³⁶ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 211, น. 35.

²³⁷ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 211, น. 36.

²³⁸ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 197, น. 151.

²³⁹ พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502, สืบค้นเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.rd.go.th/publish/2375.0.html>.

- (2) การถ่าย ล้าง อัด หรือขยายรูป ภาพยนตร์ รวมทั้งการขายส่วนประกอบ ร้อยละ 60
- (3) การทำกิจการคานเรือ อุ้เรือ หรือซ่อมเรือที่มีใช้ซ่อมเครื่องจักร เครื่องกล ร้อยละ 60
- (4) การทำรองเท้า และเครื่องหนังแท้หรือหนังเทียม รวมทั้งการขายส่วนประกอบ ร้อยละ 60
- (5) การตัด เย็บ ถัก ปักเสื้อผ้าหรือสิ่งอื่น ๆ รวมทั้งการขายส่วนประกอบ ร้อยละ 60
- (6) การทำ ตกแต่ง หรือซ่อมแซมเครื่องเรือน รวมทั้งการขายส่วนประกอบ ร้อยละ 60
- (7) การทำกิจการ โรงแรมหรือภัตตาคาร หรือการปรุงอาหาร หรือเครื่องคั้นจำหน่าย ร้อยละ 60
- (8) การตัด ตัด แต่งผม หรือตกแต่งร่างกาย ร้อยละ 60
- (9) การทำสบู่ แชมพู หรือเครื่องสำอาง ร้อยละ 60
- (10) การทำวรรณกรรม ร้อยละ 60
- (11) การค้าเครื่องเงิน ทอง นาก เพชร พลอย หรืออัญมณีอื่น รวมทั้งการขาย ส่วนประกอบ ร้อยละ 60
- (12) การทำกิจการสถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาลเฉพาะที่มีเตียงรับ ผู้ป่วยไว้ค้างคืนรวมทั้งการรักษาพยาบาลและการจำหน่ายยา ร้อยละ 60
- (13) การโม่หรือย่อยหิน ร้อยละ 60
- (14) การทำป่าไม้ สวนยาง หรือไม้ยืนต้น ร้อยละ 60
- (15) การขนส่งหรือรับจ้างด้วยยานพาหนะ ร้อยละ 60
- (16) การทำบล็อก และตรา การรับพิมพ์ หรือเย็บสมุด เอกสาร รวมทั้งการขาย ส่วนประกอบ ร้อยละ 60
- (17) การทำเหมืองแร่ ร้อยละ 60
- (18) การทำเครื่องคั้นตามกฎหมายว่าด้วยภาษีสรรพสามิต ร้อยละ 60
- (19) การทำเครื่องกระเบื้อง เครื่องเคลือบ เครื่องซีเมนต์ หรือดินเผา ร้อยละ 60
- (20) การทำหรือจำหน่ายกระแสไฟฟ้า ร้อยละ 60
- (21) การทำน้ำแข็ง ร้อยละ 60

(22) การทำกาบ แป้งเปียกหรือสิ่งที่มีลักษณะทำนองเดียวกันและการทำแป้งชนิดต่าง ๆ ที่มีใช้เครื่องสำอาง ร้อยละ 60

(23) การทำลูกโป่ง เครื่องแก้ว เครื่องพลาสติก หรือเครื่องสำอางสำเร็จรูป ร้อยละ 60

(24) การซักกรีด หรือย้อมสี ร้อยละ 60

(25) การขายของนอกจากที่ระบุไว้ในข้ออื่นซึ่งผู้ขายมิได้เป็นผู้ผลิต ร้อยละ 60

(26) รางวัลที่เจ้าของม้าได้จากการส่งม้าเข้าแข่ง ร้อยละ 60

(27) การรับสินไถ่ทรัพย์สินที่ขายฝากหรือการได้กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินโดยเด็ดขาดจากการขายฝาก ร้อยละ 60

(28) การรวมยาง การทำยางแผ่น หรือยางอย่างอื่นที่มีใช้สำเร็จรูป ร้อยละ 60

(29) การฟอกหนัง ร้อยละ 60

(30) การทำน้ำตาล หรือน้ำเหลือของน้ำตาล ร้อยละ 60

(31) การจับสัตว์น้ำ ร้อยละ 60

(32) การทำกิจการ โรงเลื่อย ร้อยละ 60

(33) การกลั่นหรือหีบน้ำมัน ร้อยละ 60

(34) การให้เช่าซื้อสังหาริมทรัพย์ที่ไม่เข้าลักษณะตามมาตรา 40 (5) แห่งประมวลรัษฎากร ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 16) พ.ศ. 2502 ร้อยละ 60

(35) การทำกิจการ โรงสีข้าว ร้อยละ 60

(36) การทำเกษตรกรรมประเภทไม้ล้มลุกและธัญชาติ ร้อยละ 60

(37) การอบหรือบ่มยาสูบ ร้อยละ 60

(38) การเลี้ยงสัตว์ทุกชนิด รวมทั้งการขายวัตถุดิบที่ได้ ร้อยละ 60

(39) การฆ่าสัตว์จำหน่าย รวมทั้งการขายวัตถุดิบที่ได้ ร้อยละ 60

(40) การทำนาเกลือ ร้อยละ 60

(41) การขายเรือกำปั่นหรือเรือที่มีระวางตั้งแต่หกตันขึ้นไป เรือกลไฟหรือเรือยนต์มีระวาง ตั้งแต่ห้าตันขึ้นไป หรือแพ ร้อยละ 60

(42) การขายที่ดินเงินผ่อนหรือการให้เช่าซื้อที่ดิน ร้อยละ 60

การแสดงของนักแสดงละคร ภาพยนตร์ วิทยุหรือโทรทัศน์ นักร้อง นักดนตรี นักกีฬาอาชีพ หรือนักแสดงเพื่อความบันเทิงใด ๆ

(ก) สำหรับเงินได้ส่วนที่ไม่เกิน 300,000 บาท ร้อยละ 60

(ข) สำหรับเงินได้ส่วนที่เกิน 300,000 บาท ร้อยละ 40

การหักค่าใช้จ่ายตาม (ก) และ (ข) รวมกันต้องไม่เกิน 600,000 บาท

ดังนั้น เงินได้ที่มีได้ระบุไว้ตั้งแต่ (1) - (43) ให้หักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรเท่านั้น²⁴⁰

เงินได้พึงประเมินประเภทที่ 8 หักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้เฉพาะกิจการที่พระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการกำหนดค่าใช้จ่ายที่ยอมให้หักจากเงินได้พึงประเมิน (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2502 มาตรา 8 กำหนดอัตราค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาไว้เท่านั้น โดยไม่ต้องแสดงหลักฐานการจ่ายต่อเจ้าพนักงานประเมิน หากผู้มีเงินได้เลือกหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควรต้องแสดงหลักฐานการจ่ายต่อเจ้าพนักงานประเมิน ถ้าปรากฏว่าหลักฐานที่นำมาพิสูจน์นั้นมีรายจ่ายที่หักได้ตามกฎหมายน้อยกว่าอัตราค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาข้างต้น ก็ให้ถือว่ามิได้หักค่าใช้จ่ายเพียงเท่าหลักฐานที่นำมาพิสูจน์²⁴¹

ในกรณีเลือกหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นและสมควร

ถ้าผู้มีเงินได้จากกิจการดังกล่าวข้างต้น มีหลักฐานและพิสูจน์ได้ว่ามีค่าใช้จ่ายมากกว่าอัตราค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้ข้างต้น ผู้มีเงินได้มีสิทธิหักค่าใช้จ่ายได้ตามหลักฐานที่นำมาพิสูจน์นั้น ซึ่งผู้มีเงินได้จะต้องแสดงหลักฐานต่อเจ้าพนักงานประเมินด้วย ทั้งนี้ ในการหักค่าใช้จ่ายตามวิธีการดังกล่าว ให้นำประมวลรัษฎากรมาตรา 65 ทวิ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 21) พ.ศ. 2517 และประมวลรัษฎากรมาตรา 65 ตริ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 16) พ.ศ. 2502 มาใช้บังคับโดยอนุโลม ถ้าตามหลักฐานที่ผู้มีเงินได้นำมาพิสูจน์นั้นปรากฏว่ามีรายจ่ายที่หักได้ตามหลักเกณฑ์ในมาตรา 65 ทวิและมาตรา 65 ตริ น้อยกว่า

²⁴⁰ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 211, น. 38.

²⁴¹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 211, น. 38.

อัตราค่าใช้จ่ายที่กำหนดไว้ใน (1) หรือ (2) ที่กล่าวมาข้างต้น ให้ผู้มีเงินได้หักค่าใช้จ่ายได้เพียงเท่าหลักฐานที่นำมาพิสูจน์²⁴²

3.1.1.3 การหักค่าลดหย่อน

ค่าลดหย่อน คือ จำนวนเงินที่กฎหมายกำหนดให้หักออกจากเงินได้พึงประเมินหลังจากหักค่าใช้จ่ายเป็นพิเศษ นอกเหนือจากรายจ่าย เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีตามสถานะของเสียภาษีแต่ละคน²⁴³

ค่าลดหย่อนเป็นเงินที่กฎหมายกำหนดขึ้นให้หักได้อีกหลังจากการหักค่าใช้จ่ายแล้ว ทั้งนี้ เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีตามสถานะของผู้เสียภาษีแต่ละบุคคล ดังนั้น การหักลดหย่อนจะแสดงให้เห็นถึงรายได้ที่พ้นระดับที่จำเป็นต่อการครองชีพขั้นต่ำแล้ว²⁴⁴

การหักค่าลดหย่อน หมายถึง รายการต่าง ๆ ที่กฎหมายได้กำหนดให้หักได้เพิ่มขึ้นหลังจากได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษีก่อนนำเงินได้ที่เหลือซึ่งเรียกว่าเงินได้สุทธิไปคำนวณภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีผลให้เงินได้สุทธิซึ่งเป็นฐานภาษีลดลง เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษี รัฐบาลใช้การหักลดหย่อนเป็นเครื่องมือในการบริหารการเงินการคลัง ส่งเสริมสถาบันครอบครัว ความมั่นคงของชีวิต เป็นต้น²⁴⁵ การหักค่าลดหย่อนหรือรายจ่ายส่วนบุคคลมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีของบุคคลธรรมดาซึ่งมีรายได้จากการจ้างแรงงาน ค่าลดหย่อน หรือรายจ่ายส่วนบุคคลที่อนุญาตให้หักได้ ซึ่งจะสะท้อนให้เห็นถึงภาระที่ผู้เสียภาษีมียู่ต่อบุคคลในครอบครัวผู้อยู่ในอุปการะ ไม่ว่าจะเป็นค่าลดหย่อนหรือรายจ่ายส่วนบุคคลสำหรับคู่สมรส บุตรผู้อยู่ในอุปการะ เป็นต้น²⁴⁶

รายการหักลดหย่อนกรณีต่าง ๆ มีดังนี้

กรณีที่ 1 การหักลดหย่อนตามประมวลรัษฎากรมาตรา 47 มีรายการดังต่อไปนี้

²⁴² อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 197, น. 154.

²⁴³ อรรถน พจนานุกรม และเพิ่มบุญ เขียวแก้ว, กระบวนวิชากฎหมายภาษีอากรชั้นสูง (Advanced Taxation), เอกสารประกอบคำบรรยาย LA 714 นิติศาสตรมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548, น. 20.

²⁴⁴ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 143, น. 43.

²⁴⁵ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 142, น. 101.

²⁴⁶ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 204, น. 33

1. ผู้มีเงินได้หักลดหย่อน 60,000 บาท ไม่ว่าจะในปีภาษีนั้นผู้มีเงินได้จะอยู่ในประเทศไทยถึง 180 วัน หรือไม่ก็หักลดหย่อนได้เสมอ

2. สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้หักลดหย่อน 60,000 บาท

ในกรณีผู้มีเงินได้ฝ่ายเดียว ให้ผู้มีเงินได้หักลดหย่อนส่วนตัว 60,000 บาท และหักลดหย่อนสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ 60,000 บาท แต่ในกรณีสามีหรือภริยาต่างฝ่ายต่างมีเงินได้ ถ้าความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี การหักลดหย่อนผู้มีเงินได้และสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ให้หักลดหย่อนรวมกันได้ 60,000 บาท แต่ถ้าความเป็นสามีหรือภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษี หรือภริยาแยกคำนวณเงินได้พึงประเมินประเภทที่ 1 ต่างหากจากสามี ให้ต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนได้ 30,000 บาท และสำหรับการหักลดหย่อนบุตรและค่าลดหย่อนดอกเบี้ยเงินกู้อื่น ๆ ให้ต่างฝ่ายต่างหักได้ครึ่งหนึ่งตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแต่ละกรณีเฉพาะในปีภาษีนั้นตามประมวลรัษฎากรมาตรา 47 (2)²⁴⁷

กรณีภริยาผู้มีเงินได้ประเภทที่ 1 ไม่ว่าจะจะมีเงินได้อื่นด้วยหรือไม่ และภริยาจะแยกยื่นรายการและเสียภาษีต่างหากจากสามีเฉพาะส่วนที่เป็นเงินได้ประเภทที่ 1 มิให้ถือว่าเงินได้พึงประเมินของภริยาเป็นเงินได้ของสามี และให้ต่างฝ่ายต่างหักลดหย่อนได้ 30,000 บาท ส่วนการลดหย่อนสำหรับบุตร การศึกษาของบุตร และดอกเบี้ยเงินกู้ยืม ให้ต่างฝ่ายต่างหักได้คนละครึ่งหนึ่งตามอัตราที่กำหนดในประมวลรัษฎากรมาตรา 57 เบญจ²⁴⁸

3. บุตรชอบด้วยกฎหมายหรือบุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ รวมทั้งบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ด้วย²⁴⁹

(1) บุตรชอบด้วยกฎหมายของผู้มีเงินได้หรือบุตรชอบด้วยกฎหมายของสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้คนละ 30,000 บาท

(2) บุตรบุญธรรมของผู้มีเงินได้ คนละ 30,000 บาทแต่รวมกันต้องไม่เกินสามคน

ในกรณีผู้มีเงินได้มีบุตรทั้งตาม (1) และ (2) การหักลดหย่อนสำหรับบุตรให้นำบุตรตาม (1) ทั้งหมดมาหักก่อน แล้วจึงนำบุตรตาม (2) มาหัก เว้นแต่ในกรณีผู้มีเงินได้มีบุตรตาม (1) ที่มี

²⁴⁷ “ลดหย่อนภาษี,” สืบค้นเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2562, จาก

<https://money.kapook.com/view199817.html>.

²⁴⁸ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 143, น. 44.

²⁴⁹ เพิ่งอ้าง.

ชีวิตอยู่รวมเป็นจำนวนตั้งแต่สามคนขึ้นไป จะนำบุตรตาม (2) มาหักไม่ได้ แต่ถ้าบุตรตาม (1) มีจำนวนไม่ถึงสามคนให้นำบุตรตาม (2) มาหักได้ เมื่อรวมกับบุตรตาม (1) แล้วต้องไม่เกินสามคน²⁵⁰

การนับจำนวนบุตรให้นับเฉพาะบุตรที่มีชีวิตอยู่ตามลำดับอายุสูงสุดของบุตร โดยให้นับรวมทั้งบุตรที่ไม่อยู่ในเกณฑ์ได้รับการหักลดหย่อนด้วย²⁵¹

การหักลดหย่อนสำหรับบุตรให้หักได้เฉพาะ

- (1) บุตรซึ่งมีอายุไม่เกินยี่สิบห้าปีและยังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยหรือชั้นอุดมศึกษา
- (2) บุตรซึ่งเป็นผู้เยาว์
- (3) บุตรซึ่งศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ หรือเสมือนไร้ความสามารถอันอยู่ใน

ความอุปการะเลี้ยงดู

แต่มิให้หักลดหย่อนสำหรับบุตรตาม (1) (2) (3) ที่มีเงินได้พึงประเมินในปีภาษีที่ล่วงมาแล้วตั้งแต่ 30,000 บาทขึ้นไป โดยเงินได้พึงประเมินนั้นไม่เข้าลักษณะตามประมวลรัษฎากรมาตรา 42

การหักลดหย่อนสำหรับบุตรดังกล่าว ให้หักได้ตลอดปีภาษีไม่ว่ากรณีที่จะหักได้จะมีอยู่ตลอดปีภาษีหรือไม่ และในกรณีบุตรบุญธรรมนั้นให้หักลดหย่อนในฐานะบุตรบุญธรรมได้แต่ฐานะเดียว²⁵²

บุตรของผู้มีเงินได้ซึ่งมีสิทธิหักลดหย่อนตามเงื่อนไขข้างต้นและยังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาของทางราชการ สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันศึกษาเอกชน หรือโรงเรียนราษฎร์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์ ให้หักลดหย่อนเพื่อการศึกษาได้อีกคนละ 2,000 บาทตามประมวลรัษฎากรมาตรา 47 (1) (ฉ)²⁵³

ส่วนบุตรบุญธรรม ให้บิดาหรือมารดาบุญธรรมเท่านั้นนำไปหักลดหย่อนได้ บิดามารดาแท้จริงจะนำบุตรคนดังกล่าวไปหักลดหย่อนไม่ได้²⁵⁴

²⁵⁰ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 142, น. 102.

²⁵¹ เพิ่งอ้าง.

²⁵² อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 143, น. 45.

²⁵³ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 211, น. 42.

²⁵⁴ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 141, น. 54.

4. เบี้ยประกันชีวิตของผู้มีเงินได้ที่ได้จ่ายไปในปีภาษี หักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง โดยส่วนแรกหักได้ 10,000 บาท ส่วนที่เกิน 10,000 บาท หักได้ไม่เกินเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายแต่ไม่เกิน 10,000 บาท ทั้งนี้ เฉพาะในกรณีกรมธรรม์ประกันชีวิตมีกำหนดเวลาตั้งแต่สิบปีขึ้นไปและผู้รับประกันภัยต้องประกอบกิจการประกันชีวิตในราชอาณาจักร²⁵⁵

สามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้มีสิทธิหักลดหย่อนสำหรับเบี้ยประกันที่จ่ายสำหรับการประกันชีวิตของตนได้ด้วย โดยมีเงื่อนไขว่าความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษีเท่านั้น โดยไม่ต้องคำนึงว่าสามีหรือภริยาจะมีเงินได้ปีภาษีด้วยหรือไม่ก็ตามประมวลรัษฎากรมาตรา 47 (1) (ง)²⁵⁶

การเปิดบัญชีเงินฝากตามกรมธรรม์การฝากเงินออมสินประเภทสงเคราะห์ชีวิตและการศึกษา และประเภทสงเคราะห์ชีวิตและครอบครัวของธนาคารออมสิน เป็นการประกันชีวิตแบบหนึ่ง อยู่ในข่ายที่จะขอหักลดหย่อนตามเกณฑ์นี้ได้ด้วยตามประมวลรัษฎากรมาตรา 47 (1) (ง)²⁵⁷

5. เงินสะสมที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ หักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 10,000 บาท ในกรณีสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ จ่ายเงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และความเป็นสามีภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษีให้หักลดหย่อนได้ด้วยสำหรับเงินสะสมของสามีหรือภริยาที่จ่ายเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพนั้น²⁵⁸

6. ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมที่ผู้มีเงินได้จ่ายให้แก่ธนาคารหรือสถาบันการเงินอื่น บริษัทประกันชีวิต สหกรณ์หรือนายจ้าง สำหรับการกู้ยืมเงินเพื่อซื้อ เช่าซื้อหรือสร้างอาคารอยู่อาศัย โดยจำนวนอาคารที่ซื้อหรือสร้างเป็นประกันการกู้ยืมเงินหักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 10,000 บาท ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีกำหนดโดยอนุมัติรัฐมนตรี และประกาศในราชกิจจานุเบกษา อาคารดังกล่าวให้หมายความรวมถึงอาคารพร้อมที่ดินด้วย²⁵⁹

ดอกเบี่ยเงินกู้ยืมตามจำนวนที่จ่ายจริงนั้น ส่วนแรกหักได้ 10,000 บาท ส่วนที่เกิน 10,000 บาท กฎกระทรวงฉบับที่ 126 ข้อ 2 (52) (53) และ (59) ให้หักในรูปของการยกเว้นภาษีจาก

²⁵⁵ กรมสรรพากร, “ผู้มีเงินได้มีสิทธิหักลดหย่อนอะไรได้บ้าง,” สืบค้นเมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.rd.go.th/publish/557.0.html>.

²⁵⁶ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 143, น. 46.

²⁵⁷ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 211, น. 42.

²⁵⁸ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 256.

²⁵⁹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 255.

เงินได้พึงประเมินได้อีกไม่เกินเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายแต่ไม่เกิน 90,000 บาท รวมสองส่วนหักลดหย่อนได้ตามจำนวนเงินที่ได้จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 100,000 บาท ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามประกาศอธิบดีกรมสรรพากรเกี่ยวกับภาษีเงินได้ (ฉบับที่ 224 และฉบับที่ 226) ใช้บังคับสำหรับเงินได้พึงประเมินตั้งแต่ปีภาษี พ.ศ. 2555 เป็นต้นไป²⁶⁰

7. เงินสมทบที่ผู้ประกันตนจ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมหักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง ในกรณีสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ซึ่งเป็นผู้ประกันตนจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมและความเป็นสามีหรือภริยาได้มีอยู่ตลอดปีภาษีให้หักลดหย่อนได้ด้วยสำหรับเงินสมทบของสามีหรือภริยาที่จ่ายเข้ากองทุนประกันสังคมดังกล่าว²⁶¹

8. เงินบริจาค ให้หักลดหย่อนได้เท่าจำนวนเงินที่บริจาคจริงแต่ต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้ที่เหลือหลังการหักค่าใช้จ่าย และหักลดหย่อนรายการต่าง ๆ ข้างต้นแล้ว เงินบริจาคที่หักลดหย่อนได้นั้นผู้มีเงินได้ต้องบริจาคเป็นเงินให้แก่การกุศลสาธารณะ²⁶²

การหักลดหย่อนสำหรับเงินบริจาคจะต้องบริจาคเป็นเงินเท่านั้นจึงจะหักลดหย่อนได้ ถ้าบริจาคเป็นทรัพย์สิน สิ่งของแล้ว จะคำนวณมูลค่าเพื่อหักลดหย่อนไม่ได้ เช่น บริจาคเครื่องมือแพทย์ หรือเสื้อผ้า เป็นต้น²⁶³

ประมวลรัษฎากรมาตรา 47 (7) เมื่อได้หักลดหย่อนตาม (1) (2) (3) (4) (5) หรือ (6) แล้ว เหลือเท่าใด ให้หักลดหย่อนได้อีกสำหรับเงินบริจาดังต่อไปนี้ โดยให้หักได้เท่าจำนวนที่บริจาค แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินที่เหลือ²⁶⁴

(ก) สถานพยาบาลและสถานศึกษาของทางราชการ

(ข) องค์กร สถานสาธารณกุศล สถานพยาบาล และสถานศึกษาตามประกาศรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

²⁶⁰ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 142, น. 108.

²⁶¹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 143, น. 47.

²⁶² อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 255.

²⁶³ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 143, น. 47.

²⁶⁴ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 211, น. 43.

เงินบริจาคให้แก่การกุศลสาธารณะ หักได้เท่าจำนวนเงินที่จ่าย แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 10 ของเงินได้หลังจากหักค่าใช้จ่ายและหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ ข้างต้นแล้ว²⁶⁵

9. การหักลดหย่อนในกรณีผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย

ประมวลรัษฎากรมาตรา 47 (3) ในกรณีผู้มีเงินได้มิได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทย การหักลดหย่อนตาม (1) (ข) (ค) ให้หักได้เฉพาะสามีหรือภริยาและบุตรที่อยู่ในประเทศไทย²⁶⁶

การหักลดหย่อนสำหรับสามีหรือภริยาของผู้มีเงินได้ บุตร และการศึกษาของบุตร ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดาของผู้มีเงินได้และคู่สมรส ให้หักลดหย่อนได้เฉพาะกรณีที่สามีหรือภริยาและบุตรของผู้มีเงินได้เป็นผู้อยู่ในประเทศไทยในปีภยานั้น²⁶⁷

10. การหักลดหย่อนกรณีผู้มีเงินได้ถึงแก่ความตายในระหว่างปีภายี ซึ่งประมวลรัษฎากรมาตรา 47 (4) ให้หักลดหย่อนได้เสมือนผู้ตายมีชีวิตอยู่ตลอดปีภายีที่ผู้นั้นถึงแก่ความตาย²⁶⁸ กล่าวคือ หักลดหย่อนส่วนตัวผู้มีเงินได้ สามีหรือภริยา บุตรของผู้มีเงินได้ ตลอดจนเบี้ยประกันชีวิต ดอกเบี้ยเงินกู้ยืมเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย เงินสะสมเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพหรือกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการหรือกองทุนประกันสังคมที่เข้าเงื่อนไขตามกฎหมาย²⁶⁹

11. การหักลดหย่อนกรณีผู้มีเงินได้เป็นกองมรดกที่ยังไม่ได้แบ่ง ซึ่งประมวลรัษฎากรมาตรา 47 (5) ให้หักลดหย่อนได้ 60,000 บาท²⁷⁰

12. การหักลดหย่อนกรณีผู้มีเงินได้เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือคณะบุคคลที่มีชื่อนิติบุคคล ซึ่งประมวลรัษฎากรมาตรา 47 (6) ให้หักลดหย่อนได้คนละ 60,000 บาท สำหรับผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลในคณะบุคคลแต่ละคนซึ่งเป็นผู้อยู่ในประเทศไทย แต่รวมกันต้องไม่เกิน 120,000 บาท²⁷¹

²⁶⁵ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 142, น. 113.

²⁶⁶ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 142, น. 116.

²⁶⁷ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 143, น. 47.

²⁶⁸ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 211, น. 43.

²⁶⁹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 141, น. 66.

²⁷⁰ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 142, น. 116.

²⁷¹ เพิ่งอ้าง.

13. ค่าอุปการะเลี้ยงดูบิดา-มารดา ซึ่งหักลดหย่อนจากบิดา-มารดาของตนเอง และบิดา-มารดาของคู่สมรส ได้คนละ 30,000 บาท สูงสุดได้ 4 คน รวมแล้วต้องไม่เกิน 120,000 บาท ซึ่งบิดา-มารดาต้องมีอายุ 60 ปีขึ้นไป และมีรายได้ในปีภยานั้นไม่เกิน 30,000 บาท หากเป็นบิดา-มารดาของคู่สมรส จะใช้สิทธิลดหย่อนภาษีได้ก็ต่อเมื่อคู่สมรสไม่มีรายได้ และถ้ามีบุตรหลายคนการใช้สิทธิลดหย่อนภาษีจะสามารถใช้สิทธิได้เพียงคนเดียวเท่านั้น ตัวอย่างเช่น หากบุตรคนโตใช้สิทธินี้ไปแล้ว บุตรคนอื่น ๆ ก็ไม่สามารถใช้สิทธินี้ได้²⁷²

14. ค่าอุปการะผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพ จำนวน 60,000 บาท ต่อคน ซึ่งต้องเป็นบุคคลที่ดูแลผู้พิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ และผู้พิการต้องมีบัตรประจำตัวผู้พิการตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ หรือเป็นผู้ทุพพลภาพที่มีเงินได้พึงประเมินไม่เกิน 30,000 บาท ต่อปี ทั้งนี้ หากผู้พิการหรือผู้ทุพพลภาพเป็นบิดา-มารดา-บุตร-คู่สมรสของผู้มีเงินได้ ก็สามารถใช้สิทธิควบคู่กันได้ หรือหากคู่สมรสเป็นผู้พิการและไม่มีรายได้ ก็สามารถนำมาลดหย่อนได้สูงสุด 120,000 บาท โดยเป็นค่าลดหย่อนคู่สมรส 60,000 และค่าลดหย่อนอุปการะผู้พิการอีก 60,000²⁷³

15. ค่าฝากครรภ์ และค่าคลอดบุตร หักค่าใช้จ่ายได้ตามจริง สูงสุดไม่เกินปีละ 60,000 บาท ซึ่งผู้ที่มีเงินได้หรือคู่สมรส สามารถนำค่าใช้จ่ายฝากครรภ์และค่าคลอดบุตร มาหักลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้²⁷⁴

16. เบี้ยประกันสุขภาพของบิดา-มารดา ลดหย่อนได้ตามจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท ซึ่งบิดา-มารดาต้องไม่มีเงินได้พึงประเมินในปีภยานั้นที่ขอหักลดหย่อนเกิน 30,000 บาทขึ้นไป และบิดาหรือมารดาต้องอยู่ในไทยไม่ต่ำกว่า 180 วันในปีภยานั้น ผู้ที่จะใช้สิทธิดังกล่าวต้องเป็นบุตรตามกฎหมายเท่านั้น ส่วนบุตรบุญธรรมไม่สามารถใช้สิทธิได้ บุตรสามารถใช้สิทธิได้มากกว่าหนึ่ง

²⁷² “ร้อยเรื่องลดหย่อน ปีภาษี 2560,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://www.rd.go.th/publish/60056.0.html>.

²⁷³ “กรณีการหักลดหย่อนการอุปการะเลี้ยงดูคนพิการและคนทุพพลภาพ,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://prosoffamily.softbankthai.com/Article/Detail/28633>.

²⁷⁴ TAXBugnoms, “สรุปรายการลดหย่อนภาษีปี 2562 พร้อมวิธีคำนวณและเทคนิคการวางแผนภาษีจากประสบการณ์จริง,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://aomoney.com/stories/news/%E0%B8%AA%E0%B8%A3/2542#k3gy312577>.

คน โดยหารเฉลี่ยเท่า ๆ กัน ตัวอย่างเช่น บุตรทั้งสองคน ร่วมกันซื้อประกันสุขภาพให้บิดา จำนวน 15,000 บาท ดังนั้น บุตรแต่ละคนสามารถนำเบี้ยประกันสุขภาพของบิดาไปลดหย่อนภาษีได้คนละ 7,500 บาท อย่างไรก็ตาม แบบประกันสุขภาพของบิดา - มารดาที่จะนำมาลดหย่อนภาษีได้จะต้องเป็นความคุ้มครองด้านใดด้านหนึ่งใน 4 ด้าน เท่านั้น อันได้แก่ คุ้มครองค่ารักษาพยาบาลหรือจ่ายเงินชดเชยจากการเจ็บป่วยทั่วไป คุ้มครองค่ารักษาพยาบาลหรือจ่ายเงินชดเชยจากกรณีอุบัติเหตุ คุ้มครองกรณีที่เป็นโรคร้ายแรง และประกันคุ้มครองการพยาบาลสำหรับการเจ็บป่วยระยะยาว (Long Term Care)²⁷⁵

17. กองทุนรวมหุ้นระยะยาว หรือ Long Term Equity Fund (LTF) หักลดหย่อนได้ สูงสุดร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมิน แต่ไม่เกิน 500,000 บาท โดยในปี 2562 จะเป็นปีสุดท้ายแล้วที่จะสามารถนำเงินลงทุนในกองทุนรวมหุ้นระยะยาว (LTF) มายื่นหักลดหย่อนภาษีได้ เมื่อซื้อแล้วจะต้องถือครองไว้อย่างน้อย 7 ปี ซึ่งจะนับตามปี พ.ศ. ตัวอย่างเช่น ซื้อ LTF ในปี 2562 จะต้องถือไว้จนถึงวันที่ 1 มกราคม 2568 เป็นอย่างน้อย และไม่สามารถโอนหรือเอาไปจำหน่ายเพื่อเป็นหลักประกันได้²⁷⁶

18. กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพ (Retirement Mutual Fund หรือ RMF) หักลดหย่อนได้ สูงสุดร้อยละ 15 ของเงินได้พึงประเมิน แต่ไม่เกิน 500,000 บาท โดยต้องลงทุนขั้นต่ำ 5,000 บาทต่อปี หรือร้อยละ 3 ของเงินได้ และไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ทั้งปีที่ต้องเสียภาษี เมื่อซื้อ RMF ร่วมกับ กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนครู โรงเรียนเอกชน ประกันชีวิต แบบบำนาญ กองทุนการออมแห่งชาติ รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 500,000 บาท และต้องลงทุนเป็น เวลาอย่างน้อย 5 ปี เต็ม นับจากวันที่ลงทุนวันแรก โดยไม่ระงับการซื้อหน่วยลงทุนเกิน 1 ปี ติดต่อกัน ทั้งนี้ การนับ 5 ปี จะนับเฉพาะปีที่มีการซื้อหน่วยลงทุน และจะต้องลงทุนต่อเนื่องไปจนอายุครบ 55 ปี บริบูรณ์²⁷⁷

²⁷⁵ “ข้อดีเพื่อการประหยัดภาษีด้วยการซื้อประกันให้พ่อ,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://www.krungsri.com/bank/th/plearn-plearn/tax-savings-insurance-for-father.html>

²⁷⁶ “ค่าลดหย่อนกลุ่มประกันชีวิตและการลงทุน,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://www.posttoday.com/finance-stock/money/604069>.

²⁷⁷ เพิ่งอ้าง.

19. กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ หักลดหย่อนภาษีได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ที่ต้องเสียภาษี เมื่อรวมกับ RMF กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ กองทุนครูโรงเรียนเอกชน ประกันชีวิตแบบบำนาญ กองทุนการออมแห่งชาติแล้วจะต้องไม่เกิน 500,000 บาท²⁷⁸

20. กองทุนครูโรงเรียนเอกชน หักลดหย่อนภาษีได้เท่าที่จ่ายจริง แต่ไม่เกินร้อยละ 15 ของเงินได้ที่ต้องเสียภาษี เมื่อรวมกับกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ RMF กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ประกันชีวิตแบบบำนาญ กองทุนการออมแห่งชาติแล้วจะต้องไม่เกิน 500,000 บาท²⁷⁹

21. กองทุนการออมแห่งชาติ หักค่าลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง สูงสุดปีละ 13,200 บาท เมื่อรวมกับกองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ RMF กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ ประกันชีวิตแบบบำนาญ กองทุนครูโรงเรียนเอกชนแล้วจะต้องไม่เกิน 500,000 บาท²⁸⁰

22. ค่าลดหย่อนตามมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐ

1) ซื้อช่วยเหลือชาติ ในช่วงต้นปี 2562 หักลดหย่อนได้ตามจำนวนจ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาทสำหรับการซื้อสินค้าระหว่างวันที่ 1 - 16 มกราคม 2562 และต้องเป็นการซื้อสินค้า 3 ประเภทนี้ คือ ยางรถยนต์ หนังสือ จากร้านที่เป็นบริษัท ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือ E-Book ที่ออกใบเสร็จรับเงินได้ และสินค้าโอท็อป (OTOP) จากร้านค้าโอท็อปที่ลงทะเบียนกับกรมการพัฒนาชุมชน และมีหลักฐานเป็นใบเสร็จรับเงิน หรือใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปที่ระบุว่าเป็นรายการซื้อสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์²⁸¹

2) ซื้อสินค้าเกี่ยวกับการศึกษาและกีฬา หักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาท ต้องเป็นการซื้อสินค้าเพื่อการศึกษาและกีฬา ประกอบด้วยอุปกรณ์การศึกษา แต่

²⁷⁸ เพิ่งอ้าง.

²⁷⁹ เพิ่งอ้าง.

²⁸⁰ “Checklist ค่าลดหย่อนในกลุ่มประกัน เงินออม การลงทุน,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://wealthmeup.com/tax-checklist/>.

²⁸¹ “ไปเที่ยว ไปซื้อลดหย่อนภาษี 2562,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://travel.trueid.net/detail/DpWDxeVJNwKY>.

ไม่รวมถึงอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องแต่งกายสำหรับการศึกษา อุปกรณ์กีฬา และเครื่องแต่งกาย สำหรับการเล่นกีฬา และต้องซื้อสินค้าระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม - 30 มิถุนายน 2562²⁸²

3) ซื้อหนังสือ หักลดหย่อนได้เมื่อนำมารวมกับการซื้อหนังสือในโครงการซื้อช่วยชาติ 2561 ในระหว่างวันที่ 1 - 16 มกราคม 2562 ต้องไม่เกิน 15,000 บาท ตัวอย่างเช่น ช่วงวันที่ 1 - 16 มกราคม 2562 ได้ซื้อหนังสือในโครงการซื้อช่วยชาติไปแล้ว 3,000 บาท จะเหลือวงเงินที่สามารถซื้อหนังสือเพื่อขอลดหย่อนภาษีตลอดทั้งปีได้อีก 12,000 บาท และสามารถซื้อได้ทั้งหนังสือที่เป็นสิ่งพิมพ์ทุกประเภท รวมทั้ง E-Book แต่ยกเว้นนิตยสารและหนังสือพิมพ์ ต้องซื้อหนังสือจากร้านที่เป็นบริษัท หรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลซึ่งประกอบกิจการในประเทศไทย และต้องซื้อหนังสือระหว่างวันที่ 1 มกราคม - 31 ธันวาคม 2562²⁸³

4) ซื้อสินค้าโอท็อป (OTOP) หักลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 15,000 บาทต้องซื้อจากร้านค้าโอท็อปที่ลงทะเบียนกับกรมการพัฒนาชุมชน และซื้อสินค้าระหว่างวันที่ 30 เมษายน - 30 มิถุนายน 2562 โดยต้องมีใบเสร็จรับเงิน หรือใบกำกับภาษีแบบเต็มรูปที่ระบุว่าเป็นรายการซื้อสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์²⁸⁴

5) ท่องเที่ยวไทย การหักลดหย่อนสามารถแบ่งออกได้เป็นท่องเที่ยวเมืองหลัก ลดหย่อนภาษีได้ไม่เกิน 15,000 บาท และท่องเที่ยวเมืองรอง ลดหย่อนภาษีได้ไม่เกิน 20,000 บาท แต่รวมกันทั้งหมดแล้ว ต้องไม่เกิน 20,000 บาท และต้องเดินทางท่องเที่ยวระหว่างวันที่ 30 เมษายน - 30 มิถุนายน 2562 ซึ่งต้องเป็นค่าที่พัก ค่าบริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ตามเงื่อนไขที่กำหนด²⁸⁵

6) ค่าซ่อมแซมบ้าน-รถที่ประสบภัยจากพายุปาบึก แบ่งออกเป็น ค่าซ่อมแซม อสังหาริมทรัพย์ หรือค่าวัสดุ หรืออุปกรณ์ในการซ่อมแซมอาคาร หรือห้องชุด ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 100,000 บาท ค่าซ่อมแซมรถ หรือสิ่งอำนวยความสะดวกในรถ ตามที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน

²⁸² เพ็ญอ้าง.

²⁸³ “6 มาตรการ ลดหย่อนภาษีช่วยชาติ 2562,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563, จาก

https://www.tipinsure.com/NewsAndActivities/news_content_v3/.

²⁸⁴ เพ็ญอ้าง.

²⁸⁵ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 281.

30,000 บาท โดยจะต้องเป็นผู้ประสบเหตุอุทกภัยจากพายุปาบึก ที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 3 - 7 มกราคม 2562 และต้องมีการใช้จ่ายในการซ่อมแซมระหว่างวันที่ 3 มกราคม - 31 มีนาคม 2562²⁸⁶

7) ค่าซ่อมแซมบ้าน-รถที่ประสบภัยน้ำท่วม 32 จังหวัด แบ่งออกเป็น ค่าซ่อมแซมทรัพย์สินรถ หรืออุปกรณ์ ลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่ไม่เกิน 30,000 บาท ค่าซ่อมแซมอสังหาริมทรัพย์ ครอบคลุมบ้าน บ้านเช่า ลดหย่อนได้ตามจำนวนที่จ่ายจริง แต่รวมกันไม่เกิน 100,000 บาท กรณีที่เจ้าของบ้านมีบ้านหลายหลังให้นำใบเสร็จมารวมกันและขอลดหย่อนภาษีได้ครั้งเดียว สำหรับผู้ประสบภัยน้ำท่วม 32 จังหวัด ในพื้นที่ที่ประกาศเขตภัยพิบัติจากพายุโพดุล พายุคาจิกิ และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ต้องมีการใช้จ่ายในการซ่อมแซมระหว่างวันที่ 29 สิงหาคม - 30 พฤศจิกายน 2562²⁸⁷

3.1.2 มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการหักค่าลดหย่อนเพื่อการช้อกล้างคิดรถยนต์

จากการศึกษาค้นคว้ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภาษีอากรของประเทศไทยพบว่าในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่มีบทบัญญัติหรือมาตรการทางภาษีอากรที่เกี่ยวกับค่าลดหย่อนในการช้อกล้างคิดรถยนต์เพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรที่เกิดขึ้น การช้อกล้างคิดรถยนต์จะมีเพียงแต่ส่วนลดค่าเบี้ยประกันภัยรถยนต์เท่านั้น จุดประสงค์ของการให้ลดเบี้ยประกันเมื่อติดกล้อคิดรถยนต์เพื่อตรวจสอบวินัยทางจราจรของประชาชนผู้ใช้รถใช้ถนน ทั้งยังเป็นหลักฐานสำคัญในการยืนยันตัวผู้กระทำผิด ทำให้ผู้ขับขี่หันมาขับรถด้วยความระมัดระวังกันมากขึ้น และไม่กล้าฝ่าฝืนกฎจราจรตามคำสั่งนายทะเบียนที่ 8/2560 เรื่อง ให้ใช้อัตราเบี้ยประกันภัยรถยนต์ สำหรับรถยนต์ที่ติดตั้ง

²⁸⁶ “หักลดหย่อนภาษีค่าซ่อมบ้านซ่อมรถ ‘พายุปาบึก’,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://www.thebangkokinsight.com/87165/>.

²⁸⁷ “สรุปรายการลดหย่อนภาษีปี 2562,” สืบค้นเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563, จาก <https://www.sanook.com/money/706567/>

ระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ที่ติดตั้งมากับรถยนต์²⁸⁸ เพื่อเป็นการเสริมสร้างวินัยจราจรแก่ประชาชน จึงส่งเสริมให้เจ้าของรถมีการติดตั้งระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (Closed - Circuit Television : CCTV) ที่ติดตั้งกับรถยนต์ อันเป็นอุปกรณ์ที่มีส่วนช่วยในการตรวจสอบวินัยจราจร อีกทั้งยังสามารถใช้เป็นหลักฐานสำคัญในการยืนยันถึงการกระทำความผิดจากการใช้รถยนต์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 30 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2535²⁸⁹ นายทะเบียนจึงมีคำสั่ง ดังต่อไปนี้

1. คำสั่งนี้เรียกว่า “คำสั่งนายทะเบียนที่ 8/2560 เรื่อง ให้ใช้อัตราเบี้ยประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจ สำหรับรถยนต์ที่ติดตั้งระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ที่ติดตั้งกับรถยนต์”²⁹⁰
2. คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป²⁹¹
3. ให้บริษัทให้ส่วนลดเบี้ยประกันภัยในการรับประกันภัยตามกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ทุกประเภทเป็นส่วนลดอื่นในอัตราร้อยละ 5 - 10 ของเบี้ยประกันภัยสุทธิ สำหรับรถยนต์ที่ติดตั้งระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ที่ติดตั้งกับรถยนต์ โดยแสดงหลักฐานภาพถ่ายการติดตั้งระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ที่ติดตั้งกับรถยนต์คันเอาประกันภัย ในเวลาทำสัญญาประกันภัย และต้องติดตั้งระบบกล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ที่ติดตั้งกับรถยนต์ไว้ตลอดเวลาเอาประกันภัยด้วย²⁹²

โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม 2560 เป็นต้นไป การที่สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ลดอัตราเบี้ยประกันสำหรับรถยนต์ที่ติดตั้งกล้อง เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) ต้องการณรงค์ให้คนไทยขับรถอย่างปลอดภัยมากขึ้น เพราะกล้องติดรถยนต์สามารถใช้เป็นหลักฐานดำเนินคดีได้ และการที่มีกล้องติดรถก็สามารถนำไปลดค่าเบี้ยประกันภัยรถยนต์ได้อีกด้วย ซึ่งทางบริษัทประกันภัยรถยนต์ทั้งหลายจะสามารถเก็บข้อมูลได้อย่างละเอียดมากขึ้นว่าอุบัติเหตุที่

²⁸⁸ “คำสั่งนายทะเบียนที่ 8/2560,” สืบค้นเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2562, จาก

<https://www.oic.or.th/sites/default/files/registrar-order-8-2560.pdf>.

²⁸⁹ เพิ่งอ้าง.

²⁹⁰ เพิ่งอ้าง.

²⁹¹ เพิ่งอ้าง.

²⁹² เพิ่งอ้าง.

เกิดขึ้นนั้นเกิดจากอะไร เกิดขึ้นที่ไหนบริเวณไหน เกิดขึ้นในเวลาใด และใครเป็นผู้ผิดหรือถูก ซึ่งทางบริษัทประกันภัยรถยนต์สามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นส่วนในการวิเคราะห์เบี้ยประกันในอนาคตได้²⁹³

ส่วนลดค่าเบี้ยประกันภัยรถยนต์นั้นความครอบคลุมทั้งลูกค้ำเก่า และลูกค้ำใหม่ของบริษัทประกันภัยรถยนต์ ไม่ว่าจะทำประกันภัยรถยนต์ ชั้น 1 ชั้น 2 ชั้น 2+ ชั้น 3 หรือชั้น 3+ ก็ตามก็สามารถรับส่วนลดค่าเบี้ยประกันภัยรถยนต์จากการติดกล้องรถยนต์ได้ทั้งหมด ในการขอส่วนลดค่าเบี้ยประกันภัยรถยนต์นั้น ผู้เอาประกันต้องแสดงหลักฐานเป็นรูปถ่ายรถยนต์คันที่ติดกล้องเรียบร้อยแล้วที่จะเอาประกันภัย ให้แก่บริษัทประกันภัยรถยนต์ โดยรถยนต์คันที่เอาประกันภัยนั้นจะต้องทำการติดกล้องติดรถยนต์ตลอดระยะเวลาในการทำประกันภัย²⁹⁴

ทั้งนี้ กล้องโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ที่ติดตั้งกับรถยนต์ หมายถึง กล้องติดรถยนต์ทุกประเภทที่ใช้ติดตั้งภายในรถยนต์ที่สามารถบันทึกภาพเคลื่อนไหว แต่ไม่รวมถึงอุปกรณ์อื่นที่นำมาดัดแปลง เพื่อให้มีลักษณะการใช้งานเช่นเดียวกับกล้องติดรถยนต์ และไม่มีกำหนดมาตรฐานคุณภาพ ราคาของกล้องติดรถยนต์²⁹⁵

ดังนั้น ถ้าหากมีมาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับหักค่าลดหย่อนทางภาษี สำหรับบุคคลธรรมดาเพื่อซื้อกล้องติดรถยนต์ ซึ่งนำมาหักในรูปค่าลดหย่อนตามรายการ จะเป็นแรงจูงใจให้ผู้ขับขี่รถยนต์ในประเทศไทยหันมาซื้อกล้องติดรถยนต์กันเพิ่มมากขึ้น

3.2 กฎหมายของต่างประเทศ

3.2.1 สหรัฐอเมริกา

3.2.1.1 ภาษีเงินได้ของสหรัฐอเมริกา

²⁹³ “ติดกล้องหน้ารถ ได้ลดเบี้ยประกัน คปภ. ออกกฎให้รถที่ติดกล้อง Dashcam ได้ส่วนลดทำประกัน,” สืบค้นเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://droidsans.com/car-with-dashcam-get-discount-on-insurance/>.

²⁹⁴ Charlotte, “ซื้อกล้องติดรถลดอัตราเบี้ยประกันภัยรถยนต์,” สืบค้นเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://auto.mthai.com/news/tips/56925.html>.

²⁹⁵ “ติดกล้องหน้ารถ ได้ลดเบี้ยประกัน,” สืบค้นเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2562, จาก <https://www.thairath.co.th/news/business/947652>.

สหรัฐอเมริกา มีการปกครองในรูปแบบสาธารณรัฐ ระบบการจัดเก็บภาษีอากรจึงมีความซับซ้อนมาก ภาษีอากรของสหรัฐอเมริกามีทั้งภาษีอากรที่จัดเก็บโดยรัฐบาลกลาง (Federal Government) และที่จัดเก็บโดยมลรัฐ (State Government) ซึ่งรวมถึงท้องถิ่น (Local Government) เช่น เทศบาล เป็นต้น²⁹⁶

1. ระบบภาษีอากรของสหรัฐอเมริกา

กฎหมายรัฐธรรมนูญของสหรัฐอเมริกาให้อำนาจรัฐบาลกลางและรัฐบาลของมลรัฐจัดเก็บภาษีอากรเพื่อนำไปใช้จ่ายในการบริหารประเทศ สหรัฐอเมริกามีการจัดเก็บภาษีอากรแยกเป็น 2 ระดับ คือ ระดับรัฐบาลกลาง และระดับมลรัฐ เนื่องจากสหรัฐอเมริกาคือประเทศที่เป็นรัฐรวม กล่าวคือ เป็นประเทศที่ประกอบด้วยมลรัฐต่าง ๆ ซึ่งแต่ละมลรัฐต่างมีอำนาจในการจัดเก็บภาษีอากรเป็นของตนเอง เพื่อให้การจัดเก็บภาษีอากรมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและเพื่อให้รัฐบาลกลางมีเงินที่จะนำมาใช้ในการบริหารประเทศ รัฐธรรมนูญสหรัฐอเมริกาจึงต้องจำกัดสิทธิในการจัดเก็บภาษีอากรบางชนิดของมลรัฐ และโอนอำนาจนั้นมาเป็นของรัฐบาลกลางแทน ซึ่งภาษีอากรระดับรัฐบาลกลางส่วนใหญ่จะเป็นภาษีเงินได้ ในขณะที่ภาษีอากรระดับมลรัฐส่วนใหญ่จะเป็นภาษีการบริโภคและภาษีทรัพย์สิน²⁹⁷

1) ภาษีอากรระดับรัฐบาลกลางมีสำนักงานสรรพากรของสหรัฐอเมริกา (Internal Revenue Service : IRS) ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดของกระทรวงการคลังทำหน้าที่จัดเก็บ มีวัตถุประสงค์หลักในการจัดเก็บ คือ เพื่อนำเงินมาใช้เป็นค่าใช้จ่ายของรัฐบาลกลางในการบริหารประเทศ รวมถึงมีวัตถุประสงค์อื่น ได้แก่ เพื่อจัดสรรทรัพยากร เพื่อควบคุมพฤติกรรมในทาง

²⁹⁶ โสพล สุวรรณเนตร์ กิรติ ตั้งธรรม ภมร สัตตภรณ์พิภพ ณรงค์ กอนดี ทศนีย์ เหลืองเรืองรอง, “รายงานผลการศึกษาดูงานการอบรม หลักสูตร กฎหมายเกี่ยวกับคดีภาษีอากร ณ Boston University ประเทศสหรัฐอเมริกา,” สืบค้นเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2562, จาก

<https://oia.coj.go.th/th/file/get/file/201809254632ee21de4376e4c5d8cb426dabe9f7194917.pdf>.

²⁹⁷ เพิ่งอ้าง.

เศรษฐกิจและสังคมบางประการ เพื่อกระจายรายได้เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและตอบสนองนโยบายต่าง ๆ ของรัฐ²⁹⁸

ภาษีอากรระดับรัฐบาลกลางจัดเก็บตามประมวลรัษฎากร (Internal Revenue Code : IRC) และได้กำหนดภาษีอากรไว้ ดังนี้

- ภาษีเงินได้ เป็นภาษีที่สหรัฐอเมริกาจัดเก็บได้มากที่สุด ส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลสามารถจัดเก็บได้รองลงมา ภาษีเงินได้นิติบุคคลธรรมดาจัดเก็บในอัตราก้าวหน้าตั้งแต่ร้อยละ 10 - 35 ส่วนภาษีเงินได้นิติบุคคลก็จัดเก็บในอัตราก้าวหน้าเช่นเดียวกัน²⁹⁹ ทำให้อัตรามีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงขึ้นและลงไปตามจำนวนเงินได้ที่เพิ่มขึ้น และมีการจัดเก็บภาษีอื่น ๆ เพิ่มเติม เช่น

ภาษีการโอน (Transfer Tax) เป็นภาษีที่มุ่งจัดเก็บจากผู้เสียภาษีอากรที่มีฐานะดี โดยแบ่งออกเป็นภาษีกองมรดก (Estate Tax) และภาษีการให้ (Gift Tax)³⁰⁰

ภาษีกองมรดกเป็นภาษีที่มุ่งจัดเก็บจากกองมรดกหลังจากที่เจ้ามรดกเสียชีวิตไปแล้ว โดยต้องชำระภาษีก่อนที่จะมีการแบ่งทรัพย์สินในกองมรดก³⁰¹

ภาษีการให้ (Gift Tax) เป็นภาษีที่จัดเก็บจากการโอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้แก่กันในขณะที่ผู้โอนยังมีชีวิตอยู่ เพื่อการป้องกันการเลี่ยงภาษีกองมรดก โดยผู้มีหน้าที่เสียภาษีคือ ผู้โอน³⁰²

ภาษีการโอนข้ามชั้นอายุ (Generation - Skipping Transfer Tax) เป็นภาษีที่จัดเก็บจากการที่เจ้าของทรัพย์สิน โอนทรัพย์สินให้แก่บุคคลซึ่งเป็นรุ่นหลานของตน โดยมี

²⁹⁸ มสารัตน์ หรสิทธิ์เดชเจริญ, “ปัญหาการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้าง : ศึกษากรณีการเร่งรัดจัดเก็บภาษีเงินได้นิติบุคคลตามประมวลรัษฎากร,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, 2560), น. 141.

²⁹⁹ สุพัตรา สืบสม อนันตพงศ์, “การดำเนินคดีภาษีอากรในส่วนภาษีเงินได้ ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างศาลภาษีอากรกลางของไทยกับศาลภาษีอากรกลางของสหรัฐอเมริกา,” การอบรมหลักสูตรผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น รุ่นที่ 13 สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม, 2557, น. 18 - 19.

³⁰⁰ เพิ่งอ้าง.

³⁰¹ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 299, น. 32.

³⁰² เพิ่งอ้าง.

วัตถุประสงค์เพื่อเลี้ยงภาษีกองมรดก หรือภาษีการให้ ตัวอย่างเช่น การที่เจ้าของทรัพย์สินตั้งกองทรัสต์ (Trust) ขึ้นมา และยกประโยชน์ให้แก่ลูกหลานของตน ต่อมาเมื่อลูกตายให้ทรัพย์สินในกองทรัสต์ตกเป็นของหลาน ในกรณีเช่นนี้ หากทรัพย์สินไม่ตกอยู่ในบังคับของภาษีกองมรดก ทรัพย์สินเหล่านี้จะต้องนำมาเสียภาษีการโอนข้ามชั้นอายุ เป็นต้น³⁰³

- ภาษีการจ้างงาน (Payroll Tax) เป็นภาษีที่มีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาเป็นเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดสวัสดิการสังคมต่าง ๆ เช่น กองทุนประกันสังคม กองทุนค่ารักษาพยาบาล กองทุนบำเหน็จบำนาญ เป็นต้น ภาษีการจ้างงานนี้จัดเก็บโดยอำนาจของรัฐบาลบัญญัติ 3 ฉบับ ได้แก่ Federal Insurance Contributions Act, Railroad Retirement Tax Act, Unemployment Tax Act โดยมุ่งเก็บจากบุคคลผู้มีรายได้ ไม่ว่าจะเป็นลูกจ้าง นายจ้าง หรือผู้ที่ประกอบธุรกิจส่วนตัว³⁰⁴

2) ภาษีสรรพสามิต (Excise Tax) เป็นภาษีที่จัดเก็บทั้งในระดับรัฐบาลกลางและมลรัฐ โดยการจัดเก็บในระดับรัฐบาลกลางนั้น จะมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดเก็บอยู่ 3 หน่วยงาน คือ สำนักงานสรรพากรของสหรัฐอเมริกา (Internal Revenue Service : IRS) สำนักงานภาษีศุลกากร และสำนักงานการค้าและจัดเก็บภาษีสุราและยาสูบ (Alcohol and Tobacco Tax and Trade Bureau) ภาษีสรรพสามิตที่จัดเก็บหลัก ๆ จะเป็นน้ำมัน สุรา ยาสูบ อาวุธปืน และสินค้าที่รัฐต้องการควบคุมการบริโภคอื่น³⁰⁵

2. ภาษีอากรระดับมลรัฐ ซึ่งมลรัฐแต่ละมลรัฐยังมีการจัดเก็บภาษีอากรระดับมลรัฐ เพื่อนำเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารและจัดบริการสาธารณะภายในมลรัฐของตน โดยภาษีอากรระดับมลรัฐสามารถแบ่งได้เป็นภาษีอากรที่มลรัฐจัดเก็บเอง และภาษีอากรที่ท้องถิ่นจัดเก็บ³⁰⁶

ภาษีอากรระดับมลรัฐที่จัดเก็บ ได้แก่

1) ภาษีเงินได้ (Income Tax) เป็นภาษีที่จัดเก็บจากประชาชนในมลรัฐของตนทั้งที่เป็นบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล จัดเก็บแยกต่างหากจากภาษีเงินได้ของสหพันธ์ ซึ่งอัตราภาษีก็จะแตกต่างกันไปตามแต่ละมลรัฐ มีทั้งที่เป็นอัตราคงที่ และอัตราก้าวหน้า³⁰⁷

³⁰³ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 296.

³⁰⁴ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 301.

³⁰⁵ อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 296.

³⁰⁶ เพิ่งอ้าง.

³⁰⁷ เพิ่งอ้าง.

2) ภาษีการขาย (Sales Tax) เป็นภาษีที่จัดเก็บจากการขายสินค้าและการให้บริการ ซึ่งสามารถแยกภาษีการขาย ออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้

- ภาษีผู้ประกอบการ (Vendor Tax) เป็นภาษีที่จัดเก็บจากผู้ประกอบการด้วยเหตุที่ผู้ประกอบการมีสิทธิที่ได้ประกอบกิจการ โดยฐานของภาษีผู้ประกอบการนี้ คือ จำนวนสินค้าที่ขายได้³⁰⁸

- ภาษีผู้บริโภค (Consumer Tax) เป็นภาษีที่จัดเก็บจากผู้บริโภคที่ซื้อสินค้าหรือรับบริการ โดยฐานของภาษีบริโภคนี้ คือ ราคาขายสินค้าหรือบริการ โดยผู้ประกอบการทำหน้าที่เป็นผู้จัดเก็บและนำส่งภาษีให้แก่รัฐ³⁰⁹

- ภาษีการขายระบบผสม (Combination Vendor - Consumer Tax) เป็นภาษีที่จัดเก็บจากผู้ประกอบการและมีกฎหมายกำหนดให้ผลกระทarget ให้แก่ผู้บริโภค โดยจัดเก็บจากฐานราคาสินค้า ซึ่งหากมองในมุมมองของผู้บริโภคแล้วภาษีการขายระบบผสมนี้ไม่แตกต่างจากภาษีผู้บริโภค³¹⁰

3) ภาษีการใช้ (Use Tax) เป็นภาษีที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับภาษีการขาย ที่จัดเก็บจากการใช้ การมีไว้ หรือการซื้อทรัพย์สินส่วนบุคคลที่ไม่อยู่ในบังคับต้องเสียภาษีการขาย โดยส่วนใหญ่จะจัดเก็บจากรัฐกรรมเช่า เช่าซื้อ หรือจากสินค้าที่ซื้อนอกมลรัฐ เพื่อเป็นการป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีการขาย³¹¹

4) ภาษีทรัพย์สิน (Property Tax) เป็นภาษีที่จัดเก็บจากสังหาริมทรัพย์และอสังหาริมทรัพย์ โดยทั่วไปแต่ละมลรัฐจะให้เป็นอำนาจของรัฐบาลท้องถิ่นในการจัดเก็บภาษีชนิดนี้ รวมทั้งเงินภาษีที่จัดเก็บมาได้ก็จะนำไปบริหารและเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดบริการสาธารณะในท้องถิ่นนั้น ๆ³¹²

³⁰⁷ อ้างแล้ว เชนเจอร์รที่ 299.

³⁰⁸ อ้างแล้ว เชนเจอร์รที่ 296.

³⁰⁹ เพิ่งอ้าง.

³¹⁰ เพิ่งอ้าง.

³¹¹ เพิ่งอ้าง.

³¹² อ้างแล้ว เชนเจอร์รที่ 299.

5) ภาษีสรรพสามิต (Excise Tax) เป็นภาษีที่จัดเก็บจากสินค้าที่ไม่ถูกจัดเก็บภาษีการ ขายทั่วไป เนื่องจากเป็นสินค้าที่มรัฐต้องการควบคุมเป็นพิเศษ สินค้าที่ถูกเก็บภาษีสรรพสามิต เช่น สุรา ยาสูบ น้ำมัน รถยนต์ เป็นต้นโดยทั่วไปภาษีสรรพสามิตนี้มรัฐจะมีอำนาจในการจัดเก็บ³¹³

6) ภาษีที่จัดเก็บจากทรัพย์สินมรดก เป็นภาษีที่จัดเก็บจากทรัพย์สินของผู้ตาย สามารถ แบ่งได้เป็นประเภท ดังนี้

- ภาษีมรดก (Inheritance Tax) เป็นภาษีที่มรัฐจัดเก็บจากการโอนทรัพย์สินของผู้ตาย โดยผู้มีหน้าที่เสียภาษี คือ ผู้รับมรดก³¹⁴

- ภาษีกองมรดก (Estate Tax) เป็นภาษีที่จัดเก็บจากกองมรดกของผู้ตาย เมื่อเจ้า มรดกเสียชีวิต จะถือว่ารัฐเป็นเจ้าของที่ทันที และต้องชำระภาษีก่อนที่จะมีการแบ่งทรัพย์สินในกอง มรดกนั้น³¹⁵

2. วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บภาษีอากร

ระบบภาษีในสหรัฐอเมริกา มีความสลับซับซ้อนและไม่แน่นอน ทำให้เห็นถึงสังคม ขนาดใหญ่ที่มีความซับซ้อน เนื่องจากผลประโยชน์ที่แข่งขันกันทางธุรกิจ นอกจากนี้ ยังใช้ระบบ การจัดเก็บภาษีเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์³¹⁶ ดังนี้

1) เพื่อหารายได้ซึ่งจำเป็นต่อการบริหารประเทศในทุกด้าน ซึ่งเป็นภารกิจของ รัฐบาล

2) เป็นเครื่องมือในการพัฒนา และควบคุมเศรษฐกิจ

3) เป็นเครื่องมือในการพัฒนา และควบคุมด้านสังคมของประเทศ ได้แก่ การกระตุ้น พฤติกรรมที่พึงปรารถนา เช่น ใช้มาตรการทางด้านภาษีสับสนุนด้านการศึกษา ด้านการประกัน ชีวิต สุขภาพ อนามัย รวมถึงสถาบันครอบครัว และการกีดกันพฤติกรรมที่ไม่พึงปรารถนา เช่น การ จัดเก็บภาษีในอัตราสูง หรือเก็บภาษีสรรพสามิตเพิ่มขึ้นเพื่อควบคุมสินค้า การบริโภคสินค้าที่เป็น อันตรายต่อสุขภาพ หรือสินค้าฟุ่มเฟือยที่ไม่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต หรืออบายมุข เป็นต้น

³¹³ เฟ็งฮ้าง.

³¹⁴ ฮ้างแล้ว เจริงอรรถที่ 296.

³¹⁵ เฟ็งฮ้าง.

³¹⁶ เฟ็งฮ้าง.

- 4) จัดเก็บภาษีให้เกิดความเป็นธรรมในสังคมตามหลักความสามารถในการหาเงินได้
- 5) เพื่อให้บรรลุนโยบายประสงค์ในทางการเมือง
- 6) เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการบริหารการจัดเก็บภาษีให้มีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บน้อยที่สุดทั้งของภาครัฐและผู้เสียภาษี

3. ระบบภาษีของมลรัฐ

มลรัฐแต่ละมลรัฐมีอิสระในการจัดตั้งระบบภาษีของตนเอง มีทั้งที่คล้าย ๆ กัน และนอกเหนือไปจากที่กำหนดโดยรัฐบาลกลางและมลรัฐไม่มีอำนาจกำหนดอัตราศุลกากร จึงไม่มีการจัดเก็บภาษีศุลกากร³¹⁷

มลรัฐส่วนใหญ่กำหนดการจัดเก็บภาษีการขาย ซึ่งคล้ายกับภาษีมูลค่าเพิ่มแต่มีข้อแตกต่างกัน ดังนี้

ภาษีการขายเก็บในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ผู้ผลิต ขั้นตอนการจัดจำหน่าย ไม่ว่าจะขายส่งหรือขายปลีก จนไปถึงผู้บริโภค³¹⁸

ภาษีมูลค่าเพิ่ม จัดเก็บทุกขั้นตอน ตั้งแต่การผลิต การจัดจำหน่าย เฉพาะมูลค่าเพิ่มในแต่ละทอด จะเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการแต่ละรายผลักภาระภาษีมูลค่าเพิ่มให้ผู้บริโภคคนสุดท้าย (Enduser) เป็นผู้รับภาษี และไม่มีการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในสหรัฐอเมริกา³¹⁹

ภาษีการขายจัดเก็บจากการขายสินค้า แต่ไม่จัดเก็บจากการให้บริการ มีปัญหาจากการจัดเก็บภาษีการขายจากการขายทางออนไลน์ (E - Commerce) เพราะผู้ประกอบการมีหลายระดับ โดยเฉพาะการจัดเก็บจากรายย่อยจะมีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บสูงมาก โดย Federal Court จะพิจารณาว่าให้มลรัฐจัดเก็บภาษีการขายจากการขายทางออนไลน์อย่างไร เพราะมลรัฐไม่สามารถจัดเก็บภาษีจากผู้ขายได้ การจัดเก็บจากผู้บริโภคคนสุดท้ายทำได้ยาก³²⁰

³¹⁷ วีรพงษ์ รามางกูร, “ระบบภาษีอากรในสหรัฐ,” สืบค้นเมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2562, จาก <https://www.prachachat.net/opinion-column/news-81956>.

³¹⁸ อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ 296.

³¹⁹ เพิ่งอ่าง.

³²⁰ สูดคณิง สมบูรณ์วงศ์, “E - Commerce กับประเด็นภาษี 360 องศา,” สรรพากรศาสตร์, ฉบับที่ 10, ปีที่ 62, น. 105 – 107, (ตุลาคม 2558).

กรณีผู้ขายและผู้ซื้ออยู่คนละรัฐ มลรัฐที่จะมีสิทธิจัดเก็บภาษีจะถือตามหลักสิ่งที่อยู่ว่ารัฐนั้นมีความสัมพันธ์กับผู้ขายเพียงใด แต่การพิจารณานิติสัมพันธ์ เช่น ถิ่นที่อยู่ หรือสำนักงานสาขา เป็นต้น ทำได้ยาก เนื่องจากการขายสินค้าทางออนไลน์ไม่ปรากฏสถานประกอบการถาวร³²¹

การพิจารณาว่าจะต้องเสียภาษีหรือไม่ และมีสิทธิขอคืน หากชำระเกินเป็นจำนวนเท่าใด แต่บางกรณีกฎหมายบัญญัติไว้โดยเฉพาะว่า ให้มีการตรวจสอบยืนยันข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น ตรวจสอบยอดเงินได้พึงประเมินที่ถูกอ้างอิงยื่นเสียภาษีกับข้อมูลภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายที่นายจ้างหักและนำส่งต่อสรรพากร เนื่องจากการหักภาษี ณ ที่จ่าย มีเฉพาะเงินได้จากการจ้างแรงงาน และไม่มีสิทธิเลือกเสียภาษีตามที่ถูกหักไว้ ณ ที่จ่าย และภาษีที่ถูกหักไว้ให้เป็นเครดิตภาษีเมื่อถูกอ้างอิงยื่นรายการประเมินตนเองตามเวลาที่กฎหมายกำหนด³²²

3.2.1.2 การหักค่าใช้จ่ายจากเงินได้พึงประเมินตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา

ภาษีเงินได้ในสหรัฐอเมริกาจะถูกกำหนดโดยรัฐบาลกลาง ส่วนใหญ่ของรัฐและหลายรัฐบาลท้องถิ่น ภาษีเงินได้จะถูกกำหนดโดยใช้อัตราภาษีซึ่งอาจเพิ่มขึ้น เป็นเงินได้ที่เพิ่มขึ้น บุคคลธรรมดาและนิติบุคคลจะต้องเสียภาษีโดยตรง ที่ดิน และทรัสต์ อาจต้องเสียภาษีจากเงินได้ที่ไม่ได้จัดแบ่ง³²³

การจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นการจัดเก็บจากเงินได้ที่ได้รับตลอดในปีภาษี ตั้งแต่ 1 มกราคม ถึง 31 ธันวาคม จากแหล่งต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส ค่าธรรมเนียมการให้บริการ ขายสินค้า รายได้ทางธุรกิจอื่น กำไรจากการขายทรัพย์สิน ค่าเช่า ดอกเบี้ย เงินปันผล ค่าสิทธิ เงินบำนาญเลี้ยงชีพ เงินประกันชีวิต และกองมรดก³²⁴

³²¹ เฟ็งฮ้าง.

³²² ฮ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 296.

³²³ “Income Tax in United States,” Retrieved November 22, 2019, from http://en.wikipedia.org/wiki/Income_tax_in_the_United_States.

³²⁴ *Ibid.*

เงินได้พึงประเมินที่จะนำมาคำนวณภาษี คือ เงินได้ตามที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ เงินได้รวมตลอดทั้งปีภาษี โดยหักค่าใช้จ่ายทางธุรกิจ และค่าลดหย่อนส่วนบุคคล และรายการอื่น ออกแล้ว เหลือเงินได้สุทธิเท่าไรจึงนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษี³²⁵

การหักค่าใช้จ่ายของสหรัฐอเมริกา เป็นการหักค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของผู้เสีย ภาษี เรียกว่า การหักค่าใช้จ่ายทางธุรกิจ³²⁶ ซึ่งสามารถแบ่งการหักค่าใช้จ่ายได้ออกเป็น 2 แบบ ดังนี้

1. การหักค่าใช้จ่ายตามรายการ ผู้เสียภาษีจะต้องมีหลักฐานการจ่ายเงินของแต่ละ รายการมาแสดง และค่าใช้จ่ายที่หักได้จะต้องเกี่ยวข้องกับเงิน ได้ที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้³²⁷

1.1 เป็นค่าใช้จ่ายตามปกติ และจำเป็น

ค่าใช้จ่ายตามปกติ จะต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียบ่อย ๆ และได้รับการยอมรับใน อาชีพนั้น ส่วนค่าใช้จ่ายที่จำเป็น เป็นค่าใช้จ่ายที่เป็นประโยชน์ และเหมาะสมต่อธุรกิจการค้า

1.2 เป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานทางธุรกิจ

1.3 เป็นค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไปหรือเกิดขึ้นในระหว่างปีภาษี

ค่าใช้จ่ายทางธุรกิจ ผู้เสียภาษีจะต้องแยกค่าใช้จ่ายทางธุรกิจออกจากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ดังต่อไปนี้

(1) ค่าใช้จ่ายที่เป็นต้นทุนสินค้าของธุรกิจที่เกี่ยวกับการผลิต หรือซื้อขายสินค้า ซึ่ง ค่าใช้จ่ายนี้ คือ ราคาต้นทุนของสินค้าที่ขายไปตลอดปีภาษี และค่าใช้จ่ายที่เป็นราคาต้นทุนของ สินค้านี้จะถูกรวมไปกับราคาขายของสินค้าและต้นทุนดังกล่าวจะถูกหักออกจากรายรับตลอดปี เพื่อให้เหลือเพียงกำไรสุทธิจากการขายสินค้า หากผู้เสียภาษีเลือกที่จะหักค่าใช้จ่ายส่วนนี้ออก ก็จะไม่สามารถนำค่าใช้จ่ายนี้ไปหักในส่วน of ค่าใช้จ่ายทางธุรกิจได้อีก³²⁸

³²⁵ *Ibid.*

³²⁶ “Deduction in United States,” Retrieved November 22, 2019, from http://en.wikipedia.org/wiki/deduction_in_the_United_States.

³²⁷ Internal Revenue Code section 162 (a).

³²⁸ *Ibid.*

(2) ค่าใช้จ่ายที่เป็นทุน ค่าใช้จ่ายเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งของการลงทุนในธุรกิจ ค่าใช้จ่ายที่เป็นทุนจะถือว่าสินทรัพย์ในธุรกิจ ค่าใช้จ่ายประเภทนี้ ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในการเริ่มต้นธุรกิจ สินทรัพย์ทางธุรกิจ ค่าใช้จ่ายในการปรับปรุง³²⁹

(3) ค่าใช้จ่ายส่วนตัว เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการดำรงชีพ และค่าใช้จ่ายในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมบ้าน ค่าสาธารณูปโภค เป็นต้น³³⁰

โดยผู้เสียภาษีสามารถหักค่าใช้จ่ายได้เต็มจำนวนของค่าใช้จ่ายทางธุรกิจ หากค่าใช้จ่ายนั้นเป็นค่าใช้จ่ายตามปกติและจำเป็นและไม่ใช่ค่าใช้จ่ายที่เป็นลักษณะทุน³³¹ ค่าใช้จ่ายทางธุรกิจที่สามารถหักค่าใช้จ่ายได้ เช่น ค่าโฆษณา ค่าธรรมเนียมในการใช้บริการ ค่าเสื่อมราคา ค่าธรรมเนียมสำหรับสมาคมการค้า และองค์กรอื่น ๆ ที่ไม่แสวงหากำไรและเกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ ค่าบริการทางกฎหมาย ค่าใช้จ่ายในสำนักงาน ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง เป็นต้น³³²

2. การหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา หรือการหักค่าใช้จ่ายตามเกณฑ์มาตรฐาน เป็นการกำหนดจำนวนเงินที่แน่นอนสำหรับค่าใช้จ่าย โดยผู้เสียภาษีไม่ต้องแสดงหลักฐานการจ่ายเงิน จำนวนเงินที่กำหนดในการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมา จะขึ้นอยู่กับสถานะของผู้ยื่นเสียภาษีและจำนวนเงินดังกล่าว จำนวนเงินดังกล่าวสามารถเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละปี ขึ้นอยู่กับอัตราเงินเฟ้อ³³³

การหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาจำกัดสิทธิเฉพาะบุคคลที่มีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาเท่านั้น หากผู้เสียภาษีไม่มีถิ่นที่อยู่ในสหรัฐอเมริกาจะต้องหักค่าใช้จ่ายตามความจำเป็นเท่านั้น ไม่สามารถหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาได้³³⁴

³²⁹ Ibid.

³³⁰ Ibid.

³³¹ อ้างแล้ว เจริงอรรถที่ 201, น. 99.

³³² อ้างแล้ว เจริงอรรถที่ 201, น. 100.

³³³ อ้างแล้ว เจริงอรรถที่ 201, น. 103.

³³⁴ เพิ่งอ้าง.

3.2.1.3 การหักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกา

ภาษีเงินได้ของสหรัฐอเมริกาตั้งอยู่บนพื้นฐานที่ว่า การเสียภาษีของผู้เสียภาษีให้เสียภาษีตามความสามารถในการเสียภาษี การประเมินภาษีจึงประเมินจากรายได้สุทธิซึ่งได้หักค่าใช้จ่ายในการก่อให้เกิดรายได้ขึ้นแล้ว กฎหมายภาษีจึงกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายขึ้นเพื่อใช้ในการคำนวณเงินได้ที่ต้องเสียภาษีของผู้เสียภาษี โดยมีแนวความคิดอยู่ 3 ประการ ดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับการออกกฎหมาย กล่าวคือ ค่าใช้จ่ายจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อได้มีการออกกฎหมายโดยรัฐสภาเท่านั้น และการตีความเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายจะต้องตีความอย่างเคร่งครัด³³⁵
2. แนวความคิดเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ กล่าวคือ ค่าใช้จ่ายที่ยอมให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายได้ก็ต่อเมื่อเป็นค่าใช้จ่ายในทางธุรกิจหรือในทางเศรษฐกิจ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการแสวงหากำไร โดยแบ่งออกได้เป็นค่าใช้จ่ายในทางการค้าหรือธุรกิจ และค่าใช้จ่ายในการลงทุน³³⁶

โดยปกติแล้วจะไม่ให้ถือเป็นค่าใช้จ่ายเพราะถือเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวแต่กฎหมายยินยอมให้บุคคลธรรมดา นำค่าใช้จ่ายส่วนตัวดังกล่าวมาหักค่าใช้จ่ายได้ ไม่ว่าจะเป็นค่ารักษาพยาบาล ดอกเบี้ยจากการจำนองบ้าน ภาษีเงินได้และทรัพย์สิน ผลเสียหายอันเกิดจากอุบัติเหตุส่วนตัว และเงินบริจาค การหักจะต้องเป็นค่าใช้จ่ายที่เกินไปกว่าค่าจ้างมาตรฐานที่กำหนดไว้แล้วเท่านั้น และใช้จ่ายหลายอย่างก็ถูกจำกัดให้เป็นไปตามอัตราส่วนของเงินได้ที่ปรับปรุงแล้ว³³⁷

ดังนั้น ค่าใช้จ่ายที่กฎหมายภาษียอมให้หักเป็นค่าใช้จ่าย ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในทางการค้าหรือธุรกิจ (Trade or Business Expenses) ค่าใช้จ่ายในการลงทุน (Investment Expenses) และค่าใช้จ่ายส่วนตัว (Personal Expenses)

³³⁵ Kelvin E. Murphy and Mark Higgins, *Concepts in Federal Taxation 1999 ed.*, (Ohio : South Western College Publishing, 1999), pp. 62 - 67.

³³⁶ *Ibid.*

³³⁷ *Ibid.*

3. แนวความคิดเกี่ยวกับการได้ทุน มีหลักการว่าจะไม่รับรู้รายได้จนกว่าจำนวนเงินลงทุนจะได้รับกลับคืนมา จำนวนเงินที่ลงทุนในรายการหนึ่ง ๆ จำนวนขั้นสูงสุดที่ถือเป็นค่าใช้จ่ายได้ก็คือ ต้นทุน ดังนั้น ค่าใช้จ่ายจึงไม่อาจเกินไปกว่าต้นทุน³³⁸

ฐานภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของสหรัฐอเมริกา คือ เงินได้ มีคำนิยามไว้ว่า เงินได้ คือ มูลค่าของการเพิ่มขึ้นสุทธิของอำนาจการบริโภคของบุคคลหนึ่ง ในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง ซึ่งจะเท่ากับปริมาณการบริโภคของบุคคลนั้น ในระยะเวลานั้นบวกกับการเพิ่มขึ้นสุทธิของทรัพย์สิน³³⁹

ประมวลรัษฎากรของสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดประเภทเงินได้ที่ใช้ในการจัดเก็บภาษีไว้³⁴⁰ ดังนี้

- (1) ค่าชดเชยจากการให้บริการ รวมทั้งค่าธรรมเนียม ค่าตอบแทน และผลประโยชน์
ในลักษณะเดียวกัน
- (2) เงินได้จากธุรกิจ
- (3) ผลได้จากการขายทรัพย์สิน
- (4) ดอกเบี้ย
- (5) ค่าเช่า
- (6) ค่าสิทธิ
- (7) เงินปันผล
- (8) เงินปี
- (9) เงินได้จากการประกันชีวิตและประกันชีวิตแบบสะสมทรัพย์
- (10) เงินบำนาญ
- (11) เงินได้จากการปลดหนี้
- (12) เงินส่วนแบ่งกำไรจากห้างหุ้นส่วน

³³⁸ Hugh J. Ault, *Comparative Income Taxation : A Structural Analysis*, (Den Haag, The Netherlands : Kluwer Law International, 1997), p. 139.

³³⁹ มิลินทร์ ดวงสินธนากุล, “แนวคิดในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับหัวหน้าครัวเรือน : ศึกษากรณีสหรัฐอเมริกา,” (สารนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557), น. 23.

³⁴⁰ “26 U.S. Code § 61. Gross income defined,” Retrieved November 22, 2019, from <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/26/61>.

(13) เงินได้ของผู้ถึงแก่ความตาย

(14) เงินได้อันเป็นดอกผลจากกองมรดกหรือทรัสต์³⁴¹

การหักค่าลดหย่อนกฎหมายของสหรัฐอเมริกาจะให้สิทธิผู้เสียภาษีสามารถเลือกได้ว่า จะหักลดหย่อนในกลุ่มใดได้ดีกว่ากัน โดยค่าลดหย่อนสามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่มใหญ่ได้ดังต่อไปนี้

1. ค่าลดหย่อนมาตรฐาน (Standard Deduction) หรือค่าลดหย่อนเหมา มีขึ้นเพื่อลดภาระในการเก็บรักษาเอกสารของผู้เสียภาษี จำนวนค่าลดหย่อนขึ้นอยู่กับตัวผู้เสียภาษี เช่น หักค่าลดหย่อนส่วนตัวผู้เสียภาษี หรือคู่สมรสของผู้เสียภาษี ผู้เสียภาษีที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปี จะได้เพิ่มการหักค่าลดหย่อน หรือผู้เสียภาษีหรือคู่สมรสที่ตาบอดหรือพิการ สามารถหักค่าลดหย่อนได้เพิ่มเติมตามที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น ซึ่งกฎหมายได้กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่ม ค่าลดหย่อนในกลุ่ม

³⁴¹ Section 61 of the US Internal Revenue Code.

“a) General definition

Except as otherwise provided in this subtitle, gross income means all income from whatever source derived, including (but not limited to) the following items :

- (1) Compensation for services, including fees, commissions, fringe benefits, and similar items;
- (2) Gross income derived from business;
- (3) Gains derived from dealings in property;
- (4) Interest;
- (5) Rents;
- (6) Royalties;
- (7) Dividends;
- (8) Annuities;
- (9) Income from life insurance and endowment contracts;
- (10) Pensions;
- (11) Income from discharge of indebtedness;
- (12) Distributive share of partnership gross income;
- (13) Income in respect of a decedent; and
- (14) Income from an interest in an estate or trust.

นี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ค่าลดหย่อนมาตรฐานขั้นพื้นฐาน (Basic Standard Deduction) และ ค่าลดหย่อนมาตรฐานเพิ่มเติม (Additional Standard Deduction)³⁴²

2. ค่าลดหย่อนตามรายการ (Itemized Deduction)

การหักค่าลดหย่อนตามรายการ เป็นค่าลดหย่อนที่กฎหมายกำหนดให้หักได้ นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายที่นำมาหักออกจากเงินได้พึงประเมินและค่าลดหย่อนส่วนตัวแล้ว ซึ่งจะมี รายละเอียด หลักเกณฑ์ต่าง ๆ ที่ผู้เสียภาษีต้องพิจารณาก่อนนำไปใช้ในการลดหย่อน อย่างไรก็ตาม รัฐสภาได้ใช้อำนาจภายใต้หลัก Legislative Grace Concept จำกัดจำนวนค่าใช้จ่ายส่วนที่เกินไป จากจำนวนที่ได้กำหนดไว้ จึงทำให้ผู้เสียภาษีหักค่าลดหย่อนตามรายการได้น้อยลง ผู้เสียภาษีจึง เลือกที่จะหักค่าลดหย่อนมาตรฐานมากกว่า เนื่องจากการหักค่าลดหย่อนมาตรฐานนั้นมีความ สะดวกในการจัดเก็บภาษี และประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีมากกว่าค่าลดหย่อนตาม รายการ³⁴³ ซึ่งค่าลดหย่อนตามรายการ ส่วนใหญ่จะเป็นค่าลดหย่อนที่มีความจำเป็นในด้านปัจจัยการ ดำรงชีพ และมีความจำเป็นทางด้านกฎหมาย เช่น ค่ารักษาพยาบาล (Medical Expense) ค่าภาษี (Taxes) ค่าดอกเบี้ย (Interest) ได้แก่ ดอกเบี้ยที่เกิดจากการจำนองที่อยู่อาศัย และดอกเบี้ยที่เกิดจาก การลงทุน เป็นต้น

การหักค่าลดหย่อนในกรณีที่ผู้เสียภาษีมียกค่าลดหย่อนตามรายการมากกว่าค่าลดหย่อน มาตรฐาน ผู้เสียภาษีมียกหักค่าลดหย่อนตามรายการ ซึ่งหากผู้เสียภาษีเลือกหักค่าลดหย่อน มาตรฐานไปแล้ว ซึ่งต่อมาสามารถเปลี่ยนเป็นหักค่าลดหย่อนตามรายการได้³⁴⁴

ค่าลดหย่อนตามรายการประเภทต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

1. ค่ารักษาพยาบาล (Medical Expense)

โดยทั่วไปสามารถหักลดหย่อนค่ารักษาพยาบาลได้มากกว่าร้อยละ 10 ของเงินได้ ทั้งหมด แต่ถ้าหากผู้เสียภาษีหรือคู่สมรสที่เกิดก่อนวันที่ 2 มกราคม 1950 ก็สามารถหักค่าลดหย่อน

³⁴² สุรชัย สุรัตเมธาพันธุ์, “ปัญหาการหักลดหย่อนภาษีเงินได้,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะ นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547), น. 21.

³⁴³ *supra note 335*, p. 317.

³⁴⁴ Richard D, Inrwin, Inc, *The RIA Tax Course : Individual Income Tax*, 1988 ed, (New York : The Research Institute of America, Inc, 1987), p. 62.

ได้เฉพาะส่วนที่เกินกว่าร้อยละ 7.5 ของเงินได้ ค่ารักษาพยาบาลที่สามารถนำมาหักลดหย่อนได้ เช่น ค่ายาตามใบสั่งแพทย์ ค่าผ่าตัด การเอกซเรย์ การวินิจฉัยโรค การตรวจน้ำตาลในเลือด การตรวจการตั้งครรภ์ รวมถึงค่าขนส่งหรือค่ารับส่งในการไปรักษาพยาบาล เป็นต้น ส่วนค่ารักษาพยาบาลที่ไม่สามารถนำมาหักเป็นค่าลดหย่อนได้ เช่น โปรแกรมสำหรับการลดน้ำหนัก การศัลยกรรมเสริมความงาม เป็นต้น³⁴⁵

2. ค่าภาษี (Taxes)

ค่าภาษีที่ผู้เสียภาษีได้ชำระให้แก่รัฐและชำระให้แก่ท้องถิ่น สามารถนำมาหักเป็นค่าลดหย่อนได้ การลดหย่อนในกรณีนี้เป็นการบรรเทาภาระภาษีซ้ำซ้อนซึ่งเป็นการเก็บภาษีจากรายได้ก่อนเดียวกัน เพราะมาจากอำนาจในการเก็บภาษีจากหลายแหล่ง (Several Jurisdictions)³⁴⁶ ค่าภาษีที่นำมาหักค่าลดหย่อนดังกล่าว ไม่คำนึงว่าจะเป็นค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจหรือการลงทุนหรือไม่ก็ได้³⁴⁷ ตัวอย่างเช่น ภาษีของมลรัฐ ภาษีท้องถิ่น ภาษีทรัพย์สิน และภาษีสิ่งแวดล้อม แต่ไม่รวมถึงภาษีเงินได้ของรัฐบาลกลาง ภาษีสรรพสามิตและภาษีศุลกากร

3. ค่าดอกเบี้ย (Interest)

ดอกเบี้ยที่สามารถนำมาหักเป็นค่าลดหย่อนตามรายการได้นั้น จะต้องไม่ใช่ดอกเบี้ยที่เกิดจากค่าใช้จ่ายส่วนตัว เช่น การใช้บัตรเครดิตหรือเงินกู้ยืมส่วนตัว เป็นต้น แต่ต้องเป็นดอกเบี้ยที่เกิดจากการจำนองที่อยู่อาศัย (Home Mortgage Interest) และดอกเบี้ยที่เกิดจากการลงทุน (Investment Interest) เท่านั้น³⁴⁸

³⁴⁵ Internal Revenue Service, “The Internal Revenue Service 2014 Instructions for Schedule A (Form 1040),” Retrieved November 22, 2019, from <http://www.irs.gov>.

³⁴⁶ *supra note 335*, p. 417.

³⁴⁷ William A. Klein, Boris I. Bittker and Lawrence M. Stone, Federal Income Taxation, Seventh Edition (Boston : Little, Brown and Company, 1987), p. 505.

³⁴⁸ *supra note 335*, p. 321.

3.1 ดอกเบี้ยที่เกิดจากการจำนองที่อยู่อาศัย (Home Mortgage Interest) กฎหมายอนุญาตให้หักค่าลดหย่อนได้เฉพาะดอกเบี้ยที่เกิดจากการจำนองที่อยู่อาศัยอันเป็นแหล่งสำคัญ และที่อยู่อาศัยอื่นอีกหนึ่งแห่งเท่านั้น โดยที่อยู่อาศัยแห่งนั้นต้องไม่ให้ผู้ใดเช่าตลอดปีภาษี³⁴⁹

ที่อยู่อาศัยนั้น หมายถึง บ้าน ตลอดถึงคอนโดมิเนียม อพาร์ทเมนท์ บ้านที่เคลื่อนที่ได้ เรือที่ทำเป็นที่อยู่อาศัย หรืออสังหาริมทรัพย์อื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน โดยจะต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานเป็นห้องนอน ห้องน้ำ และห้องครัว³⁵⁰

3.2 ดอกเบี้ยที่เกิดจากการลงทุน (Investment Interest) สามารถนำมาหักเป็นค่าลดหย่อนได้ โดยมีข้อจำกัดว่า ดอกเบี้ยดังกล่าวต้องไม่เกินกว่าเงินได้สุทธิที่เกิดจากการลงทุนในปีภาษีนั้น และผู้เสียภาษีต้องไม่ได้รับการยกเว้นภาษีอย่างอื่นในค่าใช้จ่ายในการลงทุนอีกด้วย³⁵¹

4. การบริจาคเพื่อการกุศล (Charitable Contributions) การที่กฎหมายยอมให้นำการบริจาคเพื่อการกุศลมาหักเป็นค่าลดหย่อนได้ เนื่องจากต้องการส่งเสริมสวัสดิการสังคมและเป็นการบรรเทาภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาล³⁵²

บุคคลธรรมดาที่มีสิทธิหักค่าลดหย่อนสำหรับการบริจาคให้กับองค์กรทางศาสนา องค์กรการกุศล สถานศึกษา องค์กรที่มีวัตถุประสงค์เพื่อวิทยาศาสตร์หรือวรรณคดี³⁵³ องค์กรต่าง ๆ เหล่านี้ เช่น โบสถ์ โรงเรียน โรงพยาบาล องค์กรทหารผ่านศึก กลุ่มทางวัฒนธรรม หน่วยงานของท้องถิ่น เป็นต้น³⁵⁴

5. ความเสียหายจากอุบัติเหตุ หรือจากการถูกลักทรัพย์ (Casualty and Theft Losses)

ผู้เสียภาษีสามารถนำค่าใช้จ่ายที่เกิดจากความเสียหายอันเนื่องมาจากอุบัติเหตุมาหักเป็นค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ความเสียหายดังกล่าวต้องเป็นความเสียหายทางกายภาพที่เกิดขึ้นกับทรัพย์สินไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วน ซึ่งอุบัติเหตุดังกล่าวนั้นต้องเกิดขึ้นโดยไม่คาดคิด

³⁴⁹ *Ibid.*

³⁵⁰ *supra note 345.*

³⁵¹ *Ibid.*

³⁵² Lawrence C. Phillips and William H Hoffman, *West's Federal Taxation : Individual Income*

Taxes, 1979 Annual Edition (Minnesota : West Publishing Co., 1978), p. 251.

³⁵³ *Ibid.*

³⁵⁴ *Ibid.*

หรือเกิดขึ้นโดยผิดธรรมชาติ เช่น ไฟไหม้ พายุ อุบัติเหตุทางรถยนต์ หรือเรือ เป็นต้น ซึ่งความเสียหายดังกล่าวรวมถึงการรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างในบริเวณที่เกิดภัยพิบัติด้วย³⁵⁵

กรณีความเสียหายที่เกิดจากการถูกลักทรัพย์ ที่ผู้เสียหายสามารถนำมาหักเป็นค่าลดหย่อนได้ จะต้องเป็นความเสียหายที่เกิดจากการกระทำความผิดทางอาญาโดยผู้กระทำมิเจตนา โดยมีความเสียหายรวมทั้งทรัพย์สินหรือตัวเงิน ซึ่งความผิดดังกล่าวรวมถึงความผิดฐานฉ้อโกงกรรโชก ลักพาตัวเพื่อเรียกค่าไถ่ และการโจรกรรมด้วย³⁵⁶

6. ค่าลดหย่อนตามรายการประเภทอื่น ๆ

ตัวอย่างเช่น ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ซึ่งยกเว้นดอกเบี้ยจากการลงทุน ค่าใช้จ่ายทางธุรกิจการขาดทุนจากการพนัน เป็นต้น ค่าใช้จ่ายดังกล่าวนี้บางประเภทสามารถนำไปหักค่าลดหย่อนได้เต็มจำนวน ส่วนบางประเภทสามารถหักได้เฉพาะส่วนที่เกินร้อยละ 2 ของเงินได้ที่ปรับปรุงแล้ว³⁵⁷

ค่าลดหย่อนประเภทที่หักได้เต็มจำนวน เช่น การขาดทุนจากการพนัน แต่ต้องไม่เกินจำนวนเงินที่จะได้ หากชนะการพนัน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการทำงานของคนพิการ และค่าเสียหายจากการลงทุนตามสัญญารายปีในกรณีสัญญาสิ้นสุดลงเนื่องจากความตาย ซึ่งในกรณีดังกล่าวสามารถหักค่าลดหย่อนได้โดยไม่ต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายประเภทอื่น ๆ³⁵⁸

ค่าลดหย่อนประเภทที่หักได้เพียงบางส่วน เช่น ค่าใช้จ่ายในทางธุรกิจเกี่ยวกับการจ้างงานที่ไม่ได้รับคืน ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับงานอดิเรก ค่าใช้จ่ายในการจ้างงานทางธุรกิจที่ไม่ได้รับคืน ค่าใช้จ่ายในการลงทุน ยกเว้นดอกเบี้ยจากการลงทุน และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการเป็นที่ปรึกษาทางภาษี เป็นต้น โดยค่าใช้จ่ายประเภทต่าง ๆ เหล่านี้ สามารถนำมาหักได้เฉพาะส่วนที่เกินร้อยละ 2 ของเงินได้ที่ปรับปรุงแล้ว³⁵⁹

3.2.2 สาธารณรัฐสิงคโปร์

³⁵⁵ *supra* note 345.

³⁵⁶ Internal Revenue Service, “The Internal Revenue Service. (n.d.). Tax Guide 2014 for Individuals,” Retrieved November 19, 2019, from <http://www.irs.gov/pub/irs-pdf/p17.pdf>.

³⁵⁷ *Ibid.*

³⁵⁸ *supra* note 335, p. 325.

³⁵⁹ *Ibid.*

3.2.2.1 ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

หน่วยงานควบคุมดูแลการเก็บภาษีอากรของสาธารณรัฐสิงคโปร์ คือ Inland Revenue Authority of Singapore (IRAS) ซึ่งเป็นหน่วยงานภายใต้กระทรวงการคลัง (Ministry of Finance) มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีอากรประเภทต่าง ๆ อาทิ ภาษีรายได้ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายภาษีเงินได้จากทรัพย์สินภาษีการขายและภาษีอื่น ๆ โดยผู้ที่ยื่นชำระภาษีนั้นจะต้องมีรหัส Sing Pass หรือ IRAS PIN เพื่อเข้าไปดำเนินการออนไลน์ในด้านข้อมูลภาษีของตนเอง ทั้งนี้ สาธารณรัฐสิงคโปร์นับเป็นประเทศหนึ่งที่ยึดเก็บภาษีรายได้ในระดับต่ำ นอกจากนี้ สิงคโปร์เป็นประเทศที่มีนโยบายภาษีที่เป็นการจูงใจให้มีการค้าการลงทุนทั้งในประเทศและต่างประเทศ สิงคโปร์มีการให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีมากมายแก่นักลงทุนต่างชาติ และส่งเสริมให้มีการไปลงทุนในต่างประเทศ³⁶⁰

โดยสาธารณรัฐสิงคโปร์จัดเก็บภาษีตามหลักอาณาเขต คือ รายได้ที่เกิดจากกิจการในสาธารณรัฐสิงคโปร์ และรายได้ต่างประเทศที่ได้รับในประเทศสิงคโปร์เท่านั้นต้องเสียภาษีเงินได้ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ สาธารณรัฐสิงคโปร์มีการนำระบบกลุ่มธุรกิจมาใช้ (Group Company Concept) ซึ่งทำให้บริษัทในเครือเดียวกันต้องมีการคิดราคากันแบบ Arm 's Length 1 ปี ภาษีในประเทศสิงคโปร์เหมือนกับในประเทศไทย คือ เป็นปีปฏิทิน เริ่ม 1 มกราคม และสิ้นสุด 31 ธันวาคม ของทุก ๆ ปี เงินได้ของปีใด (Tax Year) จะต้องเสียภาษีในปีถัดไป (Assessment Year)³⁶¹

การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาขึ้นอยู่กับสถานะของแต่ละบุคคลที่ทำงานอยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์ว่า เป็นผู้มีถิ่นพำนักถาวรในสิงคโปร์หรือไม่ได้เป็นผู้มีถิ่นพำนักในสาธารณรัฐสิงคโปร์และขึ้นอยู่กับจำนวนรายรับด้วย ซึ่งโครงสร้างการคำนวณภาษีบุคคลธรรมดา

³⁶⁰ กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, คู่มือโอกาสและทิศทางการค้าการลงทุนในสาธารณรัฐสิงคโปร์, พิมพ์ครั้งที่ 1, (นนทบุรี, 2558), น. 63.

³⁶¹ “สาธารณรัฐสิงคโปร์ : กฎหมายที่เกี่ยวข้อง,” สืบค้นเมื่อวันที่ 23 พฤศจิกายน 2562, จาก http://www.thaifita.com/trade/study/lawsme57_index3.pdf.

จะขึ้นอยู่กับรายได้ โดยคิดจากรายรับจริงที่เกิดขึ้นหักค่าลดหย่อนต่าง ๆ (ถ้ามี) และคิดภาษีในอัตรา
ระหว่างร้อยละ 0 - 20 โดยบุคคลที่ถูกกำหนดให้ต้องเสียภาษี³⁶² ได้แก่

- ประชาชนชาวสิงคโปร์ ผู้ที่มีถิ่นพำนักถาวรในสิงคโปร์ (Singapore Citizen, Singapore Permanent Resident)

- ชาวต่างชาติที่ทำงานและอาศัยอยู่ในสิงคโปร์ติดต่อกันรวม 183 วัน หรือมากกว่า
ตามปีปฏิทิน ยกเว้นผู้อำนวยการบริษัท

บุคคลนอกเหนือจากนี้จะถูกคำนวณชำระภาษีแบบ Non-Resident ซึ่งในการชำระภาษี
ดังกล่าวนี้ คิดรายได้ตามปีปฏิทิน คือ 12 เดือน และจะต้องชำระในปีถัดไปตามช่วงเวลาที่กำหนด³⁶³

บุคคลธรรมดาถือว่ามีถิ่นที่อยู่ในสาธารณรัฐสิงคโปร์เมื่ออาศัย หรือถูกจ้างงานใน
สาธารณรัฐสิงคโปร์ตั้งแต่ 183 วันขึ้นไปในปีปฏิทิน แต่ไม่รวมถึงการจ้างงานสำหรับกรรมการ
ส่วนเงินได้ที่ต้องเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจะเรียกเก็บจากเงินได้ที่บุคคลธรรมดาได้รับ
เนื่องมาจากการจ้างงาน เงินได้จากการรับทำงานให้ และกำไรจากการค้า ส่วนเงินได้ที่ไม่ต้องเสีย
ภาษี ได้แก่ เงินปันผลที่บุคคลธรรมดาได้รับไม่ต้องเสียภาษีในสาธารณรัฐสิงคโปร์ การหักค่าใช้จ่าย
ทางภาษีสำหรับบุคคลธรรมดาสามารถหักค่าใช้จ่ายได้แต่มีการจำกัดจำนวน³⁶⁴

3.2.2.2 การหักค่าใช้จ่ายและหักค่าลดหย่อนมาตรฐาน

สิทธิประโยชน์การให้หักค่าใช้จ่ายและหักค่าลดหย่อนในระบบภาษีเงินได้บุคคล
ธรรมดาของสาธารณรัฐสิงคโปร์จะแบ่งออกเป็น 2 กรณี³⁶⁵ ได้แก่

- 1) กรณีผู้มีเงินได้เป็นลูกจ้าง
- 2) กรณีผู้มีเงินได้เป็นผู้ประกอบการบุคคลธรรมดา

โดยมีรายละเอียดสามารถสรุปได้³⁶⁶ ดังนี้

³⁶² อังแล้ว เจริญธรรมที่ 360, น. 67.

³⁶³ เพิ่งอ้าง.

³⁶⁴ อังแล้ว เจริญธรรมที่ 361.

³⁶⁵ “โครงการวิจัย การศึกษาแนวทางการจัดการให้สิทธิ หักค่าลดหย่อนในภาษีเงินได้บุคคล
ธรรมดา,” สืบค้นเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2562, จาก <http://www.fpo.go.th/eresearch/getattachment/b625dc3b-6e0d-4501-9375-1381384ba8ca/7679.aspx>.

³⁶⁶ เพิ่งอ้าง.

ตารางที่ 3.1 การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนกรณีผู้มีเงินได้เป็นลูกจ้าง

รายการ	เงื่อนไข
<p>ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการทำงาน นำมาหักลดหย่อนได้ โดยค่าใช้จ่ายนั้นเป็นการจ่ายไปเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ และไม่สามารถขอเบิกจากนายจ้างได้ และค่าใช้จ่ายดังกล่าวไม่มีลักษณะเป็นการลงทุน หรือเป็นค่าใช้จ่ายส่วนบุคคล เช่น ค่ารับรองลูกค้า ค่าบริจาคน ค่าสมัครสมาชิกสมาคมทางวิชาชีพ ความรู้ หรือเครือข่าย ค่าใช้จ่ายเกี่ยวเนื่องจากการเดินทาง ค่าขนส่งสาธารณะ รถประจำทาง รถไฟฟ้า และรถแท็กซี่</p>	<p>ไม่กำหนดระดับการใช้ แต่ผู้เสียภาษีต้องเก็บเอกสารไว้ 5 ปี เพื่อให้หน่วยงานจัดเก็บรายได้ของสิงคโปร์ (Inland Revenue Authority of Singapore : IRAS) สามารถตรวจสอบรายการที่นำมาหักค่าใช้จ่ายนั้นมีความเหมาะสมหรือไม่ เช่น การจ่ายค่ารับรองที่เกิดขึ้นเนื่องจากการรับประทานอาหารร่วมกับเพื่อนร่วมงาน ค่าใช้จ่ายสำหรับการเดินทางที่เกิดขึ้นจากยานพาหนะของตน ค่าใช้จ่ายการเดินทางที่ไม่ได้เกิดจากการเดินทางระหว่างบ้านและที่ทำงาน</p>
<p>การหักลดหย่อนประกันสุขภาพ ซึ่งสิงคโปร์มีระบบประกันสุขภาพถ้วนหน้าโดยดำเนินการผ่าน 3 กองทุน ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Medisave เป็นการออมภาคบังคับ ซึ่งหักออกจากเงินเดือนและค่าจ้าง โดยเงินนี้จะถูกใช้สำหรับเป็นค่ารักษาพยาบาลของเจ้าของบัญชี และเจ้าของบัญชีสามารถขอสมทบเพิ่มเติมภาคสมัครใจได้ 2) Medishield เป็นกองทุนประกันที่บริหารจัดการโดย Central Provident Fund 3) กองทุนเสริมภาคสมัครใจ โดยเงิน 	<p>สิงคโปร์ให้หักลดหย่อนสำหรับเงินจ่ายให้แก่ Medisave โดยเพดานกำหนดไว้ไม่เกิน 31,450 ดอลลาร์สิงคโปร์โดยรวมในส่วนของนายจ้างต้องสมทบเข้า Medisave ตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>ทั้งนี้ สิงคโปร์ไม่ให้สิทธิหักลดหย่อนสำหรับการ ประกันสุขภาพทั่วไป</p>

<p>สมทบจะนำมาใช้ในส่วนเกินของผู้ป่วยในและผู้ป่วยนอกที่เกินเพดานของกองทุน Medisave และ Medifund เป็นกองทุนจากระบบงบประมาณ กองทุนจะนำดอกผลไปจ่ายค่ารักษาพยาบาลของผู้มีรายได้น้อย</p>	
--	--

ที่มา : Internal Revenue Authority of Singapore (2016)

ตารางที่ 3.2 การหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนกรณีผู้มีเงินได้เป็นผู้ประกอบกิจการ

รายการ	เงื่อนไข
<p>ค่าใช้จ่ายทางธุรกิจ (Business Expenses) สามารถนำมาหักออกจากเงินได้ โดยค่าใช้จ่ายนั้นจะต้องเกี่ยวข้องกับการประกอบกิจการ ไม่ใช่ค่าใช้จ่ายส่วนตัว หรือเพื่อการลงทุน</p>	<p>แตกต่างกันตามลักษณะของค่าใช้จ่าย</p>
<p>มาตรฐานผลิตภาพและความคิดริเริ่ม (Productivity and Innovation Credit : PIC)</p>	<p>ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถหักจ่ายได้ สูงสุด 4 เท่า และในบางกรณีสามารถนำ</p>

	รายจ่ายมาขอเป็นเงินคืน (Cash Rebate) ได้
รายจ่ายลงทุนเพื่อปรับปรุงและตกแต่งสถานประกอบการ (Renovation or Refurbishment Works Expenditure)	<ul style="list-style-type: none"> - เป็นการปรับปรุงให้อยู่สภาพเดิมที่สมบูรณ์ และที่ไม่ใช่การปรับปรุงที่ทำให้ดีขึ้น - ไม่เกิน 300,000 ดอลลาร์สิงคโปร์ ในระยะเวลา 3 ปี
รายจ่ายต้นทุนของสินทรัพย์ถาวร (Capital Allowances on Fixed Assets)	<ul style="list-style-type: none"> - เพื่อหักรายจ่ายสินทรัพย์ทุนบางรายการที่ไม่สามารถหักค่าเสื่อมได้ - การหักรายจ่ายขึ้นอยู่กับประเภทของทรัพย์สิน เช่น คอมพิวเตอร์สามารถขอหักได้ร้อยละร้อยในปีแรก
ค่ารักษาพยาบาล	ค่าใช้จ่ายค่ารักษาพยาบาลกำหนดให้ไม่เกินร้อยละ 1 ของรายรับของลูกจ้างในปี ภาษินั้น โดยอาจมีบางกรณีที่สามารถหักค่าใช้จ่ายได้ถึงร้อยละ 2 หากปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด
ค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนา หรือค่าจ้างหน่วยงาน ภายนอกทำการวิจัยและพัฒนา	<p>หักค่าใช้จ่ายได้ร้อยละ 150 ของค่าใช้จ่ายที่จ่ายไปเพื่อการวิจัยและพัฒนา</p> <p>ทั้งนี้ การวิจัยและพัฒนาดังกล่าว ต้องได้รับการรับรองจาก Economic Development Board</p>
ค่าลดหย่อนที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง (Land Intensification Allowance) ให้หักค่าใช้จ่ายพิเศษกรณีที่มีการให้ที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่ประหยัดพื้นที่ และมีการใช้พื้นที่ร่วมกันโดยโครงการจะต้องได้รับการรับรองจาก Economic Development Board (ECB)	<p>สิทธิประโยชน์จะประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ค่าลดหย่อนเบื้องต้น ในอัตราร้อยละ 25 ของค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในปีนั้น - ค่าลดหย่อนรายปี หลังจากการก่อสร้างเสร็จ ในอัตราร้อยละ 5 สำหรับค่าใช้จ่ายที่ได้รับการรับรอง

ค่าใช้จ่ายก่อนเริ่มธุรกิจ (Expenses Incurred Before Commencement of Business)	- โดยปกติแล้วค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นก่อนการจัดตั้งธุรกิจไม่สามารถนำมาหักเป็นรายจ่ายได้ มาตรการนี้ให้สิทธิหักค่าใช้จ่ายก่อนการจัดตั้งธุรกิจเป็นระยะเวลา 1 ปี โดยนำมาหักเป็นค่าใช้จ่ายในช่วงเริ่มธุรกิจได้ - หักได้ตามจ่ายจริง
ผลขาดทุนและค่าใช้จ่ายทุน (Capital Allowance) สามารถนำไปหักออกจากกำไรในปีถัดไป (Carry Forward)	หักได้ตามจริง
ค่าใช้จ่ายสำหรับการให้เช่าที่อยู่อาศัย (Deductions on Rental Expenses)	- ผู้ที่ให้เช่าสามารถหักค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการให้เช่าที่อยู่อาศัย ซึ่งหักได้ตามจริง
การบริจาคเพื่อการกุศล	สามารถหักลดหย่อนได้ 2.5 - 3 เท่าของมูลค่าที่ได้จ่ายไป ซึ่งการบริจาคสามารถบริจาคได้ทั้งรูปแบบของเงินสด และสิ่งของ เช่น วัสดุ โบราณ ที่อยู่อาศัย รวมถึงการบริจาคในรูปแบบของตราสารทางการเงิน เช่น หุ้น

ที่มา : Internal Revenue Authority of Singapore (2016)

3.2.3.3 การแก้ไขปัญหาจราจรของสาธารณรัฐสิงคโปร์

สาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นประเทศแรกที่น่ามามาตรการจัดเก็บเงินค่าจราจรติดขัดมาใช้บังคับ เรียกว่า Electronic Road Pricing (ERP) ซึ่งเงินที่เรียกเก็บนี้มีสถานะทางกฎหมายเป็นค่าธรรมเนียม โดยมีกฎหมายลำดับรองกำหนดโครงสร้างการจัดเก็บสำคัญ³⁶⁷ โครงสร้างดังกล่าวของประเทศนี้กำหนดให้ยานยนต์เป็นทรัพย์สินที่อยู่ในบังคับต้องค่าธรรมเนียม ยานยนต์ก็คือยานพาหนะซึ่งรวมถึงรถจักรยานยนต์ด้วย และมีการกำหนดยกเว้นยานพาหนะบางประเภทให้ไม่

³⁶⁷ Road Traffic (Electronic Road Pricing System) Rules 2015 (“ERP Rules”).

อยู่ในบังคับต้องเสียค่าธรรมเนียมด้วย³⁶⁸ ส่วนผู้มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมนั้นไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจน แต่ ดีความจากบทที่เกี่ยวข้องจึงได้ความหมายว่า ผู้ที่ทำการขับ จี หรือเคลื่อนย้ายยานยนต์เข้าไปในพื้นที่ซึ่งต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ สำหรับอัตราค่าธรรมเนียมที่จะต้องพิจารณาเมื่อได้เข้าไปยังจุดที่เก็บค่าธรรมเนียมบนท้องถนน ในภาพรวมสามารถแบ่งได้เป็นอัตราตามปกติ³⁶⁹ และอัตรารายวัน³⁷⁰

อัตราประเภทแรกนั้นเป็นอัตราที่ใช้ทั่วไป โดยเป็นอัตราที่หลากหลายผันแปรไปตามวัน เวลา สถานที่จัดเก็บค่าธรรมเนียม และประเภทของยานพาหนะที่อยู่ในบังคับ ซึ่งมีได้เป็นอัตราเดียวหรืออัตราที่หลากหลายโดยพิจารณาจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเท่านั้น ส่วนอัตราอีกประเภทนั้นจะใช้เป็นทางเลือกสำหรับยานพาหนะบางประเภท นอกจากนี้ การกำหนดความรับผิดชอบ และส่วนยกเว้นให้ไม่เกิดความรับผิดชอบนั้นจะต้องเสียค่าธรรมเนียมนั้น จะไม่ได้บัญญัติเป็นประกาศหรือมาตรฐานกลางซึ่งใช้ร่วมกันทั้งพื้นที่จัดเก็บดังเช่นในหลาย ๆ ประเทศ แต่จะกำหนดไว้เฉพาะสำหรับแต่ละจุดไป และยังไม่ปรากฏว่ามีบทบัญญัติที่กำหนด โครงสร้างเกี่ยวกับการบรรเทาภาระค่าธรรมเนียมด้วย ซึ่งต่างจากประเทศอื่นที่มีการกำหนดไว้มากน้อยแตกต่างกันไป อันทำให้ผู้มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมซึ่งยานพาหนะที่ไม่ได้รับการยกเว้นนั้น ต้องชำระค่าธรรมเนียมตามวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้³⁷¹ ไม่เช่นนั้นก็จะต้องชำระค่าธรรมเนียมพิเศษ เพิ่มเติม หรืออาจต้องรับโทษทางอาญารวมถึงอาจถูกห้ามมิให้ยานพาหนะเข้า หรือออกจากสาธารณรัฐสิงคโปร์ ทั้งนี้ รายได้ค่าธรรมเนียมที่จัดเก็บนั้นจะตกเป็นงบประมาณของแผ่นดินต่อไป³⁷²

³⁶⁸ Road Traffic (Electronic Road Pricing System) (Exemption) Order (Chapter. 276, O13), Paragraph 2.

³⁶⁹ Road Traffic Act (Chapter 276), Section 34D(b); ERP Rules 2015, First Schedule.

³⁷⁰ ERP Rules 2015, Rules 11.

³⁷¹ ERP Rules 2015, Rules 6 (1), 12 (1).

³⁷² Road Traffic Act (Chapter 276), Section 34B (2).

บทที่ 4

ปัญหาและการวิเคราะห์ปัญหาการหักค่าลดหย่อนทางภาษี ในการซื้อสิ่งประดิษฐ์นวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการจราจร

ตามกฎหมายภาษีอากรของประเทศไทย ซึ่งมีการบัญญัติไว้ในประมวลรัษฎากร ค่าใช้จ่ายที่ให้สิทธิบุคคลผู้เสียภาษีสามารถหักเป็นค่าลดหย่อนออกจากเงินได้พึงประเมินที่ต้องเสียภาษีนั้นตามบทที่ 2 และบทที่ 3 ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น พบว่าในปัจจุบันค่าลดหย่อนตามรายการที่กฎหมายกำหนดไว้ ยังไม่มีการอนุญาตให้ผู้เสียภาษีนำค่าใช้จ่ายในการซื้อสิ่งประดิษฐ์นวัตกรรมมาเป็นค่าลดหย่อนได้ ในบทนี้ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ว่าถ้าหากหักค่าลดหย่อนในการซื้อสิ่งประดิษฐ์นวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการจราจร จะส่งผลต่อหลักความเป็นธรรมและหลักความมีประสิทธิภาพอย่างไร เพื่อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในเรื่องค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาให้มีความเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพมากขึ้นในบทที่ 5 ต่อไป โดยจะพิจารณาตามหัวข้อดังต่อไปนี้

- วิเคราะห์ปัญหาการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้อสิ่งประดิษฐ์นวัตกรรมกับหลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี
- วิเคราะห์ปัญหาการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้อสิ่งประดิษฐ์นวัตกรรมกับหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี
- ปัญหาการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้อสิ่งประดิษฐ์นวัตกรรมกับการแก้ไขปัญหาการจราจร
- วิเคราะห์เปรียบเทียบการแก้ไขปัญหาการจราจร โดยใช้มาตรการการจัดเก็บภาษีของประเทศไทยกับของต่างประเทศ

4.1 วิเคราะห์ปัญหาการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้ออสังหาริมทรัพย์กับหลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี

จากที่ได้ศึกษามาแล้วในบทที่ 2 จะเห็นได้ว่า หลักความเป็นธรรม (Equity) ถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของหลักการจัดเก็บภาษีที่ดี กล่าวคือ มีการจัดเก็บภาษีอากรตามความสามารถของผู้มีหน้าที่เสียภาษีอากร เพื่อเป็นการสร้างความสมัครใจ หลักการจัดเก็บภาษีอากรที่ดีนั้นจะต้องมีความเป็นธรรมในระหว่างผู้เสียภาษีด้วยกันเอง และระหว่างรัฐผู้จัดเก็บภาษีกับประชาชนผู้เสียภาษีอากรอย่างเท่าเทียมกัน โดยไม่ทำให้ผู้เสียภาษีเกิดความเสียเปรียบ โดยผู้มีหน้าที่เสียภาษีต้องเสียภาษีตามสัดส่วนความสามารถของแต่ละคน หากมีฐานะที่ต่างกันควรเสียภาษีที่ต่างกัน แต่ถ้ามีฐานะเท่ากันก็ควรเสียภาษีที่เท่ากัน ซึ่งรัฐจะพิจารณาจากความสามารถในการเสียภาษีของแต่ละบุคคล โดยยึดหลักความเป็นธรรมในแนวนอน (Horizontal Equity) และหลักความเป็นธรรมในแนวตั้ง (Vertical Equity) เป็นเกณฑ์ในการคำนวณภาษีอากร³⁷³

4.1.1 การหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้ออสังหาริมทรัพย์กับหลักความเป็นธรรมในแนวนอน

จากที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 หลักความเป็นธรรมในแนวนอน (Horizontal Equity) กำหนดว่า ผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีอากรที่เท่าเทียมกันจะต้องเสียภาษีอากรที่เท่ากัน ความเป็นธรรมในแนวนอนจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อผู้เสียภาษีมีฐานะเท่าเทียมกันในสภาวะแวดล้อมที่เหมือนกัน และได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน กล่าวคือ ในกรณีที่ใช้รายได้เป็นเครื่องมือวัดความสามารถในการเสียภาษี ถ้าบุคคลที่อยู่ในฐานะเดียวกัน เมื่อมีรายได้จำนวนที่เท่ากันก็ต้องเสียภาษีในจำนวนที่เท่ากันด้วย จึงจะก่อให้เกิดความเป็นธรรมในแนวนอน จากลักษณะข้างต้นของหลักความเป็นธรรมในแนวนอน³⁷⁴

การค้นคว้าศึกษาวิจัยในเรื่องปัญหาการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้ออสังหาริมทรัพย์กับหลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี พบว่าหากมีกฎหมายกำหนดให้บุคคลผู้เสียภาษีสามารถหัก

³⁷³ จิรศักดิ์ รอดจันทร์, ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา : หลักการและบทวิเคราะห์, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556), น. 7 - 8.

³⁷⁴ ศุภรัตน์ ควณิกุล, ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร, เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายภาษีอากร 1 หน่วยที่ 1-7, 2544, น. 50.

ค่าลดหย่อนเพื่อการซื้ออสังหาริมทรัพย์ออกจากเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องเสียภาษีจะส่งผลกระทบต่อหลักความเป็นธรรมในแนวนอนหรือไม่อย่างไร ผู้วิจัยจะขอวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ในกรณีที่จากเดิมบุคคลผู้เสียภาษีที่มีรายได้เท่ากันต้องเสียภาษีในอัตราเดียวกัน แต่ถ้าผู้เสียภาษีที่มีรายนต์นั้นซื้ออสังหาริมทรัพย์มาคิดหย่อนการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้ออสังหาริมทรัพย์ออกจากเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นการให้สิทธิแก่ผู้เสียภาษีที่มีรายนต์เท่านั้น โดยสามารถหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้ออสังหาริมทรัพย์ออกจากเงินได้บุคคลธรรมดาได้นั้น ทำให้ผู้เสียภาษีที่มีรายนต์เหล่านั้นมีสิทธิพิเศษทางภาษีที่เหนือจากผู้ที่มิได้มีเงินได้เท่ากันแต่ไม่มีรายนต์

แม้ว่าการเพิ่มมาตรการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้ออสังหาริมทรัพย์ออกจากเงินได้บุคคลธรรมดาจะส่งผลดีต่อหลักความเป็นธรรมในแนวนอนดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่การเพิ่มมาตรการดังกล่าว หากพิจารณาตามหลักความเป็นธรรมในแนวนอนแล้ว คือ บุคคลผู้เสียภาษีที่มีรายได้เท่ากันต้องเสียภาษีในอัตราเดียวกัน จะเห็นได้ว่าขัดกับหลักการดังกล่าว กล่าวคือ ผู้เสียภาษีที่มีรายนต์นั้น สามารถหักลดหย่อนในการซื้ออสังหาริมทรัพย์ออกจากเงินได้บุคคลธรรมดาได้ ส่วนผู้เสียภาษีที่ไม่มีรายนต์ต้องเสียภาษีมากกว่าผู้เสียภาษีที่มีรายนต์ เนื่องจากไม่มีสิทธิพิเศษอะไรที่สามารถนำมาหักลดหย่อนได้ การเพิ่มมาตรการดังกล่าวจึงเป็นการให้ประโยชน์แก่ฝ่ายผู้เสียภาษีที่มีรายนต์มากกว่าผู้เสียภาษีที่ไม่มีรายนต์เลย

ตัวอย่างเช่น ในปีภาษี 2562 นาย ก. เป็นคนโสดมีรายนต์ส่วนตัว มีเงินได้พึงประเมิน 400,000 บาท และมีเงินได้สุทธิ รวมทั้งปี คือ 295,000 บาท โดยหักจากค่าใช้จ่าย 40,000 บาท และค่าลดหย่อนส่วนตัว 60,000 บาท ค่าซื้ออสังหาริมทรัพย์ 5,000 บาท ส่วนนาย ข. เป็นคนโสดแต่ไม่มีรายนต์ มีเงินได้พึงประเมิน 400,000 บาท และมีเงินได้สุทธิ รวมทั้งปี คือ 300,000 บาท โดยหักจากค่าใช้จ่าย 40,000 บาท และค่าลดหย่อนส่วนตัว 60,000 บาท ซึ่งนาย ก. คือ จะต้องเสียภาษี คือ 7,250 บาท โดย 150,000 บาทแรกจะได้รับการยกเว้น ส่วนอีก 145,000 บาท ที่เหลือต้องเสียภาษีร้อยละ 5 และนาย ข. จะต้องเสียภาษีเท่ากัน 7,500 บาท โดย 150,000 บาทแรกจะได้รับการยกเว้น ส่วนอีก 150,000 บาท ที่เหลือต้องเสียภาษีร้อยละ 5 เมื่อสิ้นปีภาษีจะเห็นได้ว่า นาย ก. เสียภาษีในจำนวนที่ต่ำกว่านาย ข. จำนวน 250 บาท โดยนาย ก. สามารถนำเอาค่าใช้จ่ายที่ซื้ออสังหาริมทรัพย์มาใช้เป็นค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ ส่วนนาย ข. ไม่มีรายนต์จึงไม่ได้รับสิทธิหักค่าลดหย่อนสำหรับซื้ออสังหาริมทรัพย์ ส่งผลให้นาย ข. ต้องจ่ายภาษีมากกว่านาย ก.

ดังนั้น ผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้อ ก่อตั้งนิติกรณณ์นั้นไม่สอดคล้องกับหลักความเป็นธรรมในแนวนอน ซึ่งผู้วิจัยจะเสนอแนะแนวทางแก้ไขในบทที่ 5 ต่อไป

4.1.2 การหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้อก่อตั้งนิติกรณณ์กับหลักความเป็นธรรมในแนวตั้ง

จากที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 หลักความเป็นธรรมในแนวตั้ง (Vertical Equity) กำหนดว่า ผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีอากรหรืออยู่ในสภาวะการณณ์ในการเสียภาษีอากรที่แตกต่างกัน ควรจะเสียภาษีอากรในจำนวนที่แตกต่างกัน ความเป็นธรรมในตั้งจะเกิดขึ้นได้ต่อเมื่อผู้เสียภาษีอยู่ในฐานะที่ไม่เท่าเทียมกัน และได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างกัน ผู้ที่มีความสามารถในการเสียภาษีต่างกันก็ควรที่จะต้องเสียภาษีในจำนวนที่ต่างกันด้วย³⁷⁵

การค้นคว้าศึกษาวิจัยในเรื่องปัญหาการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้อก่อตั้งนิติกรณณ์กับหลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี พบว่าหากมีกฎหมายกำหนดให้บุคคลผู้เสียภาษีสามารถหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้อก่อตั้งนิติกรณณ์ออกจากเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องเสียภาษีจะส่งผลกระทบต่อหลักความเป็นธรรมในแนวตั้งหรือไม่อย่างไร ผู้วิจัยจะขอวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

จากการศึกษาจะเห็นได้ว่าผู้มีเงินได้มากก็จะมีเงินเหลือมากกว่าผู้มีเงินได้น้อย สามารถซื้อรถยนต์มาใช้เดินทางเพื่อความสะดวกสบายได้ การที่เพิ่มมาตรการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้อ ก่อตั้งนิติกรณณ์ออกจากเงินได้บุคคลธรรมดาย่อมเป็นประโยชน์แก่ผู้มีเงินได้มาก เนื่องจากผู้มีเงินได้มากก็ต้องมีเงินมากพอที่จะซื้อรถยนต์มาใช้ได้ ต่างกับผู้มีเงินได้น้อยบางคนที่ไม่มียอด ทำให้ผู้มีเงินได้มากเสียภาษีน้อยลง เนื่องจากสามารถหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้อ ก่อตั้งนิติกรณณ์ออกจากเงินได้บุคคลธรรมดาได้

แม้ว่าการเพิ่มมาตรการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้อ ก่อตั้งนิติกรณณ์ออกจากเงินได้บุคคลธรรมดาส่งผลดีต่อหลักความเป็นธรรมในแนวตั้งดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น แต่การเพิ่มมาตรการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้อ ก่อตั้งนิติกรณณ์ออกจากเงินได้บุคคลธรรมดา หากพิจารณาตามหลักความเป็นธรรมในแนวตั้งแล้ว คือ ผู้ที่มีความสามารถในการหารายได้มาก ก็ควรเสียภาษีให้แก่รัฐมากกว่าผู้ที่มีความสามารถในการหารายได้น้อย จะเห็นได้ว่าขัดกับหลักการดังกล่าว กล่าวคือ

³⁷⁵ เฟิงฮ้าง.

มาตรการดังกล่าวเป็นการให้ประโยชน์แก่ผู้มีเงินได้มาก เนื่องจากผู้มีเงินได้มากมีรถยนต์และถ้าติด กิ่งหน้ารถยนต์ด้วยก็สามารถนำมาหักค่าลดหย่อนได้ ในขณะที่ผู้มีเงินได้น้อยที่ไม่มีรถยนต์ไม่มี ค่าลดหย่อนในการซื้อกิ่งคิดรถยนต์เลย จึงไม่ทำให้เกิดการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้อกิ่งคิด รถยนต์ออกจากเงินได้บุคคลธรรมดา จึงไม่มีค่าลดหย่อนที่สามารถนำไปหักได้ ดังนั้น การเพิ่ม มาตรการดังกล่าวจึงไม่ได้ก่อให้เกิดผลดีแก่ผู้มีเงินได้น้อยที่ไม่มีรถยนต์เลย แต่มาตรการดังกล่าว เป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่ผู้มีเงินได้มากกว่าผู้มีเงินได้น้อย

ตัวอย่างเช่น ในปีภาษี 2562 นาย ก. เป็นคน โสดมีรถยนต์ส่วนตัว มีเงินได้พึงประเมิน 1,105,000 บาท และมีเงินได้สุทธิรวมทั้งปี คือ 1,000,000 บาท โดยหักจากค่าใช้จ่าย 40,000 บาท ค่า ลดหย่อนส่วนตัว 60,000 บาท ค่ากิ่งคิดรถยนต์ 5,000 บาท นาย ก. จึงต้องเสียภาษีเป็นจำนวน 115,000 บาท โดย 150,000 บาทแรกจะได้รับการยกเว้น ส่วนอีก 850,000 บาท จะคำนวณ ดังนี้

ตารางที่ 4.1 การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ปี 2562

เงินได้สุทธิ (บาท)	อัตรา	ภาษี (บาท)
0 – 150,000	0	0
150,001 – 300,000	ร้อยละ 5	7,500
300,001 – 500,000	ร้อยละ 10	20,000
500,001 – 750,000	ร้อยละ 15	37,500
750,001 – 1,000,000	ร้อยละ 20	50,000
รวม		115,000

นาย ข. เป็นคน โสดไม่มีรถยนต์ มีเงินได้พึงประเมิน 400,000 บาท และมีเงินได้สุทธิ รวมทั้งปี คือ 300,000 บาท โดยหักจากค่าใช้จ่าย 40,000 บาท ค่าลดหย่อนส่วนตัว 60,000 บาท นาย ข. จึงต้องเสียภาษีเป็นจำนวน 7,500 บาท โดย 150,000 บาทแรกจะได้รับการยกเว้น ส่วนอีก 150,000 บาท ที่เหลือต้องเสียภาษีร้อยละ 5 เมื่อสิ้นปีภาษี นาย ก. สามารถหักค่าลดหย่อนในการซื้อ กิ่งคิดรถยนต์ออกจากเงินได้บุคคลธรรมดาได้ แต่นาย ข. ไม่ได้รับสิทธิหักค่าลดหย่อนสำหรับ การซื้อกิ่งคิดรถยนต์แต่อย่างใด แม้นาย ก. จะเสียภาษีมากกว่านาย ข. แต่หากพิจารณาจากรายรับ

รายจ่ายของแต่ละคนแล้วจะเห็นได้ว่านาย ก. มีเงินได้ที่มากกว่า ส่งผลให้นาย ก. มีได้รับซึ่งสิทธิประโยชน์ในทางภาษีที่ดีกว่า

ดังนั้น ผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้อเครื่องจักรรถยนต์นั้นไม่สอดคล้องกับหลักความเป็นธรรมในแนวตั้ง ซึ่งผู้วิจัยจะเสนอแนะแนวทางแก้ไขในบทที่ 5 ต่อไป

4.2 วิเคราะห์ปัญหาการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้อเครื่องจักรรถยนต์กับหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี

จากที่ได้ศึกษามาแล้วในบทที่ 2 จะเห็นได้ว่า หลักการจัดเก็บภาษีอากรที่ดีตามหลักความมีประสิทธิภาพนั้น เป็นการจัดเก็บภาษีอากรให้ได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยโดยใช้ค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด กล่าวคือ กฎหมายภาษีที่จะให้เก็บได้เต็มเม็ดเต็มหน่วยอย่างน้อยจะต้องเข้าใจง่าย ไม่กำกวม การกำหนดตัวผู้เสียภาษีและฐานภาษีจะต้องชัดเจนเพื่อมิให้เกิดข้อพิพาทขึ้น วิธีการชำระภาษีไม่ควรยุ่งยาก และไม่ทำให้ผู้เสียภาษีต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเสียภาษีโดยไม่จำเป็น³⁷⁶

หลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี (Efficiency in Tax Administration and Compliance) มีหลักว่า ค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเก็บภาษีของเจ้าหน้าที่และค่าใช้จ่ายในการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายของผู้เสียภาษีควรจะต้องต่ำที่สุด เนื่องจากค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการเก็บภาษีที่ผลกระทบต่อรายได้ของรัฐบาลที่เกิดจากการจัดเก็บภาษี หากรัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนมากในการบริหารจัดการให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐ รัฐก็จะไม่มีเงินเพียงพอที่จะใช้จ่ายสาธารณะ ดังนั้น รัฐต้องสามารถจัดเก็บภาษีได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้จัดเก็บภาษีได้มาก โดยมีค่าใช้จ่ายในการจัดเก็บภาษีน้อยที่สุด ส่วนค่าใช้จ่ายในการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีของผู้เสียภาษีถือว่าเป็นการเพิ่มภาระให้แก่ผู้เสียภาษี หากค่าใช้จ่ายในการให้ความ

³⁷⁶ วิทย์ ตันตยกุล, กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร, (กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตสภา, 2524), น. 28.

ร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีสูงขึ้น รายได้ที่ใช้จ่ายได้ก็อาจจะลดลง³⁷⁷ หากผู้เสียภาษีไม่เต็มใจเสียภาษีก็อาจนำไปสู่การไม่จ่ายภาษีให้แก่รัฐได้³⁷⁸

การค้นคว้าศึกษาวิจัยในเรื่องปัญหาการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้ออสังหาริมทรัพย์กับหลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี พบว่าหากมีกฎหมายกำหนดให้บุคคลผู้เสียภาษีสามารถหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้ออสังหาริมทรัพย์ออกจากเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องเสียภาษีจะส่งผลกระทบต่อหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีหรือไม่อย่างไร ผู้วิจัยจะขอวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ประชาชนผู้เสียภาษีจะหันมาให้ความสนใจ และให้ความร่วมมือกับรัฐบาลในเรื่องการเสียภาษีอากรมากขึ้น เนื่องจากการหักค่าลดหย่อนในปัจจุบันตามที่กฎหมายกำหนดนั้นไม่ได้ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เสียภาษีมากนัก แต่ในกรณีมีมาตรการหักค่าลดหย่อนเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์นั้น จะช่วยสร้างทัศนคติที่ดีให้แก่ผู้เสียภาษีต่อระบบกฎหมายภาษี กล่าวคือ แม้ผู้เสียภาษีจะต้องเสียภาษีให้แก่รัฐแล้ว แต่ก็สามารถหักค่าลดหย่อนเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ได้ การเพิ่มมาตรการดังกล่าวจะทำให้ประชาชนผู้เสียภาษีบางส่วนที่จากเดิมอาจมีพฤติกรรมที่ไม่เต็มใจเสียภาษีให้แก่รัฐหรือไม่อยู่ในระบบของกฎหมายภาษีอากรอาจเข้ามาอยู่ในระบบของกฎหมายภาษีอากรมากขึ้น

แม้ว่าการเพิ่มมาตรการหักค่าลดหย่อนเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์จะส่งผลดีต่อหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นก็ตาม หากพิจารณาตามหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีแล้ว จะเห็นได้ว่าขัดกับหลักการดังกล่าว กล่าวคือ การหักค่าลดหย่อนเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์ออกจากเงินได้บุคคลธรรมดานั้น อาจมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นในส่วนของการบริหารจัดการเก็บภาษีของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากเป็นการเพิ่มต้นทุนในการบริหารจัดการมากขึ้น เจ้าหน้าที่ที่จะต้องพิจารณาหลักฐานประกอบเพิ่มขึ้นว่าได้ซื้ออสังหาริมทรัพย์จริงหรือไม่ หากมีการหักค่าลดหย่อนในการซื้ออสังหาริมทรัพย์มาหักออกจากภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จะส่งผลให้การออกกฎหมายเพิ่มเติมซึ่งมีรายละเอียดที่เพิ่มขึ้น เป็นแนวทางในการบังคับและปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าว ซึ่งจะทำให้กฎหมายเกิดความซับซ้อนมากขึ้น เมื่อกฎหมายมีความซับซ้อนมากขึ้นก็จะทำให้ประชาชนผู้ปฏิบัติตามกฎหมายเข้าใจและปฏิบัติตามกฎหมายภาษีอากรได้ยาก รวมถึง

³⁷⁷ รายได้ที่ใช้จ่ายได้ หมายถึง “รายได้ทั้งหมดที่ครัวเรือนได้รับมา (เรียกว่าเงินได้ส่วนบุคคล – personal income) หักด้วยภาษีเงินได้ส่วนบุคคล รายได้ส่วนนี้แสดงถึงอำนาจซื้อที่แท้จริงและความสามารถในการออม ของประชาชน”

³⁷⁸ อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ 373, น. 34.

เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่จัดเก็บภาษีที่ไม่สามารถเข้าใจ หรือตีความกฎหมาย และบริหารจัดการเก็บภาษีได้อย่างถูกต้อง

ตัวอย่างเช่น นาย ก. มีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทแห่งหนึ่ง มีรายได้ถึงเกณฑ์ต้องเสียภาษี แต่ นาย ก. ไม่เต็มใจที่จะเสียภาษีโดยการปกปิดรายได้ที่แท้จริงมาตลอด ซึ่ง นาย ก. คิดว่าตนเองเสียเปรียบคนอื่น เนื่องจากภาษีไม่มีประโยชน์ต่อตนเอง เพราะตนเองไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ในทางภาษีอื่นใดที่จะนำมาใช้เพื่อลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา โดย นาย ก. เป็นโสด ไม่มีบุตร ไม่ได้ซื้อที่อยู่อาศัย จึงไม่ได้รับสิทธิค่าลดหย่อนคู่สมรส บุตร หรือดอกเบี้ยในการกู้ยืมซื้อบ้าน หรือสิทธิประโยชน์อื่น ๆ จึงทำให้ นาย ก. หาวีธีที่จะไม่ต้องภาษีมาเรื่อย ๆ เมื่อกฎหมายภาษีกำหนดให้สามารถหักค่าลดหย่อนในการซื้ออสังหาริมทรัพย์ออกจากเงินได้บุคคลธรรมดาได้ มาตรการการหักค่าลดหย่อนดังกล่าวที่เพิ่มเข้ามาจะเป็นการจูงใจให้ นาย ก. หันมาเข้าสู่ระบบภาษีได้ สามารถเข้าถึงสิทธิประโยชน์ในการหักค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ๆ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนความคิดของ นาย ก. จากเดิมที่คิดว่าตนต้องจ่ายเงินให้แก่รัฐ โดยที่ไม่ได้รับประโยชน์อะไรตอบแทน

ดังนั้น ผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่าการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้ออสังหาริมทรัพย์นั้นไม่สอดคล้องกับหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษี ซึ่งผู้วิจัยจะเสนอแนะแนวทางแก้ไขในบทที่ 5 ต่อไป

4.3 วิเคราะห์ปัญหาการหักค่าลดหย่อนเพื่อการซื้ออสังหาริมทรัพย์กับการแก้ไขปัญหาการจราจร

จากที่ได้ศึกษามาแล้วในบทที่ 2 จะเห็นได้ว่า ปัญหาสำคัญบนท้องถนนก็คือปัญหาการจราจรติดขัด ซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในเมืองใหญ่ที่มีประชากรอยู่กันอย่างหนาแน่น และมีการใช้ยานพาหนะ ไม่ว่าจะเป็นรถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์ ใช้ถนน กันอยู่ตลอดเวลา ซึ่งสาเหตุมาจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น และมีการสร้างที่อยู่อาศัยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และผู้คนต่างก็ใช้รถเป็นยานพาหนะในการเดินทาง และการขนส่ง เพื่อความสะดวกสบาย ในปัจจุบันมีรถยนต์ส่วนตัวเพิ่มขึ้นบนท้องถนนเป็นจำนวนมาก ทำให้ปริมาณรถกับถนนนั้นไม่สมดุลกัน ซึ่งถนนนั้นมีพื้นที่อยู่อย่างจำกัด เนื่องจากผู้คนต่างใช้ถนนในการเดินทางไปทำมาหาเลี้ยงชีพกันมากขึ้น

ปัจจุบันนี้รถยนต์ถือเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งในชีวิตประจำวัน เมื่อมีผู้ขับรถเพิ่มตามจำนวนรถที่เพิ่มขึ้นนี้ อุบัติเหตุบนท้องถนนย่อมมีโอกาสเกิดขึ้นได้ทุกวัน ไม่ว่าเราจะขับรถไปชน

กับรถของผู้อื่น หรือผู้อื่นขับรถมาชนรถของเรากี่ตาม ถ้าตกลงกันได้ง่าย ๆ ตามเหตุการณ์ว่าใครเป็นผิด หรือใครถูก ก็ถือว่าเป็นเรื่องดี ไม่ต้องเสียเวลา หรือมีปัญหาทะเลาะกัน แต่ในกรณีที่มีฝ่ายหนึ่งขับรถชนแล้วหนีไป หรือขับรถชนแล้วเถียงกันว่าฉันไม่ได้เป็นฝ่ายผิด คุณตางหากที่เป็นฝ่ายผิดกว่าจะไกล่เกลี่ยกันได้ ก็ต้องใช้เวลานาน ในบางกรณีเถียงกันไปเถียงกันมาจนอารมณ์เสีย ทะเลาะกันใหญ่โตถึงกับนำอาวุธออกมาทำร้ายกัน ทำให้เกิดเป็นปัญหาอาชญากรรมได้อีก อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นบนท้องถนนจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดได้ การมีกล้องติดหน้ารถยนต์ไว้ แม้จะไม่ได้เป็นการแก้ไขปัญหการจราจรทั้งหมดที่เกิดขึ้น แต่ก็ช่วยแก้ไขปัญหาได้บ้าง เพียงแค่ นำไฟล์ภาพจากกล้องที่ติดหน้ารถยนต์มาเปิดดู ก็จะช่วยให้ปัญหาทะเลาะกัน ต่างคนต่างปฏิเสธความรับผิดชอบ ให้คลี่คลายไปได้เร็วขึ้น สามารถหาฝ่ายที่ทำให้เกิดความเสียหายได้ง่ายขึ้นอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม ในประเทศไทยจะมีเพียงการซื้อกล้อง CCTV ติดรถยนต์เพื่อนำมาลดเบี้ยประกันภัยรถยนต์เท่านั้น แต่ยังไม่มีการให้นำมาใช้จ่ายในการซื้อกล้องติดรถยนต์มาหักค่าลดหย่อนออกจากเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องเสียภาษี จึงเป็นเหตุให้ประชาชนผู้ใช้รถยนต์ส่วนตัว ยังไม่เห็นถึงประโยชน์ของกล้องติดรถยนต์มากนัก บางคนอาจคิดว่าเป็นการสิ้นเปลืองเงินทองด้วยซ้ำ ดังนั้น หากมีการให้นำมาใช้จ่ายในการซื้อกล้องติดรถยนต์มาหักค่าลดหย่อนออกจากเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องเสียภาษีได้ จะทำให้ประชาชนหันมาให้ความสนใจในการซื้อกล้องติดรถยนต์มากขึ้น เนื่องจากสามารถนำมาหักค่าลดหย่อนเพิ่มขึ้นได้ในเงินได้ที่ต้องเสียภาษีอยู่แล้ว

ดังนั้น ประเทศไทยยังไม่มีการให้นำมาใช้จ่ายในการซื้อกล้องติดรถยนต์มาหักเป็นค่าลดหย่อนออกจากเงินได้บุคคลธรรมดาที่ต้องเสียภาษี จึงต้องนำมาตรการการหักค่าลดหย่อนในการคำนวณภาษีมาปรับใช้ ซึ่งผู้วิจัยจะเสนอแนะแนวทางเพื่อให้มีมาตรการการหักลดหย่อนดังกล่าวในบทที่ 5 ต่อไป

4.4 วิเคราะห์เปรียบเทียบการแก้ไขปัญหาการจราจรโดยใช้มาตรการการจัดเก็บภาษีของประเทศ ไทยกับของต่างประเทศ

4.4.1 วิเคราะห์เปรียบเทียบของประเทศไทยกับสหรัฐอเมริกา

จากที่ได้ศึกษามาแล้วในบทที่ 3 จะเห็นได้ว่า ทั้งประเทศไทยและสหรัฐอเมริกายังไม่มี มาตรการนำค่าใช้จ่ายในการซื้อกล้องติดรถยนต์มาหักเป็นค่าลดหย่อนได้ แต่ในประเทศไทยจะมี เพียงสินค้าบางประเภทเท่านั้นที่กฎหมายอนุญาตให้นำมาหักลดหย่อนได้เท่านั้น ซึ่งสินค้าเหล่านั้น ไม่สามารถนำมาใช้ลดหย่อนเพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรได้

ส่วนในสหรัฐอเมริกาแม้จะไม่มีมาตรการนำค่าใช้จ่ายในการซื้อกล้องติดรถยนต์มาหัก เป็นค่าลดหย่อนเพื่อแก้ไขปัญหาการจราจรได้ แต่ในสหรัฐอเมริกาก็มีมาตรการอย่างอื่นที่ใช้ในการ แก้ไขปัญหาการจราจร คือ เป็นการเก็บภาษีน้ำมันเชื้อเพลิงสูงขึ้น เพื่อให้ประชากรในประเทศหัน มาใช้ระบบขนส่งสาธารณะ แม้การเพิ่มมาตรการเก็บภาษีน้ำมันเชื้อเพลิงสูงขึ้นนี้จะสร้างรายได้ ทางการคลังอย่างมากก็ตาม แต่ผลประโยชน์ทางสังคมนั้นก็กลับมีน้อยลง

4.4.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบของประเทศไทยกับสาธารณรัฐสิงคโปร์

จากที่ได้ศึกษามาแล้วในบทที่ 3 จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยยังไม่มีมาตรการนำค่าใช้จ่าย ในการซื้อกล้องติดรถยนต์มาหักเป็นค่าลดหย่อนได้ จะมีเพียงสินค้าบางประเภทเท่านั้นที่กฎหมาย อนุญาตให้นำมาหักลดหย่อนได้ เช่น ยานยนต์ หนังสือ หรือ E-Book สินค้าโอท็อป (OTOP) สินค้าเกี่ยวกับการศึกษาและกีฬา เป็นต้น ซึ่งสินค้านี้ดังกล่าวเป็นค่าลดหย่อนตามมาตรการกระตุ้น เศรษฐกิจของรัฐ

ส่วนสาธารณรัฐสิงคโปร์เป็นประเทศแรกที่น่ามาตรการจัดเก็บเงินค่าจราจรติดขัดมาใช้ บังคับ เรียกว่า Electronic Road Pricing (ERP) ซึ่งเงินที่เรียกเก็บนี้มีสถานะทางกฎหมายเป็น ค่าธรรมเนียม โดยมีกฎหมายลำดับรองกำหนดโครงสร้างการจัดเก็บสำคัญ³⁷⁹ โครงสร้างดังกล่าว ของประเทศนี้กำหนดให้ยานยนต์เป็นทรัพย์สินที่อยู่ในบังคับต้องค่าธรรมเนียม ยานยนต์ก็คือ ยานพาหนะซึ่งรวมถึงรถจักรยานยนต์ด้วย และมีการกำหนดยกเว้นยานพาหนะบางประเภทให้ไม่

³⁷⁹ Road Traffic (Electronic Road Pricing System) Rules 2015 (“ERP Rules”).

อยู่ในบังคับต้องเสียค่าธรรมเนียมด้วย³⁸⁰ ส่วนผู้มีหน้าที่เสียค่าธรรมเนียมนั้น ไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจน แต่ ดีความจากบทที่เกี่ยวข้องจึงได้ความหมายว่า ผู้ที่ทำการขับ ขี่ หรือเคลื่อนย้ายยานยนต์เข้าไปในพื้นที่ซึ่งต้องจัดเก็บค่าธรรมเนียมในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ สำหรับอัตราค่าธรรมเนียมที่จะต้องพิจารณาเมื่อได้เข้าไปยังจุดที่เก็บค่าธรรมเนียมบนท้องถนน ในภาพรวมสามารถแบ่งได้เป็นอัตราตามปกติ³⁸¹ และอัตรารายวัน³⁸²

ดังนั้น จากการศึกษาจะพบว่าในทุกประเทศจะมีการให้สิทธิประโยชน์เพื่อหักค่าลดหย่อนทางภาษีในหลายรูปแบบ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับสภาพปัญหาของในแต่ละประเทศ แต่ไม่พบว่าสหรัฐอเมริกา และสาธารณรัฐสิงคโปร์มีการนำมาตรการการหักค่าลดหย่อนจากรายจ่ายในการซื้อเครื่องจักรยนต์มาใช้เพื่อแก้ไขปัญหารถจร จะมีเพียงแต่สาธารณรัฐสิงคโปร์ที่นำเอามาตรการจัดเก็บเงินค่าธรรมเนียมจราจรติดขัดมาเป็นเครื่องมือในการแก้ไขปัญหารถจรเท่านั้น ซึ่งเป็นการจัดเก็บภาษีในรูปแบบค่าธรรมเนียม

³⁸⁰ Road Traffic (Electronic Road Pricing System) (Exemption) Order (Chapter. 276, O13), Paragraph 2.

³⁸¹ Road Traffic Act (Chapter 276), Section 34D(b); ERP Rules 2015, First Schedule.

³⁸² ERP Rules 2015, Rules 11.

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีในการแก้ไขปัญหาการจราจรและมาตรการการหักลดหย่อนทางภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายในการซื้ออสังหาริมทรัพย์ของประเทศไทยและต่างประเทศ รวมถึงการวิเคราะห์ผลกระทบต่อหลักความเป็นธรรมและหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีในกรณีเพิ่มมาตรการนำค่าใช้จ่ายเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์มาหักเป็นค่าลดหย่อนในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาผู้วิจัยขอสรุปผลของการศึกษาพร้อมทั้งข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

5.1 บทสรุป

ผู้วิจัยขอสรุปหลักการจัดเก็บภาษี หลักการเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา หลักการบรรเทาภาระภาษี แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีในการแก้ไขปัญหาการจราจร การหักค่าลดหย่อนในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากรของประเทศไทยและกฎหมายของต่างประเทศ ดังนี้

5.1.1 หลักการจัดเก็บภาษี

การจัดเก็บภาษีอากรมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือเพื่อเป็นรายได้แก่รัฐแต่การจัดเก็บภาษีอากรจากบุคคล ที่เรียกว่า “ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา” จะต้องคำนึงถึงความสามารถในการเสียภาษีของบุคคลที่จะถูกจัดเก็บภาษีด้วย ซึ่งภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เป็นภาษีที่เก็บจากรายได้ตามหลักความสามารถในการเสียภาษี ซึ่งตามหลักการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาของประเทศไทยคิดคำนวณจากฐานเงินได้สุทธิ ซึ่งได้มาจาก เงินได้พึงประเมิน หักด้วยค่าใช้จ่าย หักด้วยค่าลดหย่อน และนำเงินได้สุทธิดังกล่าวมาคิดคำนวณตามอัตราที่กฎหมายกำหนด การคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา จะเห็นได้ว่า ก่อนที่จะนำเงินได้พึงประเมินมาคิดคำนวณภาษี กฎหมายได้มีการกำหนดให้มีตัวบรรเทาภาระภาษี เพื่อความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี ซึ่งการบรรเทาภาระภาษีให้เป็นธรรมตามหลักความสามารถนั้นอาจกระทำได้หลายวิธีวิธีหนึ่งก็คือการให้หักค่าลดหย่อน เพื่อให้ผู้เสีย

ภาษีเหลือวงเงินเพียงพอต่อมาตรฐานการครองชีพขั้นต่ำตามสภาพบุคคลและครอบครัวโดยมีการปรับปรุงวงเงินแต่ละรายการให้สอดคล้องกับภาวะค่าครองชีพหรือตามความจำเป็น

5.1.2 หลักการเกี่ยวกับภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาที่จัดเก็บตามประมวลรัษฎากรเป็นภาษีทางตรง ซึ่งจัดเก็บเงินจากเงินได้พึงประเมินทุกประเภท เว้นแต่จะมีบทกำหนดยกเว้นภาษีเงินได้ไว้โดยเฉพาะจึงไม่ต้องเสียภาษี

ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาเป็นภาษีทางตรง ซึ่งมีหลักการจัดเก็บตามความสามารถในการมีเงินได้ของบุคคลธรรมดา จัดเก็บเพื่อเป็นแหล่งรายได้สำคัญ การให้เสียภาษีตามบัญชีอัตราภาษีแบบก้าวหน้าซึ่งผู้มีเงินได้มีเงินได้สูงขึ้น ก็จะต้องเสียภาษีในอัตราก้าวหน้าที่สูงขึ้นตาม ทำให้ผู้มีเงินได้มากกว่าเสียภาษีในอัตราที่สูงกว่าผู้มีเงินได้น้อยกว่า เพื่อเป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้ของประชาชน และลดช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน เช่น เงินได้สุทธิ 300,000 บาทแรก เสียภาษีในอัตราร้อยละ 5 เงินได้สุทธิส่วนที่เกิน 5,000,000 บาท เสียภาษีในอัตราร้อยละ 35

การคำนวณเงินได้สุทธิเพื่อเสียภาษีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา กฎหมายกำหนดให้หักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนได้ สำหรับค่าลดหย่อนแยกเป็นค่าลดหย่อนส่วนตัวผู้มีเงินได้ คู่สมรสและบุตรชอบด้วยกฎหมาย รวมตลอดถึงการหักลดหย่อนเงินปันผลจากกองทุนรวม ค่าเบี้ยประกันชีวิต และเงินบริจาคของผู้มีเงินได้และหรือของคู่สมรสของผู้มีเงินได้ด้วย เมื่อหักค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนดังกล่าวแล้ว เงินที่คงเหลือเท่าใด เป็น เงินได้สุทธิ จะต้องนำมาคำนวณเพื่อเสียภาษี ซึ่งอัตราก้าวหน้าที่จัดเก็บนี้เป็นอัตราก้าวหน้า กล่าวคือ เงินได้ยิ่งมาก ยิ่งต้องเสียภาษีในอัตราสูง

5.1.3 หลักการบรรเทาภาระภาษี

กฎหมายกำหนดให้ผู้มีเงินได้นำค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้และค่าใช้จ่ายตามรายการซึ่งเป็นค่าลดหย่อน สามารถนำไปหักออกจากเงินได้พึงประเมิน โดยค่าใช้จ่ายและค่าลดหย่อนนั้นเป็นส่วนหนึ่งของตัวบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษี ทำให้ผู้เสียภาษีเสียภาษีน้อยลง หรืออาจจะไม่ต้องเสียภาษีเลย ทั้งนี้ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางด้านรายได้ระหว่างประชาชน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษี หรือเพื่อการกระจายรายได้และความมั่งคั่งอย่างเป็นธรรมและเสมอภาคมากขึ้น

ตัวบรรเทาภาระภาษี หมายถึง วิธีการทุกชนิดที่ทำให้เกิดการลดภาระภาษีเงินได้ หรือ การลดลงในภาระภาษีซึ่งถูกออกแบบมาเพื่อสร้างแรงจูงใจ ซึ่งตัวบรรเทาภาระภาษี ได้ถูกกำหนดไว้ในระบบภาษี ตัวบรรเทาภาระภาษี สามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1) ตัวบรรเทาภาระภาษีในเชิงโครงสร้าง หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้ และ ค่าลดหย่อนภาษีส่วนบุคคล ได้แก่ ค่าลดหย่อนภาษีสำหรับผู้มีเงินได้ ค่าลดหย่อนภาษีสำหรับคู่สมรสของผู้มีเงินได้ และค่าลดหย่อนภาษีสำหรับบุตรของผู้มีเงินได้

2) ตัวบรรเทาภาระภาษีที่ไม่ใช่โครงสร้างภาษี หรือค่าใช้จ่ายที่นำออกจากเงินภาษี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปลดปล่อยภาระภาษีหรือลดภาระภาษีของบุคคลหรือกิจกรรมทางธุรกิจบางกลุ่ม โดยเฉพาะเพื่อประโยชน์ต่อบุคคลหรือกิจกรรมที่รัฐบาลให้ความสำคัญเป็นพิเศษ หรือรัฐบาลมีความประสงค์จะสนับสนุนบุคคลหรือกิจกรรมบางประเภทแทนที่รัฐจะจ่ายเงินช่วยเหลือแก่บุคคลหรือกิจกรรมทางธุรกิจบางกลุ่มเป็นเงินสด รัฐก็ลดภาระภาษีให้แก่บุคคลหรือกิจกรรมทางธุรกิจกลุ่มดังกล่าว

ตัวบรรเทาภาระภาษีที่ไม่ใช่โครงสร้างภาษีที่ถูกนำมาใช้เพื่อประโยชน์ของบุคคลหรือกิจกรรมบางประเภท หมายถึง การยกเว้นภาษีเงินได้และการหักค่าใช้จ่ายบางอย่างที่ไม่ใช่ค่าใช้จ่ายที่ก่อให้เกิดเงินได้ หรือการหักค่าลดหย่อนตามรายการ ตัวอย่างเช่น การหักค่าลดหย่อนสำหรับเงินได้ที่จ่ายเป็นดอกเบี้ยเงินกู้ยืมให้แก่ธนาคารหรือสถาบันการเงินสำหรับการกู้ยืมเงินเพื่อซื้ออาคารสำหรับการอยู่อาศัย

5.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีในการแก้ไขปัญหาการจราจร

สาเหตุสำคัญของปัญหาการจราจรมีหลายองค์ประกอบไม่ว่าจะเป็น ระบบขนส่งมวลชนขาดประสิทธิภาพและไม่ทั่วถึง ทำให้ยานพาหนะส่วนตัวมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง การวางผังเมืองที่ไม่ได้รองรับการขยายตัวของเมืองในอนาคต ทำให้โครงข่ายถนนไม่เพียงพอกับปริมาณรถที่เพิ่มขึ้น ความเจริญที่รวมตัวอยู่ในเมือง ทำให้ผู้คนจากที่ต่าง ๆ มุ่งหน้าเข้าสู่ในเมือง ผู้ขับขี่ขาดวินัยจราจร ทำให้เกิดการฝ่าฝืนกฎระเบียบและกีดขวางการจราจร เป็นต้น

ผลกระทบที่ตามมาจากปัญหาดังกล่าวไม่เพียงสร้างความยากลำบากในการเดินทางเท่านั้น แต่ยังก่อให้เกิดปัญหาด้านอื่น ๆ อีกด้วย อาทิ การสูญเสียสภาพแวดล้อมที่ดี เนื่องจากควันพิษที่เกิดจากการเผาผลาญน้ำมัน การสูญเสียน้ำมันเชื้อเพลิงอย่างสูญเปล่าไปกับการหยุดนิ่ง

ของการจราจร การสูญเสียโอกาสทางเศรษฐกิจ อันเนื่องมาจากเวลาในการเดินทางที่เสียไปกับการติดขัดของจราจร และต้องสูญเสียงบประมาณเพื่อรักษาผู้ปวยที่ได้รับผลกระทบจากมลพิษดังกล่าว

เมื่อมีการนำรถส่วนตัวมาใช้กันมาก จึงทำให้การจราจรบนท้องถนนติดขัด ยิ่งการจราจรติดขัดมากเท่าใดก็ยิ่งทำให้คุณภาพและการบริการของรถโดยสารสาธารณะยิ่งแย่ลง ผู้เดินทางต้องหาซื้อรถส่วนตัวกันเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ เพื่อหนีสภาพการบริการที่แย่และไม่มีคุณภาพบนโดยสารสาธารณะ ทำให้การแก้ปัญหาจราจรเป็นไปไม่ได้ในสายตาของผู้รับผิดชอบและผู้บริหารประเทศในอดีตที่ผ่านมา การจะแก้ปัญหาจราจรด้วยการสร้างเครือข่ายถนนเพิ่มขึ้น ทำอุโมงค์หรือสะพานต่างระดับข้ามทางแยกทุกแห่ง สร้างทางด่วนให้ครอบคลุมทั่วกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยไม่คำนึงถึงเงิน ใจ เวลา เงินลงทุน ภาวะการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และที่สำคัญคือ วัฒนธรรมการเดินทางของผู้คนในกรุงเทพมหานคร ตลอดจนวัฏจักรของปัญหาจราจรที่เกิดขึ้นแล้ว คงเป็นไปไม่ได้ที่จะใช้เป็นมาตรการหลักในการแก้ไขปัญหา หากจะเร่งดำเนินการกันเต็มที่ ก็จะได้ผลเพียงทำให้ปัญหาเบาลง หรือไม่ให้ปัญหาเลวร้ายลงไปกว่าเดิมเท่านั้น เพราะมาตรการเพิ่มพื้นผิวจราจร ต้องใช้ทั้งเวลาและการลงทุนสูง เมื่อเทียบกับอัตราการเพิ่มขึ้นของปริมาณการจราจรแล้ว หนทางเดียวที่จะแก้ปัญหาจราจรทั้งในระยะเร่งด่วนและระยะยาวก็คือ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ที่ใช้รถส่วนบุคคล ไม่ว่าจะเป็น รถยนต์ หรือรถจักรยานยนต์

5.1.5 การหักค่าลดหย่อนในการคำนวณภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากรของประเทศไทยและกฎหมายของต่างประเทศ

5.1.5.1 ประเทศไทย

ค่าลดหย่อนเป็นเงินที่กฎหมายกำหนดขึ้นให้หักได้อีกหลังจากการหักค่าใช้จ่ายแล้ว ทั้งนี้ เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีตามสถานะของผู้เสียภาษีแต่ละบุคคล ดังนั้น การหักลดหย่อนจะแสดงให้เห็นถึงรายได้ที่พ้นระดับที่จำเป็นต่อการครองชีพขั้นต่ำแล้ว

การหักค่าลดหย่อน หมายถึง รายการต่าง ๆ ที่กฎหมายได้กำหนดให้หักได้เพิ่มขึ้นหลังจากได้หักค่าใช้จ่ายแล้ว เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษีก่อนนำเงินได้ที่เหลือซึ่งเรียกว่าเงินได้สุทธิไปคำนวณภาษีตามบัญชีอัตราภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา มีผลให้เงินได้สุทธิซึ่งเป็นฐานภาษีลดลง เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษีให้แก่ผู้เสียภาษี รัฐบาลใช้การหักลดหย่อนเป็นเครื่องมือในการบริหารการเงินการคลัง ส่งเสริมสถาบันครอบครัว ความมั่นคงของชีวิต เป็นต้น ซึ่ง

การหักค่าลดหย่อนตามกฎหมายของประเทศไทย แยกออกเป็น 2 ประเภท คือ ค่าลดหย่อนส่วนตัว และค่าลดหย่อนตามรายการ ค่าลดหย่อนส่วนบุคคลมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการบรรเทาภาระภาษี ของบุคคลธรรมดาซึ่งมีรายได้จากการจ้างแรงงาน ค่าลดหย่อนส่วนบุคคลที่อนุญาตให้หักได้ ซึ่งจะ สะท้อนให้เห็นถึงภาระที่ผู้เสียภาษีมียู่ต่อบุคคลในครอบครัวที่อยู่ในอุปการะ ไม่ว่าจะเป็นค่า ลดหย่อนหรือรายจ่ายส่วนบุคคลสำหรับคู่สมรส บุตรที่อยู่ในอุปการะ เป็นต้น

5.1.5.2 สหรัฐอเมริกา

การหักค่าลดหย่อนตามกฎหมายของสหรัฐอเมริกา แบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ ค่า ลดหย่อนมาตรฐาน และค่าลดหย่อนตามรายการ โดยจะให้สิทธิผู้เสียภาษีสามารถเลือกได้ว่าค่า ลดหย่อนกลุ่มใดดีกว่ากัน

การหักค่าลดหย่อนในกรณีที่ผู้เสียภาษีมียู่ค่าลดหย่อนตามรายการมากกว่าค่าลดหย่อน มาตรฐาน ผู้เสียภาษีมียู่สิทธิเลือกหักค่าลดหย่อนตามรายการ ซึ่งหากผู้เสียภาษีเลือกหักค่าลดหย่อน มาตรฐานไปแล้ว ซึ่งต่อมาสามารถเปลี่ยนเป็นหักค่าลดหย่อนตามรายการได้

ค่าลดหย่อนมาตรฐาน เช่น เช่น หักค่าลดหย่อนส่วนตัวผู้เสียภาษี หรือคู่สมรสของผู้เสีย ภาษี ผู้เสียภาษีที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปี จะได้เพิ่มการหักค่าลดหย่อน หรือผู้เสียภาษีหรือคู่สมรสที่ตาบอด หรือพิการ เป็นต้น กรณีค่าลดหย่อนตามรายการ ส่วนใหญ่จะเป็นค่าลดหย่อนที่มีความจำเป็นใน ด้านปัจจัยการดำรงชีพ และมีความจำเป็นทางด้านกฎหมาย เช่น ค่ารักษาพยาบาล ค่าภาษี ค่า ดอกเบี้ย ได้แก่ ดอกเบี้ยที่เกิดจากการจ้างที่อยู่อาศัย และดอกเบี้ยที่เกิดจากการลงทุน เป็นต้น

5.1.5.3 สาธารณรัฐสิงคโปร์

สิทธิประโยชน์การให้หักค่าใช้จ่ายและหักค่าลดหย่อนในระบบภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดาของสาธารณรัฐสิงคโปร์จะแบ่งออกเป็น 2 กรณี ได้แก่ กรณีผู้มีเงินได้เป็นลูกจ้าง และกรณี ผู้มีเงินได้เป็นผู้ประกอบการบุคคลธรรมดา

กรณีผู้มีเงินได้เป็นลูกจ้าง เช่น ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการทำงานนำมาหักลดหย่อนได้ และการหักลดหย่อนประกันสุขภาพ เป็นต้น ส่วนกรณีผู้มีเงินได้เป็นผู้ประกอบการ เช่น ค่าใช้จ่ายทางธุรกิจ รายจ่ายลงทุนเพื่อปรับปรุง และตกแต่งสถานประกอบการ ค่ารักษาพยาบาล ค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนา หรือค่าจ้างหน่วยงาน ภายนอกทำการวิจัยและพัฒนา ค่าลดหย่อน ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ค่าใช้จ่ายสำหรับการให้เช่าที่อยู่อาศัย การบริจาคเพื่อการกุศล เป็นต้น

5.2 ข้อเสนอแนะ

เมื่อได้ศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากกรณีที่มีมาตรการหักค่าลดหย่อนเพื่อช้อกลงคิดรถยนต์ในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาแล้ว จะเห็นได้ว่ามีประเด็นที่ต้องปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการจัดเก็บภาษีอากรที่ดี ซึ่งประเทศไทยควรนำมาปรับใช้ให้เข้ากับระบบภาษีอากรภายในรัฐ เพื่อให้ประชาชนเต็มใจที่จะเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามากขึ้น รวมทั้งรายได้ทางภาษีอากรก็จะเข้าสู่รัฐเพิ่มมากขึ้น

ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการนำค่าใช้จ่ายในการช้อกลงคิดรถยนต์ มาหักเป็นค่าลดหย่อนทางภาษี ภายใต้หลักการจัดเก็บภาษีที่ดี เพื่อส่งเสริมการช้อกลงคิดรถยนต์เพื่อแก้ไขปัญหาจราจร ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในเรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการการหักค่าลดหย่อนสำหรับช้อกลงคิดรถยนต์ในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ระบบกฎหมายภาษีของไทย ประกอบด้วย กฎหมายแม่บทและกฎหมายลำดับรอง หากกฎหมายแม่บทหรือกฎหมายในระดับพระราชบัญญัติจากรายละเอียดที่จะสามารถทำให้กฎหมายบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กฎหมายแม่บทจึงให้อำนาจองค์กรฝ่ายบริหารในการออกกฎหมายลำดับรองซึ่งอยู่ภายใต้ขอบเขตอำนาจที่กฎหมายแม่บทได้ให้ไว้ ซึ่งในเรื่องเกี่ยวกับการหักค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากร มีบทบัญญัติให้อำนาจฝ่ายบริหารสามารถออกกฎหมายลำดับรองในเรื่องดังกล่าวได้ โดยให้ฝ่ายบริหารออกกฎกระทรวงยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาได้ โดยอาศัยอำนาจตามประมวลรัษฎากร มาตรา 42 (7) ออกกฎกระทรวง 126 (พ.ศ. 2509) ระบุประเภทเงินได้ที่ได้รับการยกเว้นภาษี มีจำนวน 79 ประเภท ในมาตรา 3 แห่งประมวลรัษฎากร ให้อำนาจในการตราพระราชกฤษฎีกา ในการลดหรือยกเว้นบรรดาษฎากรประเภทต่าง ๆ ซึ่งเรียกเก็บตามประมวลรัษฎากรนี้ ในมาตรา 4 แห่งประมวลรัษฎากร ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ซึ่งรักษาการตามประมวลรัษฎากร มีอำนาจในการออกกฎกระทรวง กำหนดกิจการอื่นเพื่อปฏิบัติการตามประมวลรัษฎากรนี้ และในมาตรา 42 (17) แห่งประมวลรัษฎากร ระบุว่า เงินได้ตามที่จะได้กำหนดยกเว้น โดยกฎกระทรวง เป็นเงินได้พึงประเมินประเภทที่ที่ได้รับการยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้ เพราะฉะนั้น จะเห็นได้ว่า ประมวลรัษฎากรได้ให้อำนาจในการออกกฎหมายลำดับรองเกี่ยวกับการหักค่าลดหย่อนทางภาษีไว้

ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ควรแก้ไขโดยอาศัยอำนาจตามประมวลรัษฎากร มาตรา 42 (7) ออกกฎกระทรวง 126 (พ.ศ.2509) และในมาตรา 42 (17) แห่งประมวลรัษฎากร โดยการบัญญัติเป็น

พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร โดยให้มีการเพิ่มเติมกฎกระทรวงว่าด้วยการยกเว้น รัษฎากร ในเรื่องมาตรการการหักค่าลดหย่อนในการซื้อกล้องติดรถยนต์ในการเสียภาษีเงินได้บุคคล ธรรมดา โดยมีข้อความ ดังนี้

“กำหนดให้เงิน ได้เท่าที่จ่ายเป็นค่าซื้อกล้อง โทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ที่ติดตั้งกับ รถยนต์ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ต้องไม่เกินห้าพันบาทต่อรถยนต์หนึ่งคัน สำหรับปีภานั้น เป็นเงิน ได้พึงประเมินที่ได้รับยกเว้นไม่ต้องรวมคำนวณเพื่อเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ทั้งนี้ ตาม หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด”

ดังนั้น หากมีการแก้ไขเพิ่มเติมมาตรการการหักค่าลดหย่อนเพื่อซื้อกล้องติดรถยนต์ใน การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามข้อเสนอแนะข้างต้น การเพิ่มเติมกฎกระทรวงในเรื่องดังกล่าว จะเป็นการสร้างความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และเป็นการส่งเสริมความมี ประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีของรัฐเพิ่มมากขึ้น มาตรการการหักค่าลดหย่อนเพื่อซื้อกล้องติด รถยนต์จึงก่อให้เกิดประโยชน์ให้แก่ประชาชน ซึ่งเป็นการส่งเสริมการแก้ไขปัญหาจราจรรูปแบบ หนึ่ง

2. ข้อเสนอแนะในเรื่องหลักเกณฑ์ในการนำค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อกล้องติดรถยนต์มาหัก เป็นค่าลดหย่อนในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

เนื่องจากการนำค่าใช้จ่ายในการซื้อกล้องติดรถยนต์มาใช้เป็นค่าลดหย่อนในการเสีย ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดานั้นขัดต่อหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร ตามที่ได้ ศึกษาและวิเคราะห์มาแล้วในบทที่ 4 ดังนั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่จะแก้ปัญหาดังกล่าว จึง จำเป็นต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในการนำค่าใช้จ่ายในการซื้อกล้องติดรถยนต์มาใช้เป็นค่าลดหย่อนใน การเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา เพื่อให้ผู้เสียภาษีสามารถคำนวณจำนวนภาษีที่ต้องชำระ ได้อย่าง แน่นนอน ถ้าหากหลักเกณฑ์มีความชัดเจนและแน่นอนในการนำมาใช้ในทางปฏิบัติ ที่มีการกำหนด มาตรการการซื้อกล้องติดรถยนต์โดยนำค่าใช้จ่ายในการซื้อกล้องติดรถยนต์มาหักค่าลดหย่อนทาง ภาษีตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ต้องได้ไม่เกินห้าพันบาทต่อรถยนต์หนึ่งคันนั้นก็จะช่วยให้ผู้เสียภาษีให้ ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายได้ และทำให้รัฐบาลมีรายได้ในการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้น ซึ่งจะเป็นการปฏิบัติที่เป็น ไปตามหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีอากร

ดังนั้น การซื้อกล้องติดรถยนต์จะนำมาซึ่งการหักค่าลดหย่อน และการหักค่าลดหย่อน ดังกล่าวจะสอดคล้องกับหลักความมีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีต่อเมื่อประชาชนหันมาติด กล้องติดรถยนต์เพิ่มมากขึ้น ก็จะเป็นการส่งเสริมการแก้ไขปัญหาจราจรอีกรูปแบบหนึ่ง

3. ข้อเสนอแนะหลังจากที่ได้ทำการศึกษาแล้วนั้น ในกรณีผู้เสียหายที่ไม่มีรถยนต์ส่วนตัว ในการนำค่าใช้จ่ายสำหรับกล้องติดรถยนต์มาหักเป็นค่าลดหย่อนในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ผู้วิจัยพบว่า การนำค่าใช้จ่ายในการซื้อกล้องติดรถยนต์มาหักค่าลดหย่อนทางภาษี อาจยังไม่เพียงพอและยังไม่สามารถที่จะจูงใจให้ประชาชนเต็มใจที่จะเสียภาษีให้ภาครัฐได้ทั้งหมด ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การแก้ไขปัญหายาจรรนั้น ไม่ได้เกิดขึ้นเฉพาะแต่ความไม่มีวินัยของรถยนต์เท่านั้น แต่รถจักรยานยนต์ไม่มีวินัยในการขับขี่ที่ก่อให้เกิดปัญหาในการจราจรเช่นกัน อีกทั้งประชาชนบางคนอาจไม่มีรถยนต์ส่วนตัวในการจราจร แต่มีรถจักรยานยนต์ในการจราจรก็จะไม่สามารถนำมามาตรการการหักค่าลดหย่อนนี้มาใช้ในทางภาษีได้ ดังนั้น ควรมีมาตรการการหักค่าลดหย่อนในการซื้อกล้องติดรถจักรยานยนต์ด้วย แม้ผู้เสียหายจะไม่มีรถยนต์ส่วนตัว ก็ยังสามารถนำค่าใช้จ่ายในการซื้อกล้องติดรถจักรยานยนต์มาหักเป็นค่าลดหย่อนแทนได้ เนื่องจากอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นบนท้องถนน ที่เป็นสาเหตุหนึ่งในปัญหาจราจร ก็มาจากรถจักรยานยนต์เช่นกัน ผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์จึงควรที่จะต้องหันมาให้ความสนใจในเรื่องการติดกล้องติดรถจักรยานยนต์ แต่การหักลดหย่อนนั้นสามารถนำค่าใช้จ่ายในการซื้อกล้องติดรถจักรยานยนต์ ตามจำนวนที่จ่ายจริงแต่ต้องได้ไม่เกินห้าพันบาทต่อรถจักรยานยนต์หนึ่งคัน และจะต้องนำค่าใช้จ่ายในการซื้อกล้องติดสำหรับรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์มาหักเป็นค่าลดหย่อนได้เพียงประเภทเดียวเท่านั้น เพราะฉะนั้น การที่ให้นำค่าใช้จ่ายในการซื้อกล้องติดรถจักรยานยนต์มาหักเป็นค่าลดหย่อนในการเสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาก็จะเป็นการปฏิบัติที่เป็นไปตามหลักความเป็นธรรมในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา

ดังนั้น การซื้อกล้องติดรถจักรยานยนต์จะนำมาซึ่งการหักค่าลดหย่อน และการหักค่าลดหย่อนดังกล่าวจะสอดคล้องกับหลักความเป็นธรรมต่อเมื่อประชาชนมีทางเลือกที่จะติดกล้องติดรถจักรยานยนต์ในกรณีที่ไม่มีรถยนต์ ก็จะเป็นการจูงใจให้ประชาชนเต็มใจที่จะเสียภาษีให้ภาครัฐ และทำให้รัฐบาลมีรายได้ในการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้น และเป็นการส่งเสริมการแก้ไขปัญหายาจรรอีกรูปแบบหนึ่งด้วย

ปริญญา

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

กรมสรรพากร. “ผู้มีเงินได้มีสิทธิหักลดหย่อนอะไรได้บ้าง.” จาก

<https://www.rd.go.th/publish/557.0.html>, 19 พฤศจิกายน 2562.

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. จรรยาแก่ได้...ไม่จลาจล. กรุงเทพมหานคร : ชัคเชสมิเดีย, 2549.

เกริกเกียรติ พิพัฒนเสวีธรรม. การคลังว่าด้วยการจัดสรรและการกระจาย. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.

จรัสศักดิ์ รอดจันทร์. ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา : หลักการและบทวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2556.

จัดสุวรรณ เพชรโชติ. “ปัญหาการหักค่าใช้จ่ายจากเงินได้พึงประเมินตามมาตรา 40 (3) แห่งประมวลรัษฎากร : ศึกษากรณีการหักค่าใช้จ่ายจากเงินได้ที่ได้รับการโอนและการอนุญาตให้ใช้สิทธิในเครื่องหมายการค้า.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2558.

ชัยสิทธิ์ ตราชูธรรม. คำอธิบายภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax). พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : ศรีสมบัติการพิมพ์, 2529.

ทัศนีย์ เหลืองเรืองรอง. ความรู้ทั่วไปกฎหมายภาษีตามประมวลรัษฎากร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2560.

ทัศนีย์ เหลืองเรืองรอง. คู่มือศึกษาภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร, 2560.

ปรีดา นาคเนาทิม, เศรษฐศาสตร์ การภาษีอากร 1. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2531.

ไพจิตร โรจนวานิช. คำอธิบายประมวลรัษฎากร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : บริษัทกาญจน์เจียน จำกัด, 2541.

ไพจิตร โรจนวานิช ชุมพร เสนไสย และสาโรช ทองประจำ. คำอธิบายประมวลรัษฎากร ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา. กรุงเทพมหานคร : สามเจริญพาณิชย์, 2554.

ภาวินี อนันต์ธนสาร. “มาตรการการปรับเพิ่มรายการค่าลดหย่อนภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ศึกษากรณี การหักค่าลดหย่อนค่าใช้จ่ายในทางการแพทย์.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2559.

ภัทรกร เปี่ยมทองคำ. “ปัญหาการหักค่าใช้จ่ายเป็นการเหมาตามประมวลรัษฎากร: ศึกษากรณีภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2556.

มสารีศรี หรสิทธิ์เดชเจริญ. “ปัญหาการเร่งรัดจัดเก็บภาษีอากรค้าง : ศึกษากรณีการเร่งรัดจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาตามประมวลรัษฎากร.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2560.

มิลินทร์ ดวงสินธนากุล. “แนวคิดในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับหัวหน้าครัวเรือน : ศึกษากรณีสหรัฐอเมริกา.” สารนิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2557.

โมรา บุญยผล. คำอธิบายกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร. กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2527.

วาสนา สุขสมัย. “การนำระบบเครดิตภาษีเงินได้บุคคลธรรมดามาใช้แทนระบบการหักลดหย่อน.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2551.

วิทย์ ต้นตยกุล. กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร. กรุงเทพมหานคร : สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2524.

วีรพงษ์ รามางกูร, “ระบบภาษีอากรในสหรัฐ,” จาก <https://www.prachachat.net/opinion-column/news-81956>, 13 ธันวาคม 2562.

ศุภรัตน์ คิววัฒน์กุล. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับภาษีอากร. เอกสารการสอนชุดวิชากฎหมายภาษีอากร 1 หน่วยที่ 1-7, 2544.

ศุภลักษณ์ ฟินิจภูวคณ. การคลังและการภาษีอากร ภาคทฤษฎีและหลักกฎหมายภาษีอากร.

กรุงเทพมหานคร : วิญญูชน, 2547.

ศุภลักษณ์ ฟินิจภูวคณ. กฎหมายภาษีอากร กรุงเทพมหานคร : คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, 2556.

ศุภลักษณ์ ฟินิจภูวคณ. คำอธิบายทฤษฎีและหลักกฎหมายภาษีอากร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร

: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2547.

สรายุทธ์ วุฒยาภรณ์. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับกฎหมายภาษีอากร. คุณพาห. 52 (3), 2548.

สรายุทธ์ วุฒยาภรณ์. “ทฤษฎีเงินได้ (ตอนที่ 2).” วารสารสถาบันอบรม วิจัย และพัฒนากฎหมาย

ภาษีอากร ฉบับปฐมฤกษ์, 2554.

สุดคณิง สมบูรณ์วงศ์. “E - Commerce กับประเด็นภาษี 360 องศา.” สรรพากรสาส์น. ฉบับที่ 10. ปีที่

62. (ตุลาคม 2558) : น. 105 – 107.

สุรัชย์ สุรดิเมธาพันธุ์. “ปัญหาการหักลดหย่อนภาษีเงินได้.” วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะ

นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2547.

สุพัตรา สืบสม อนันตพงศ์. “การดำเนินคดีภาษีอากรในส่วนภาษีเงินได้ ศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบ

ระหว่างศาลภาษีอากรกลางของไทยกับศาลภาษีอากรกลางของสหรัฐอเมริกา.” การอบรม

หลักสูตรผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น รุ่นที่ 13 สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาล

ยุติธรรม สำนักงานศาลยุติธรรม, 2557.

สุเมธ ศิริคุณโชติ กำธร สิริชูติวงศ์ อติศักดิ์ สืบประดิษฐ์ และภิรรัตน์ เจริญนัย. ภาษีอากรตามประมวล

รัษฎากร 2561. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, 2561.

สุพจน์ ศักดิ์พิบูลย์จิตต์. ย่อหลักกฎหมายภาษีอากร. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์นิติ

ธรรม, 2539.

สมเกียรติ อธิคมกุลชัย. “บทวิเคราะห์ปัญหาจราจรของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.” จาก

<http://bkktraffic.doctorsomkiat.com/jara4.htm>, 25 ตุลาคม 2562.

สมคิด บางโม. ภาษีอากรธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : วิทยพัฒน์, 2547.

สมเดช โรจน์คูรีเสถียร และคณะ. Tax Knowledge. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ธรรม

นิติ เพรส จำกัด, 2548.

อรวรรณ พจนานูรัตน์. กฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร Law of Taxation. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2547.

อรวรรณ พจนานูรัตน์ และเพิ่มบุญ เขียวแก้ว. กระบวนวิชากฎหมายภาษีอากรขั้นสูง (Advanced Taxation). เอกสารประกอบคำบรรยาย LA 714 นิติศาสตรมหาบัณฑิต ภาคพิเศษ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2548.

Charlotte. “ช็อกต้องติดรถดอ้อตราเบี่ยประกันภัยรถยนต์.” จาก

<https://auto.mthai.com/news/tips/56925.html>, 21 พฤศจิกายน 2562.

Dolporn Prasartkijt. “ปัญหาการจราจรที่แท้จริงมีอะไรบ้าง.” จาก <http://dparktraffic.com/traffic/>, 18 กรกฎาคม 2562.

Peerawit. “Road Rage : หัวร้อนหลังพวงมาลัยบ่อย ๆ ระวังสมองกับร่างกายถดถอย.” จาก

<https://www.unlockmen.com/rhythm-charoenkrung-pavillion-gated-community>,

26 พฤศจิกายน 2562.

Ponnatee Nittayapum. “ความเครียดกราดบนท้องถนน Road Rage.” จาก

<https://www.facebook.com/notes/ponnatee-nittayapume/>, 26 พฤศจิกายน 2562.

TAXBugnoms. “สรุปรายการลดหย่อนภาษีปี 2562 พร้อมวิธีคำนวณและเทคนิคการวางแผนภาษี จากประสบการณ์จริง.” จาก

<https://aomoney.com/stories/news/%E0%B8%AA%E0%B8%A3/2542#k3gy312577>,

26 พฤศจิกายน 2562.

Tonkit. “ส่องเหตุผล ที่ทำให้คนกรุง เลือกลงใช้รถยนต์ส่วนตัว.” จาก <https://tonkit360.com/31712/>,

18 กรกฎาคม 2562.

ภาษาต่างประเทศ

Hugh J. Ault. Comparative Income Taxation : A Structural Analysis. Den Haag, The Netherlands : Kluwer Law International, 1997.

Internal Revenue Service. “The Internal Revenue Service 2014 Instructions for Schedule A (Form 1040).” from <http://www.irs.gov>, November 22, 2019.

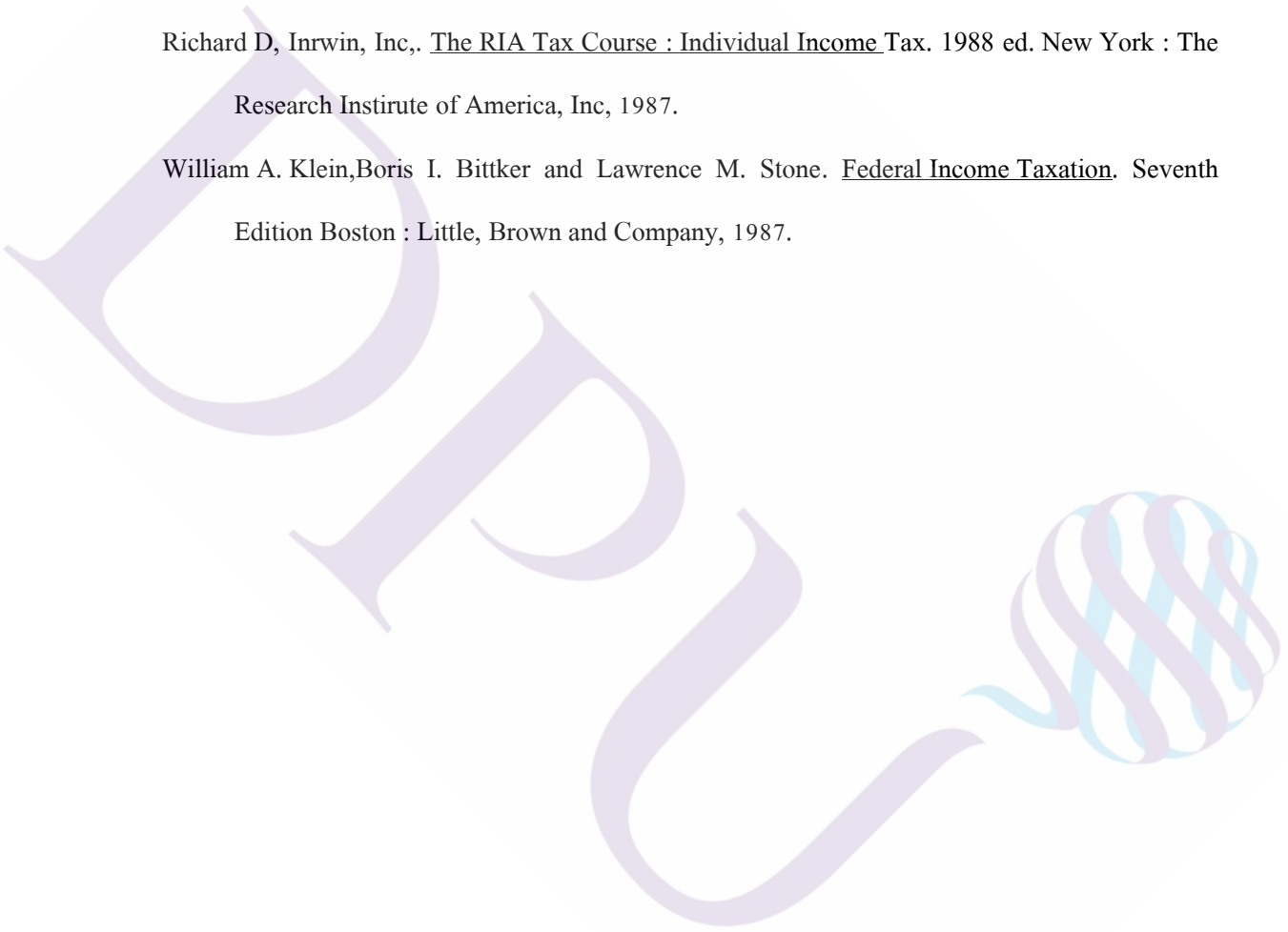
Internal Revenue Service. “The Internal Revenue Service. (n.d.). Tax Guide 2014 for Individuals.” from <http://www.irs.gov/pub/irs-pdf/p17.pdf>, November 19, 2019.

Kelvin E. Murphy and Mark Higgins. Concepts in Federal Taxation 1999 ed. Ohio : South Western College Publishing, 1999.

Lawrence C. Phillips and William H Hoffman. West’s Federal Taxation : Individual Income Taxes. 1979 Annual Edition. Minnesota : West Publishing Co., 1978.

Richard D, Inrwin, Inc,. The RIA Tax Course : Individual Income Tax. 1988 ed. New York : The Research Instirute of America, Inc, 1987.

William A. Klein, Boris I. Bittker and Lawrence M. Stone. Federal Income Taxation. Seventh Edition Boston : Little, Brown and Company, 1987.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล

เบญจพร เพ็ชรพูล

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2558 นิติศาสตรบัณฑิต

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตำแหน่งและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

เจ้าหน้าที่อาวุโสงานกำกับดูแลปฏิบัติงาน

แผนกสนับสนุนงานกำกับธุรกรรม ฝ่ายกำกับธุรกรรม

บริษัท เงินติดล้อ จำกัด

